

Lähellä
läpi elämän

LähiTapiola
Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Vuosikertomus 2014

LähiTapiola Vahinkovakuutus

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö myöntää osan LähiTapiola-ryhmän vapaaehtoisista vahinkovakuutuksista sekä lisäksi ryhmän lakisääteiset vahinkovakuutukset, kuten liikennevakuutukset. Yhtiön juuret ulottuvat 1700-luvulle saakka.

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2014	6
Tilinpäätös	15
Tilinpäätösten laatimisperiaatteet	15
Riskit ja riskienhallinta	19
Tunnuslukujen laskentakaavat ja -periaatteet	27
Emoyhtiön tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot	29
Konsernin tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot	56
Hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä	86
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	86
Tilinpäätösmerkintä	87
Tilintarkastuskertomus	88
Hallintoneuvoston lausunto	89

Lähellä läpi elämän

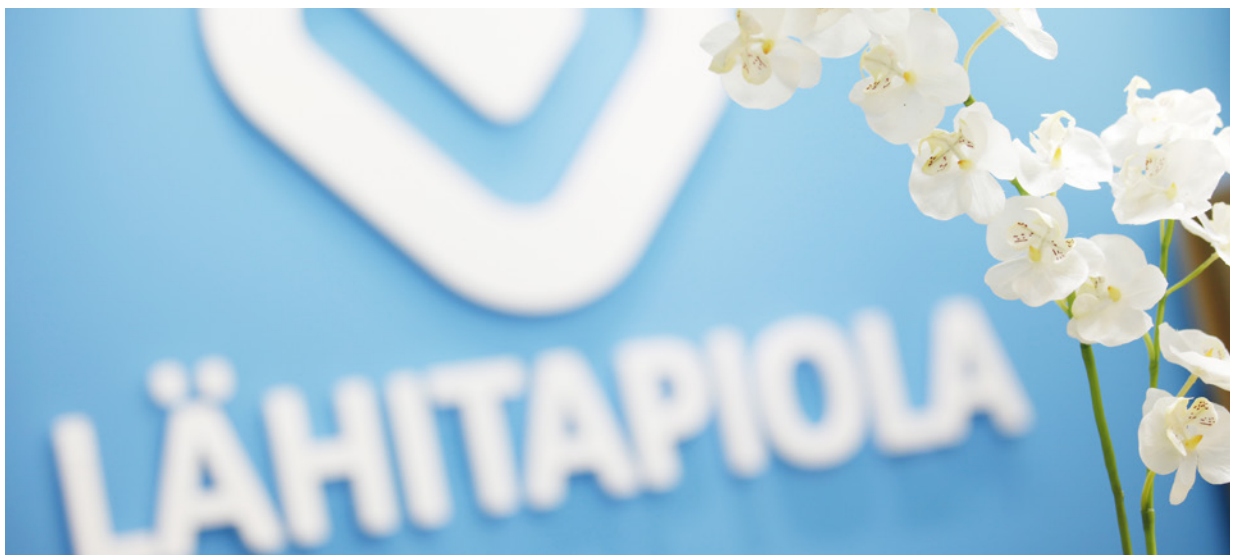
LähiTapiolassa on innokkaita autoilijoita, äitejä ja isiä, urheilijoita, koiran- ja kissanomistajia, veneilijöitä, talonrakentajia, maailmanmatkaajia, sijoittajia ja yrittäjiä. Siksi meillä on näiden asioiden turvaamiseen sellaisia ratkaisuja, joita itse haluamme ja käytämme. Huolehdimme tärkeimmistä asioistasi asiantuntemuksella ja aidosti välittäen.

LähiTapiola lyhyesti

LähiTapiola-ryhmä on keskinäiseen yhtiömuotoon perustuva, asiakkaiden omistama yhtiöryhmä, joka palvelee henkilö-, maatala-, yrittäjä-, yritys- ja yhteisöasiakkaita. Tarjoamme vahinko- ja henkivakuuttamisen sekä sijoittamisen ja säästämisen palvelut. Kauttamme saa myös eläkevakuuttamisen ja pankin palvelut.

LähiTapiola Vahinkovakuutus lyhyesti

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö on osa LähiTapiola-ryhmää. Yhtiö vastaa ryhmän lakisääteisistä vahinkovakuutuksista, kuten liikennevakuutuksista ja lakisääteisistä tapaturmavakuutuksista, suurasiakkaiden vakuutuksista sekä pääkaupunkiseudun vahinkovakuutuksista.

Palvelut henkilöasiakkaille

- Vapaaehtoiset vakuutukset, joilla vakuutat tärkeimpiä asioita elämässäsi, kuten kodin, auton ja ajoneuvon, eläimet ja metsän
- Lakisääteiset vakuutukset, kuten liikennevakuutus
- Kattava toimistoverkosto ympäri Suomen
- Henkilökohtainen palvelu sekä verkko- ja puhelinpalvelu vakuutus- ja korvausasioiden hoitoon

Palvelut yritysassiakkaille

- Henkilöstön ratkaisut riskienhallintaan ja vakuuttamiseen
- Omaisuuden ja toiminnan ratkaisut riskienhallintaan ja vakuuttamiseen
- Vakuutusasioiden hoito henkilökohtaisesti, puhelimitse sekä yritysten verkkopalvelussa

Liikennevakuutuksissa myönteinen kehitys

”

Liikennevakuutuksessa markkinajohtajuus Suomessa säilyi ja loppuvuonna markkinaosuus kasvoi.

Merkittäviä onnistumisia olivat liikennevakuutuksen markkinajohtajuuden säilyminen, suotuisa vahinkokehitys ja erinomainen vakavaraisuus. LähiTapiola on Suomen vakavaraisin vakuutusyhtiöryhmä. Lakisääteisessä tapaturma-vakuuttamisessa näkyi Suomen haastava taloustilanne.

Jari Sundström, toimitusjohtaja

31.12.2013 toteutettiin kannansiirrot, joissa vapaaehtois-ten vakuutuslajien kantoja siirrettiin alueyhtiöihin. Siirrot onnistuivat erinomaisesti. Siirtojen jälkeen LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vastuulla ovat lakisääteiset vakuutus-lajit, suurten yritysten vakuutukset ja pääkaupunkiseudun asiakkuudet.

Pääkaupunkiseudun asiakkuuksien siirrosta perustetta-vaan alueyhtiöön päätettiin keväällä 2014. Liiketoimintasiirto on suunniteltu toteutettavaksi kesäkuun 2015 lopussa.

Keväällä 2014 yhtiöryhmässä käytiin yhteistoimintaneu-vottelut suunnitelmasta henkilöstömäärän vähentämiseksi.

Yt-neuvottelujen jälkeen yhtiöryhmän organisaatiota uu-sittiin. Yhtiöryhmää palvelevat toiminnot siirrettiin palveluyk-sikköön, joka toimi vuoden 2014 osana vahinkoyhtiötä. Palve-luysikkö yhtiöitettiin vuoden 2015 alussa LähiTapiola Palvelut Oy:ksi. Yhtiöittämisen tavoitteena on selkeyttää rooleja liike-toiminnasta vastaavien yhtiöiden ja ryhmää palvelevien toi-mintojen välillä sekä tehdä kustannuksia läpinäkyviksi. Tämän odotetaan johtavan parempaan kustannustehokkuuteen.

Henkilöstön johtamisessa saavutettiin hieno tunnustus. Korvaustoiminnoissa työskentelevä palvelupäällikkö Tiina Tapanainen valittiin vuoden etätyöjohtajaksi. Tiina Tapanainen on edistänyt etätyötä perinteisessä asiakaspalvelutyössä, missä ei tyypillisesti ole tehty etätyötä. Vaikutukset tiimiin ovat olleet merkittäviä: työruuhkia ei ole, henkilöstökyselyn arvosanat ovat huippuluokkaa ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet.

S-ryhmän kanssa aloitettiin strateginen kumppanuus

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin kuulunut Lähi-Tapiola Pankki Oy fuusioitiin 1.5. uuteen S-Pankkiin, josta Vahinkovakuutuksella on 20 prosentin omistusosuus ja Lähi-Tapiola-ryhmällä yhteensä 23,5 prosentin osuus. Kesäkuusta alkaen S-ryhmän asiakkaat alkoivat saada S-bonusta Lähi-Tapiolalle maksamistaan vakuutusmaksuista.

Suurasiaksmyyynnissä onnistuttiin

Liikennevakuutuksen markkinaosuuskehitys kääntyi kesällä positiiviseksi. Vuoden lopussa markkinaosuus oli 31,8 prosenttia ja olemme liikennevakuutuksen markkinajohtaja.

Haastava taloustilanne vaikutti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulon kehitykseen, koska yritykset vähensivät työvoimaa. Positiivista oli, että siirtoliikkeessä saatiin maksutulolla mitaten enemmän uusia asiakkuuksia kuin mitä poistui.

Erityisesti suurten asiakkaiden osalta onnistuttiin. Suurten yritysasiakkaiden osalta myös muun vahinkovakuutuksen myyntitavoitteet ylitettiin ja kasvu oli hyvää.

Vahinkokehitys oli suotuisa. Ajokelit olivat paremmat kuin edellisvuosina, joten suuria liikennevahinkopiiikkejä ei ollut. Myös myrskyiltä ja muilta suurilta omaisuusvahingoilta vältyttiin. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vahinkokehitys oli varsin hyvä, mikä johtui jo edellisvuoden tavoin vähentyneestä taloudellisesta aktiviteetista ja parantuneesta riskivalinnasta. Vertailukelpoinen yhdistetty kulusuhde oli 96,2 prosenttia.

Sijoitustoiminnan tuotto oli vaikeassa sijoitusympäristössä varsin tyydyttävä. Osakkeiden tuotto ylitti odotukset ja korkopuolella saatiin hyviä tuottoja korkojen laskun jatkuttua. Sijoitustoiminnan tuotto prosentti oli 4,1.

Vakavaraisuus kehittyi hyvin ja LähiTapiola on Suomen vakavaraisin vakuutusyhtiöryhmä.

Syksyllä tehtiin omien riskien ja vakavaraisuuden itsearviointi. Itsearviointiprosessi tukee yhtiön valmiuksia täyttää 2016 voimaan tulevat Solvenssi II -vaatimukset.

Pääkaupunkiseudulla kasvusuunta

Vakuutusmaksutulo kehittyi pääkaupunkiseudulla myönteisesti. Henkilöasiakkaiden määrä kääntyi kasvuun. Kasvun pohjana olivat panostukset myyntityöhön, yhteistyökumppaneihin, tapahtumamarkkinointiin sekä erityisesti S-bonusyhteistyö. Loppuvuoden autovakuutuskampanjointi varmisti hyvän myyntituloksen.

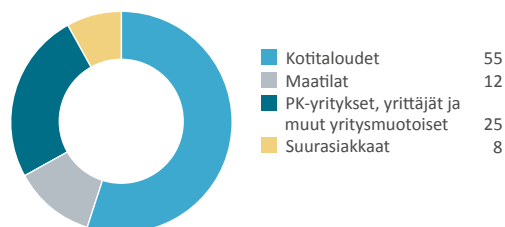
Yrittäjä- ja yritysasiakkaiden osalta maksutulo kasvoi myös suotuisasti, joskin hitaammin kuin henkilöasiakkaiden osalta. Lakisääteisten vakuutusten siirtokierrokset tuottivat positiivisen tuloksen, mikä antaa kasvulle hyvät lähtökohdat.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen avainluvut

	2014	2013	2012
Liikevaihto, milj. e	791,0	1 096,8	1 080,1
Liikevoitto, milj. e	72,3	234,1	179,0
Kokonaistulos, milj. e	61,5	222,7	291,9
Vakuutusmaksutulo, milj. e	585,6	903,6	883,6
Vakavaraisuus, vastuunkantokyky, %	307,8	234,6	210,9
Yhdistetty kulusuhde, %	107,8	94,5	96,1
Asiakasedut, milj. e	41,4	85,6	84,5

Liiketoimintasiirroista johtuen tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuotisiin nähden.

LähiTapiola vahinkovakuutustoiminnan maksutulo asiakasryhmien mukaan 31.12.2014, %

Vakuutustekninen tulos kehittyi suotuisasti parantuneen risksuhteen ansiosta. Asiakasvalinta, riskivastaava hinnoittelu sekä perusteettomien alennusten karsinta paransivat kannattavuutta.

Toimistoissa asioivien asiakkaiden tyytyväisyyttä alettiin mitata säännöllisesti. Saadut palautteet ohjasivat asiakas-kohtaamisten sisältöä ja palaute parani. Korvauspalvelun saama asiakaspalaute oli erinomaista. Tavoitteena on laajentaa asiakaspalautejärjestelmiä myös yritysasiakaspalveluun.

Tavoitteet vuodelle 2015

Keskeisiä asioita ovat LähiTapiola Palvelut Oy:n käynnistyminen vuodenvaihteessa ja pääkaupunkiseudun alueyhtiön käynnistys 1.7., jonka yhteydessä tapahtuu kannansiirto. Näiden toimenpiteiden jälkeen vahinkoyhtiön rakenne on viime keväänä päätetyn mukainen.

Marraskuussa tulee voimaan Vares-uudistus, jossa autojen vakuuttaminen ja rekisteröinti muuttuvat. Tätä varten olemme toteuttamassa palveluita, joilla asiakkaiden on mahdollisimman helppo saada autonsa sekä rekisteröidyksi että vakuutetuksi LähiTapiolassa.

Uusi työtapaturma- ja ammattitautilaki tulee voimaan 2016 alussa ja liikennevakuutuslain kokonaisuudistus vuonna 2017. Näihin valmistautuminen on käynnissä.

Myös Solvenssi II -sääntely astuu voimaan vuoden 2016 alussa. Se uudistaa vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuslaskennan ja tuo mukanaan toiminnan ohjaukseen ja raportointiin uusia käytäntöjä.

Tavoitteet:

- kasvun vauhdittaminen ja yhteisesti suunnitellut aktiviteetit alueyhtiöiden kanssa
- asiakastytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla
- henkilöstötytyväisyyden parantaminen
- kannattavuudesta huolehtiminen.

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Hallituksen toimintakertomus 1.1. – 31.12.2014

LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkovakuutus) toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin kuuluvat LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Palvelut Oy ja ICT- palveluyritys Tieto-Tapiola Oy ja sen tytäryritys LTC Otso Oy.

Hallituksen toimintakertomuksen sisältö keskittyy lähinnä konsernin emoyhtiön eli LähiTapiola Vahinkovakuutuksen toiminnan kuvaamiseen ja nimenomaan konsernikokonaisuuteen liittyvässä asiayhteydessä on tällöin erikseen viitattu konserniin.

LähiTapiola-ryhmä

LähiTapiola -ryhmä on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain tarkoittama ryhmittymä. Vakuutus- ja rahoitusryhmään kuuluvat vakuutusalan yritykset ovat: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja sen konsolidoimaton tytäryhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva; 19 alueellista vahinkovakuutusyhtiötä, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö; rahoitusalan yritykset: S-Pankki Oy ja LähiTapiola Varainhoito Oy sekä vakuutus- ja korvaustoiminnan ja hallinnollisia palveluja tarjoava yritys LähiTapiola Palvelut Oy, kiinteistösijoitus- ja kiinteistöpalveluja tarjoava yritys LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy ja ICT- palveluyritys Tieto-Tapiola Oy. LähiTapiola -ryhmän johdossa oleva yritys on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Ryhmän koordinoivana valvontaviranomaisena toimi Finanssivalvonta.

Yhtiön ja konsernin rakenteessa tapahtuneet muutokset

LähiTapiola Vahinkovakuutus luovutti 31.12.2013 henkilö- ja maatala-asiakkaiden sekä pienten ja keski suurten yritysten vapaaehtoiset vahinkovakuutukset lukuun ottamatta pääkaupunkiseudun asiakkaiden vakuutuksia 19 Alueyhtiölle.

Vakuutuskantojen luovutuksissa ja liiketoimintasiirroissa LähiTapiola Vahinkovakuutus luovutti alueellisiin vakuutuskantoihin liittyvät vakuutussopimukset, vastuuvelan mukaan lukien tasotusmäärän ja sen katteena olevat varat sekä muut alueelliseen vakuutustoimintaan kuuluvat varat, velat ja varaukset Alueyhtiöille. Vastikkeeksi saatiin Alueyhtiöiden liikkeeseen laskemia uusia takuusuoksia.

Liiketoimintasiirrosta johtuen tilivuoden tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen verrattuna.

LähiTapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen hallinto siirrettiin S-Pankki Oy:n tytäryhtiölle FIM Varainhoito Oy:lle 1.3.2014 alkaen. Finanssivalvonta myönsi luvan hallinnon siirrolle 13.1.2014. LähiTapiola Varainhoito Oy vastaa hallinnon siirron jälkeenkin LähiTapiola -rahastojen sijoitustoiminnasta toimimalla rahastojen omaisuudenhoitajana. Muutos johtui LähiTapiola Pankki Oy:n ja S-Pankki Oy:n yhdistymisestä. Pankkien yhdistyminen uudeksi S-Pankiksi on osa LähiTapiola-

ryhmän ja S-ryhmän laajempaa strategista yhteistyötä, jota koskevat sopimukset solmittiin 25.11.2013.

S-Pankki Oy ja LähiTapiola Pankki Oyj fuusioituivat 1.5.2014 uudeksi S-Pankiksi. Uusi pankki palvelee sekä S-ryhmän että LähiTapiola -ryhmän asiakasomistajia tavoitellen kaikkein hyödyllisimmän pankin titteliä.

- LähiTapiola Vahinkovakuutuksen liikevoitto oli 72,3 miljoonaa euroa (234,1 milj. €). Jos molempina vuosina tehtyjen laskuperustemuutosten ja vuonna 2013 integraatiokulujen vaikutus eliminoidaan, niin vertailukelpoiset liikevoitot ovat 133,4 miljoonaa euroa (183,0 milj. €).
- Kokonaistulos oli 61,5 miljoonaa euroa (222,7 milj. €) ja vertailukelpoiset kokonaistulokset 122,7 miljoonaa euroa (171,7 milj. €).
- Vakuutusmaksutulo oli 585,6 miljoonaa euroa (903,6 milj. €). Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 512,7 miljoonaa euroa (838,7 milj. €).
- Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 107,8 prosenttia (88,5 %), vertailukelpoiset 96,2 % ja 94,5 %.
- Sijoitustoiminnan tuotto prosentti sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin oli 4,1 prosenttia (4,0 %).
- Yhtiön vakavaraisuuspääoma oli 1 685,7 miljoonaa euroa (1 646,2 milj. €). Vastuunkantokyky eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin oli 307,8 prosenttia (ennen liiketoimintasiirtoja oli 234,6 %). Toimintapääomasuhde eli toimintapääoma suhteessa vähimmäismääräänsä oli 8,5 -kertainen (8,2-kertainen).
- LähiTapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimat asiakasvarat kasvoivat 5,6 prosenttia 9 078,1 miljoonaan euroon (8 593,4 milj. €)

Asiakkaat ja asiakasedut

Vahinkovakuutuksen yksityistalousliiketoiminnan asiakasmäärä oli 1 306 773 (1 288 830) ja yritysasiakasliiketoiminnan asiakasmäärä oli 146 234 (149 768).

LähiTapiola-ryhmän toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun alennuksina, asiakashyvytyksinä ja palvelujen kehittämisenä. Omistaja-asiakkaan palvelu etuina ovat muun muassa maksuton turvantarkistus ja hätäpalvelu. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin. Liiketoimintasiirrosta 31.12.2013 johtuen konsernin omistaja-asiakasetujen kokonaisarvo aleni 41,4 miljoonaan euroon (85,6 milj. €), kun otetaan huomioon asiakashyvytykset, keskitämisalennukset, palveluedut ja yhteistyösopimusten perusteella maksetut alennukset. Etujen määrää kasvatti 1.6.2014 aloitettu vakuutuksia koskeva bonusyhteistyö S-ryhmän kanssa.

Toimintaympäristö

Vahinkovakuutustoiminta

Finanssialan Keskusliito (FK) arvioi ensivakuutuksen maksutulon kasvavan noin neljä prosenttia. Lakisääteisen tapaturmava-

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

kuutuksen maksutulon arvioidaan alenevan. Liikennevakuutuksen, vapaaehtoisen autovakuutuksen ja palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus maksutulon arvioidaan kasvavan edellisvuodesta. Edelleen jatkuva heikko yleinen taloudellinen tilanne pitää osaltaan myös vahinkomenon alhaisella tasolla.

Taloussympäristö

Vuosi 2014 alkoi varsin optimistisissa tunnelmissa. Euroopassa kaksoistaantumana oli päättynyt ja kasvuodotukset vahvistuivat. Yhdysvalloissa työllisyyden paraneminen näytti jatkuvan ripeänä ja maan keskuspankki alkoi suunnitellusti vähentää rahatalouden elvytystä. Ensimmäisen kolauksen talousoptimisti koki kuitenkin jo ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. USA:n poikkeuksellisen ankara talvi supisti maan kokonaistuotantoa yllättävän voimakkaasti ja geopolittinen kriisi Ukrainassa lisäsi yleistä epävarmuutta. Kesän aikana länsimaat ja Venäjä asettivat talouspakotteita toisiaan vastaan, mikä vuoden loppua kohden alkoi selvästi vaikuttaa Euroopan talouden näkymiin.

Suomen BKT:n supistuminen pysähtyi vuoden 2014 aikana mutta trendinomainen kasvu ei vielä käynnistynyt. Kokonaistuotanto oli viime vuoden lopussa edelleen yli 5 prosenttia vuoden 2007 lopun huipputasoa alapuolella. Kotimaisen kysynnän kehitys oli heikkoa kuluttajien alentuneen ostovoiman sekä alhaisen investointihalukkuuden takia. Suomi myös kärsi euroalueen keskiarvoa enemmän Venäjän kaupan rajoitteista. Kesällä 2012 alkanut työttömyyden nousutrendi jatkui voimistuen vuoden loppua kohden.

Kehittyvissä talouksissa vuosi 2014 oli niin ikään odotuksia vaisumpi. Kiinan talouskasvun rakenteellinen hidastuminen ei enää ollut yllätys mutta hidastumisen nopeus kylläkin. Raaka-aineiden hintojen lasku puolestaan näkyi monien Etelä-Amerikan sekä Afrikan maiden kasvuodotusten alenemisena. Vuoden jälkipuoliskolla Venäjän talous kärsi huomattavasti lännen talouspakotteista, öljyn hinnan jyrkästä laskusta sekä ruplan voimakkaasta heikentymisestä. Intia sen sijaan oli vuonna 2014 harvoja myönteisiä yllättäjiä: onnistuneella finanssi- ja rahapolitiikan yhdistelmällä Intia kykeni vahvistamaan talouden kasvutekijöitä sekä alentamaan inflaatiota.

Sijoitusympäristö

Sijoitusmarkkinoita leimasi vuonna 2014 kolme merkittävää trendiä: 1) korkotason odottamaton aleneminen, 2) dollarin huomattava vahvistuminen sekä 3) öljyn hinnan dramaattinen lasku. Euroalueella pitkien korkojen aleneminen johtui yhtäältä suhdannehuolista sekä toisaalta inflaatiovauhdin vaarallisen nopeasta hidastumisesta lähelle deflaatiota. Dollari puolestaan hyötyi USA:n kasvujohtajuudesta sekä odotuksista, joiden mukaan USA:n keskuspankki tulee normalisoimaan rahapolitiikan asemoinnin muita keskeisiä keskuspankkeja nopeammin. Öljyn hinnan lasku taas käynnistyi kysynnän ja tarjonnan epätasapainosta: tarjontakapasiteettia oli viime vuosina lisätty kysynnän toteutunutta kasvuvauhtia enemmän.

Pääomaisuusluokista valtionlainat menestyivät vuonna 2014 parhaiten. Euroalueen valtionlainojen vuosituotto oli keskimäärin 13 prosenttia. Teollisuusmaiden osakekurssit toivat dollarimääräisesti noin 5 prosenttia mutta euron voimakkaan heikkenemisen vuoksi euromääräiset tuotot kohosivat 19,5 prosenttiin. Kehittyvien talouksien osakkeiden kokonaistuotto

oli euroissa 11,5 prosenttia. Valuuttamarkkinoilla euro heikkeni Yhdysvaltain dollariin (-12 %) ja Ison-Britannian puntaan (-6,5 %) nähden. Japanin poikkeuksellisen talouspoliittisen kokeilun seurauksena jenin yleinen heikkeneminen jatkui. Euroon nähden jenin heikentyminen kuitenkin jäi marginaaliseksi (-0,1 %).

Konsernirakenne

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt LähiTapiola Varainhoito 80,56 prosenttia (78 %), LähiTapiola Palvelut Oy 67,31 prosenttia (100 %), Tieto-Tapiola Oy –konserni 51,1 prosenttia (51,1 %), Aura-Karelia Oy 100 prosenttia (100 %) sekä 28 (27) asunto- ja kiinteistöyhtiötä ja 5 (6) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa. Osakkuusyhtiöt ovat LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy –konserni, S-Pankki Oy –konserni ja 3 (4) kiinteistöyhtiötä sekä 2 (3) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva on LähiTapiola Vahinkovakuutuksen tytäryhtiö, sillä sen kaikki takuusuuden omistajat ovat allekirjoittaneet takuusuuksien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan LähiTapiola Vahinkovakuutuksella on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus Turvan takuupääomasta on 67,41 prosenttia. Turvan takuupääoman määrä on 10 145 096,82 euroa. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan ja yhtiökokouksen päätöksellä ylijäämävaroista maksettavaan takuupääoman korkoon, joka voi olla enintään 12 prosenttia vuodessa. Turvan tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konsernitilinpäätökseen edellä olevasta johtuen. Näin annetaan oikea kuva LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätös

Konsernin voitto tilikaudelta oli 77 106 892,97 (81 979 093,78) euroa ja taseen loppusumma 3 560 325 519,24 (5 456 509 398,54) euroa.

Vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 585,6 miljoonaa euroa (903,6 milj. €). Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 512,7 miljoonaa euroa (838,7 milj. €). Tulevan jälleenvakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 12,3 prosenttia 72,9 miljoonaan euroon (64,9 milj. €).

Maksettujen korvausten määrä oli 391,8 miljoonaa euroa (603,1 milj. €). Ensivakuutuksen maksetut korvaukset olivat 335,7 miljoonaa euroa (557,6 milj. €). Tulevan jälleenvakuutuksen maksetut korvaukset kasvoivat 23,2 prosenttia 56,0 miljoonaan euroon (45,5 milj. €).

Tilinpäätöstä rasitti 5 (1) yli miljoonan euron vahinkoa. Korvausmeno näistä vahingoista oli 7,9 miljoonaa euroa, kun vuodentakainen vastaava luku oli 7,6 miljoonaa euroa.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksutulo aleni 10,2 prosenttia 133,9 miljoonaan euroon (149,0 milj. €). Heikentynyt työllisyystilanne heijastuu maksutuloon palkkasummien alentumisen kautta. Lisäksi vuonna 2013 tilinpäätökseen

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

tehty tasoituskasvu oli liian korkea ja tällä on vastaavasti vaikutusta vuoden 2014 maksutulon alenemiseen. Ilman tätä jaksotuseroa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo olisi kasvanut n. 0,6 prosenttia.

Vapaaehtoisen tapaturma- ja sairausvakuutuksen maksutulo oli 20,2 miljoonaa euroa (101,7 milj. €).

Liikennevakuutuksen (moottoriajoneuvon vastuu) vakuutusmaksutulo kasvoi 3,1 prosenttia 227,0 miljoonaa euroon (220,1 milj. €). Autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) vakuutusmaksutulo oli 29,5 miljoonaa euroa (125,3 milj. €).

Palo- ja omaisuusvakuutusten vakuutusmaksutulo oli 38,6 miljoonaa euroa (173,4 milj. €).

Vastuuvakuutusten vakuutusmaksutulo oli 46,8 miljoonaa euroa (34,1 milj. €). Potilasvakuutuksen korvausvastuuseen on tehty arvio korvausvastuun täydentämiseksi. Tämä korottaa myös ensivakuutuksen maksutuloa 31,2 miljoonaa euroa, koska julkisen potilasvakuutus on ns. täysomavastuista vakuutusta. Täysomavastuisessa vakuutuksessa vakuutusmaksu on maksettujen korvausten ja korvaustoiminnan hoitokulujen suuruinen.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 7,9 miljoonaa euroa (5,1 milj. €).

Vakuutustekninen vastuuvetä

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen omalla vastuulla olevan vastuuvetä määrä oli 2 480,1 miljoonaa euroa (2 371,5 milj. €).

Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua ja liikekulut

LähiTapiola vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 107,8 prosenttia (88,5 %). Riskisuhde oli 73,2 prosenttia (54,3 %), korvaustoiminnan hoitokulusuhde 8,6 prosenttia (7,3 %) ja liikekulusuhde 26,0 prosenttia (26,9 %).

Tilikauden aikana tehtiin laskuperustemuutos eläkeluottoisten vastuiden korvausvastuun laskentaan. Laskuperustekorkoa alennettiin 2,1 prosentista 1,8 prosenttiin. Myös kollektiivisiin korvausvastuun laskuperusteisiin tehtiin muutoksia. Laskuperustemuutokset heikensivät tulosta yhteensä 62 miljoonaa euroa.

Potilasvakuutuksen korvausvastuuseen tehty täydennysarvio lisäsi omalla vastuulla olevaa korvauskulua 31,6 miljoonaa euroa. Korotuspaineet johtuvat etupäässä siitä, että kunnat perivät potilasvakuutusjärjestelmästä niille aiheutuneita kuluja vaikeasti vammautuneiden potilaiden palveluasumisesta (ns. regressioikeus). Palveluiden käyttäminen on yleistynyt viime vuosina huomattavasti, kun siitä tuli subjektiivinen oikeus vammaispalvelulain muutoksen myötä vuonna 2009. Kun eliminoidaan edellä mainittujen erien vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, oli vertailukelpoinen yhdistetty kulusuhde 96,2 prosenttia (94,5 %). Vertailukelpoinen riskisuhde oli 59,5 prosenttia (62,6 %) ja toimintakulusuhde 36,7 prosenttia (31,9 %). Edellisvuoden vertailukelpoisesta yhdistetystä kulusuhteesta on vastaavasti eliminoitu laskuperustemuutosten ja integraatiokulujen vaikutus.

Tuloslaskelman liikekulut olivat 142,6 miljoonaa euroa (231,0 milj. €). Korvaustoiminnan hoitokulut olivat 47,0 miljoonaa euroa (62,8 milj. €). Sijoitustoiminnan hoitokulut olivat 7,2 miljoonaa euroa (6,5 milj. €).

Muut tuotot ja kulut

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen palvelumyyntiä ovat pääkonttoripalveluiden kuten markkinointi-, tiedotus-, lakiasiain-, henkilöstöpalveluiden sekä sisäisen tarkastuksen ja yritysasiakasliiketoiminnan palveluiden tuottaminen Alueyhtiöille, LähiTapiola Pankille (30.4.2014 saakka) ja LähiTapiola Varainhoidolle. Lisäksi LähiTapiola Vahinkovakuutus tuottaa muun muassa Liikenteen turvallisuusvirastolle (Trafi) ajoneuvojen rekisteröintipalveluja. Edellä mainittujen palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan tuloslaskelmaerään muut tuotot ja niiden tuottamisesta aiheutuneet kulut kirjataan tuloslaskelmaerään muut kulut. Liiketoimet on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Muut tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti - 4,8 miljoonaa euroa (- 2,5 milj. €).

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminta käyvin arvoin

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin olivat 141,1 miljoonaa euroa (158,1 milj. €) eli 4,1 prosenttia (4,0 %). Sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 5,0 prosenttia ja kymmenen vuoden tuotto 5,0 prosenttia.

Vuonna 2014 osakesijoitusten paino hieman laski allokaatioissa ja korkosijoitusten paino nousi.

Sijoitukset käyvin arvoin olivat 3 563,0 miljoonaa euroa (3 535,1 milj. €).

Osakesijoitukset

Osakesijoitukset olivat 878,2 miljoonaa euroa (913,2 milj. €) eli 24,6 prosenttia (25,8 %) sijoituksista. Suomalaisten osakkeiden osuus oli 10,2 prosenttia (12,4 %) noteeratuista suorista osakesijoituksista, joita oli 399,1 miljoonaa euroa (492,5 milj. €). Osakesijoitukset tuottivat 5,4 prosenttia (11,1 %). Tilikaudella osakesijoitusten tuottoa heikensi käyttöomaisuusosakkeisiin tehty 31,3 miljoonan euron kertaluonteinen arvonalennus.

Korkosijoitukset

Korkosijoitukset olivat 2 043,9 miljoonaa euroa (1 993,5 milj. €) eli 57,4 prosenttia (56,4 %) sijoituksista. Joukkovelkakirjalainasalkun korkoriskiä kuvaava mittari eli niin sanottu modifioitu duraatio 3,4 oli (3,3) vuotta. Korkosijoitusten tuotto oli 3,9 prosenttia (1,2 %).

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitukset olivat yhteensä 640,9 miljoonaa euroa (628,4 milj. €) eli 18,0 prosenttia (17,8 %) sijoituksista. Kiinteistösijoituksista suorien kiinteistösijoitusten osuus oli 72,9 prosenttia (77,2 %) ja epäsuorien kiinteistösijoitusten eli sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuus oli 27,1 prosenttia (22,8 %). Kiinteistöjen tuotto käyvin arvoin oli 4,3 prosenttia (5,0 %). Kiinteistösijoitusrahastojen ja yhteis-sijoitusyritysten tuotto oli -0,1 prosenttia (5,1 %). Suorat kiinteistösijoitukset

*) LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

tuottivat 5,7 prosenttia (5,0 %). Kiinteistöjen keskimääräinen vajakäyttöaste oli 7,2 prosenttia (9,2 %).

Tulos

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen liikevoitto oli 72,3 miljoonaa euroa (234,1 milj. €). Arvostuserojen muutos heikensi kokonaistulosta 10,8 miljoonalla eurolla. Kokonaistulos oli 61,5 miljoonaa euroa (149,5 milj. €). Vertailukelpoinen liikevoitto, jossa on eliminoitu laskuperustemuutosten ja edellisvuonna integraatiokulujen vaikutus oli 134,6 miljoonaa euroa (183,0 milj. €).

Vakavaraisuus

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen toimintapääoma, joka kuvaa määrää jolla vakuutusyhtiön varat ylittävät velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset, oli 1 211,4 miljoonaa euroa (1 162,5 milj. €). Toimintapääoman vähimmäismäärä oli 142,1 miljoonaa euroa (142,1 milj. €). Toimintapääomasuhde eli toimintapääoman määrä suhteessa sen vähimmäismäärään oli 8,5-kertainen (8,2-kertainen). Vakavaraisuuspääoma oli 1 685,7 miljoonaa euroa (1 646,2 milj. €). Vastuunkantokyky oli 307,8 prosenttia (234,6 % ennen liiketoimintasiirtoja).

Vahinkovakuutuksen riskiasema

Hallituksella on kokonaisvastuu LähiTapiola Vahinkovakuutuksen riskienhallinnasta. Hallitus määrittää eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Yhtiössä laaditaan vuosittain sijoitus- ja riskienhallintasuunnitelmat, jotka hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdolliset realisoitumisesta aiheutuvat vaikutukset. Toimitusjohtaja ja liiketoimintayksiköiden johtajat vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä.

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategisen tahtotilan riskit. Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutusasioihin. Markkina-riski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tapionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoi-

sista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toimintaympäristön ja strategisen tahtotilan riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön liittyvät riskit.

LähiTapiola -ryhmän muodostuminen ja alueyhtiövetoinen paikallisuuteen perustuva strategia sekä uudet kumppanuudet tarjoavat Suomen johtavalle vakuutusvetoiselle ryhmälle merkittäviä liiketoiminnallisia mahdollisuuksia menestyä. Muutostilanteiden hallintaan ja uusiin kumppanuuksiin liittyy myös merkittäviä riskejä, joiden hallitseminen vaatii kokonaisuuden hallintaa ja toimivia riskienhallintajärjestelmiä. Samanaikainen epävarma taloudellinen toimintaympäristö, omien toimintojemme uudelleenjärjestelyt ja ulkoistukset luovat entisestään haasteita LähiTapiolan riskienhallinnalle.

LähiTapiola -ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmän, sekä tulevan Solvenssi II:n lainsäädännön mukaisen ryhmän. LähiTapiola Vahinkovakuutus toimii ryhmän johtavana yrityksenä ja sen tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen ja riskienhallintaan liittyvät vaatimukset. Tämän varmistamiseksi LähiTapiolalle on määriteltäviä ryhmätasoiset riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan politiikat sekä keskeiset riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet ja muut ohjeistukset.

LähiTapiolan vahinkovakuutusyhtiöt ovat vakavaraisimpia vahinkovakuutusalan toimijoita Suomessa. Täten ryhmän vakavaraisuus on lujalla pohjalla toimintaympäristön taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta. LähiTapiola -ryhmän vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana tulee olemaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuva varmistaminen koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

Solvenssi II vakavaraisuussäätelyn voimaantulon lykkääntymisen vuoksi Euroopan unionissa ja Suomessa on otettu käyttöön vaiheittain Solvenssi II:n sääntelyä. Vuoden 2014 alusta ovat tulleet voimaan vakuutusyhtiölain uudet säännökset ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) ohjeet vakuutusyhtiöiden ja -ryhmän hallintojärjestelmästä, omasta riski- ja vakavaraisuusraportoinnista sekä viranomaisraportoinnista. Varsinainen Solvenssi II -vakavaraisuussäätely tulee voimaan vuoden 2016 alussa. LähiTapiolassa on varauduttu uuteen sääntelyyn päivittämällä vakuutusyhtiöiden ja ryhmätason hallintojärjestelmä vastaamaan uudistetun vakuutusyhtiölain säännöksiä sekä kehittämällä vakavaraisuuden ja riskienhallinnan laskenta- ja raportointijärjestelmiä ja -käytäntöjä vaatimusten mukaiseksi. Vuonna 2014 LähiTapiola Vahinkovakuutus ja sen johtama ryhmä tekivät ensimmäisen kerran omat riski- ja vakavaraisuusarviot (ORSA-raportit), joissa arvioitiin niiden vakavaraisuus- ja riskiasemaa. Sääntelyn vaatimusten täyttämisen lisäksi nämä toimenpiteet luovat edellytykset kattavammalle ja tehokkaammalle vakavaraisuuden ja riskienhallinnalle LähiTapiolassa.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta-osiossa.

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

Varainhoitopalvelut

LähiTapiola Varainhoidon hallinnoimat asiakasvarat kasvoivat 5,6 prosenttia 9 078,1 miljoonaan euroon (8 593,4 milj. €). Hallinnoitavien pääomien kasvuun vaikutti myönteinen myynnin ja markkina-arvojen kehitys.

LähiTapiola Varainhoidon tarjoamien täyden valtakirjan omaisuudenhoito-palvelujen pääomat kasvoivat 5 848,7 miljoonaan euroon (5 625,2 milj. €). Varainhoito toimii itsenäisenä salkunhoitajana LähiTapiola -rahastoille, joiden pääoma 2014 lopussa oli 3 228,9 miljoonaa euroa (2 972,8 milj. €).

LähiTapiola Varainhoidon ydin-, ensisijaisen ja kokonaispääoman määrä kokonaisriskistä oli 17,2 prosenttia (18,9 %). Vuoden 2014 tulos on vahvistettu vasta vakavaraisuuden laskennan jälkeen, joten sitä ei ole luettu mukaan ydinpääomaan. Vuoden 2014 tulos huomioden vakavaraisuus olisi ollut 44,2 prosenttia.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän riskienhallintaa. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista hyvällä vakavaraisuudella. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoiwaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jonka lähtökohtana ovat strategisen ja operatiivisen toiminnan suunnitelmat. Ryhmän ja sen yhtiöiden vakavaraisuustilannetta ja niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti ja kattavasti lakisääteisillä ja sisäisillä vakavaraisuus- ja riskiraporteilla. Osana toiminnansuunnittelua kartoitetaan merkittävimmät riskit ja niiden toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisen realisoitumisen merkitys ryhmälle ja sen yhtiöille. Nämä mahdollistavat sen, että ryhmän yhtiöt voivat ennakoivasti toteuttaa tarvittavia vakavaraisuutta vahvistavia ja ylläpitäviä toimenpiteitä. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta -osiossa.

Vakuutus- ja rahoitusryhmän vakavaraisuus

		
Tilinpäätös 2014		
VAKUUTUS- JA RAHOITUSRYHMÄTÄMÄN VAKAVARAISSUUS		
	31.12.2014	31.12.2013
	Milj. euroa	Milj. euroa
Ryhmitymään johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä	1 211,4	1 162,5
Ryhmitymään johdossa olevan yrityksen ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen monikertainen pääoman käyttö	-201,5	-221,7
Ryhmitymään johdossa olevan yrityksen oikaistu omien varojen määrä	1 009,8	940,8
Tytär- ja omistusyhteisyyksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen yhteensä	492,8	543,9
Monikertainen pääoman käyttö	-31,3	-90,7
Rahoitus- ja vakuutusalan tytä- ja omistusyhteisyyksien omien varojen oikaistu määrä	461,5	453,1
Ryhmitymään omat varat	1 471,4	1 393,9
Ryhmitymään johdossa olevan yrityksen omien varojen vähimmäismäärä	142,1	142,1
Rahoitus- ja vakuutusalan tytä- ja omistusyhteisyyksien yhteensä omien varojen vähimmäismäärä	302,1	280,5
Ryhmitymään omien varojen vähimmäismäärä	444,2	422,6
Ryhmitymään vakavaraisuus	1 027,2	971,3
Ryhmitymään vakavaraisuusuhde	3,3	3,3

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta edellyttää, että ryhmittymän omien varojen määrän on jatkuvasti oltava

vähintään yhtä suuri kuin ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä. Laskelman perusteella voidaan todeta, että ryhmän vakavaraisuus on 3,3 (3,3)-kertainen minimimääräänsä nähden.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallinto ja johtaminen

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallinnoinnissa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutusalaan koskevaan lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin. LähiTapiola Vahinkovakuutus on antanut toimintakertomuksesta erillisenä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin suosituksen 54 mukaisella tavalla (15.6.2010). LähiTapiolan hallintojärjestelmää koskevia tietoja on myös laajemmin saatavilla yhtiön Internet-sivuilta www.lahitapiola.fi.

Yhtiökokous

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yhtiökokous oli 8.5.2014. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2013, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus yhtiön hallinnolle ja toimitusjohtajalle sekä valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä valittiin uudelleen Raimo Alhoke (varatuomari), Philip Aminoff (hallituksen puheenjohtaja, Electrosonic Group Oy Ab), Pauliina Haijanen (varatuomari, kunnallisneuvos), Hannes Heiskala (varatuomari), Jukka Kola (rehtori, Helsingin Yliopisto), Timo U. Korhonen (vuorineuvos, NCC Rakenus Oy), Jyrki Mattinen (valvomonhoitaja, Jorma Mikkonen (yhteiskuntasuhdejohtaja, Lassila & Tikanoja Oy)), Mikko Mäkimattila (toimitusjohtaja, Dometal Oy), Pirkko Rantanen-Kervinen (ekonomi) ja Antero Vesterinen (hallituksen puheenjohtaja, Keski-suomalainen Oy).

Uusiksi jäseniksi valittiin Jari Enberg (kiinteistönvälittäjä, Kiinteistönvälitys Enberg Oy), Iiro Jussila (professori, Lappeenrantaan yliopisto), Sami Kulla (liiketoiminnan kehityspäällikkö, Anvia Oy), Katja Taimela (kansanedustaja, Eduskunta) ja Pertti Yliniemi (hallituksen puheenjohtaja, North European Invest Oy).

Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab, jonka vastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Haavisto, KHT.

Yhtiökokouksessa päätettiin lisäksi yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, jotta yhtiö voi liitännäistoimintanaan markkinoida terveys- ja hyvinvointipalveluita tarjoavien yritysten palveluita.

Hallintoneuvosto

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 5.6.2014. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin vuorineuvos Timo U. Korhonen. Hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtajaksi valittiin MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila, 2. varapuheenjohtajaksi

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

teollisuusneuvos Jouko Virranniemi Pölkky Oy:stä ja 3. varapuheenjohtajaksi varatuomari, kunnallisneuvos Pauliina Haijanen.

Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 87,1 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston jäsenille maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset esitetään tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Yhteistyövaliokunta

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvostojen puheenjohtajista muodostuvan yhteistyövaliokunnan järjestäytymiskokous pidettiin 5.6.2014. Yhteistyövaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Timo U. Korhonen ja varapuheenjohtajaksi Jouko Havunen.

Yhteistyövaliokunta kokoontui 10 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 91,25 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunnan tarkastusvaliokunta

Yhteistyövaliokunnan tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jouko Havunen (pj), Pauliina Haijanen ja Marjut Nordström.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 100 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunnan palkitsemisvaliokunta

Yhteistyövaliokunnan palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Timo U. Korhonen (pj), Jouko Virranniemi ja Ralf Wickström.

Palkitsemisvaliokunta kokoontui kuusi kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 88,9 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Hallintoneuvoston 5.6.2014 tekemän päätöksen mukaan hallitusta täydennettiin 1.8.2014 alkaen kahdella uudella jäsenellä, joiden toimikausi päättyy samaan aikaan muiden hallituksen jäsenten toimikausien kanssa vuoden 2015 lopussa. Uusiksi hallituksen jäseniksi 1.8.2014 – 31.12.2015 valittiin ekonomi, MBA Philip Aminoff ja KTM, KHT Hannu Niilekselä. Philip Aminoff ilmoitti valinnan yhteydessä eroavansa yhtiön hallintoneuvostosta 31.7.2014.

Hallituksen jäsenet 1.1.2014 alkaen

- pääjohtaja Erkki Moisander, puheenjohtaja
- hallituksen puheenjohtaja Philip Aminoff (Electrosonic Group Oy Ab), 1.8.2014 alkaen
- toimitusjohtaja Harri Lauslahti (LähiTapiola Palvelut Oy)
- toimitusjohtaja Hannu Niilekselä (Hanicon Oy), 1.8.2014 alkaen
- toimitusjohtaja Jari Sundström, varapuheenjohtaja (LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö)
- yhtiöryhmän johtaja Jari Eklund
- toimitusjohtaja Marjatta Leiviskä (LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö)
- toimitusjohtaja Pentti Kuusela (LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö)

Hallitus kokoontui 18 kertaa. Kokouksiin osallistui 91,6 prosenttia jäsenistä. Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Toimitusjohtaja

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen toimitusjohtajana toimi kauppatieteiden maisteri Jukka Kinnunen 31.5.2014 saakka ja 1.6.2014 alkaen varatuomari Jari Sundström. Varatoimitusjohtaja on OTK, MBA Mika Makkonen.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 327 136 euroa johon sisältyy tulospalkkio 28 015 euroa. Tulospalkkiosta on viivästetty myöhemmin maksettavaksi 42 021 euroa. Johdon tulospalkkio perustuu vuosituloitteen toteutumiseen. Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennaikaisesta päättymisestä on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Vahinkovakuutus on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Suomen Pankin yhteydessä toimiva Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Vuoden alussa LähiTapiola-ryhmän yhtiöissä käytiin yhteistoimintaneuvottelut henkilöstömäärän vähentämisestä. Yhteistoimintaneuvottelujen tavoitteena olivat kannattavuuden parantaminen kustannussäästöillä, sekä toimintatapojen ja toiminnan tehostaminen uudelleenjärjestelyillä.

Yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena LähiTapiolan henkilöstömäärää väheni tuotannollisin ja taloudellisin perustein yhteensä 244 työntekijällä (arvio vähennysmäärästä oli 400 henkilöä). Henkilöstövähennyksillä ja muilla tehostamistoimilla tavoiteltiin ryhmätasolla noin 20 miljoonan euron kustannussäästöjä vuodelle 2014. Luonnollinen poistuma ja muu vaihtuvuus hyödynnettiin täysimääräisesti yhteistoimintamenettelyn aikana. Henkilöstömäärän vähennykset painoutuivat tuki- ja kehitystoimintoihin, mutta ne koskivat myös vahinkovakuutus-, henki- ja alueyhtiöitä. LähiTapiola käynnisti useita tukitoimia vähennysten kohteeksi joutuneelle henkilöstölle. Toimenpiteitä olivat mm. tuki uuden työpaikan löytämiseksi sekä yrittäjyys-, muutos- ja esimiesvalmennukset.

Vuoden alussa käytiin myös S-Pankki-konsernin ja LähiTapiola Pankin yhdistymiseen ja uudelleen organisoitumiseen tähtäävä yhteistoimintamenettely. Tavoitteena oli toimintojen tarkoituksenmukainen uudelleen organisoiminen ja päällekkäisyyksien karsiminen. S-Pankki ja LähiTapiola Pankki yhdistyivät toukokuun alussa muodostaen uuden S-Pankin.

LähiTapiola-ryhmän keskustoimintojen organisaatiotarkenteeseen tehtiin merkittäviä muutoksia 1.6.2014. Rakennemuutosten tavoitteena oli purkaa matriisiorganisaatioita sekä selkeyttää vastuualueita ja johtamista.

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

Tapahtuneiden yhtiö-/organisaatiomuutosten ohella on järjestelyt ja neuvoteltu henkilöstön edustajien, luottamusmiesten ja työsuojeluorganisaatioiden toimintaa. Lisäksi on varmistettu, että lakisääteiset velvoitteet täyttyvät muutosten yhteydessä.

Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden henkilömäärä oli tilikaudella keskimäärin 1 667 henkilöä (2 286 henkilöä). Vahinkovakuutukselle palkkasummien suhteessa jaettu henkilömäärä oli tilikaudella keskimäärin 1 400 henkilöä (1 883 henkilöä). LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yksiköiden henkilömäärä oli keskimäärin 576 henkilöä (733 henkilöä).

LähiTapiola Vahinkovakuutus -konsernin palveluksessa oli keskimäärin 1 853 henkilöä (2 573 henkilöä).

Palkitseminen

LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön palkitseminen perustuu yhtiöryhmän strategiaan ja sen pohjalta asetettuihin tavoitteisiin. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa hyvään suoritukseen sekä motivoida ja sitouttaa henkilöitä. Palkkiojärjestelmä on osa kokonaispalkkausta ja se perustuu vuosipalkkioihin, vaikka jotkin palkkiotavoitteista voivat olla vuotta pidempää aikajaksoa mittavia.

LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous-, compliance- ja riskienhallintapalveluiden sekä yhtiöiden hallinnon ja johdon yhteistyönä. Tarvittaessa konsulttina käytetään Hay Group Oy:tä. Vahinkovakuutusyhtiön palkka- ja palkitsemispolitiikasta sekä palkitsemisjärjestelmistä päättää hallinto-neuvostojen yhteistyövaliokunta pääjohtajan sekä hallituksen päätoimisten jäsenten osalta. Muun johdon osalta päätökset tehdään yhtiön hallituksessa. Yhteistyövaliokunta sekä sen alainen palkitsemisvaliokunta myös kehittävät palkitsemisjärjestelmää hallituksen jäsenten osalta ja seuraavat koko LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kehittämistä.

LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön johdon palkitseminen muodostuu seuraavasti:

- palkka
- luontoisedut (auto, lounas ja puhelin)
- vuositulospalkkiot
- mahdollinen lisäeläkejärjestely

Johdon palkat perustuvat finanssitoimialan vertailutietoa hyödyntäen tehtyyn HAY-vaativuusluokitukseen ja pisteytykseen.

Johdon vuosipalkkiointi perustuu yhtiöiden tuloksiin ja tulokseen vaikuttaviin elementteihin sekä kunkin palkkionsaajan oman liiketoiminnan ja tehtävän mukaisiin tavoitteisiin. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asemasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan tulona. Yhtiöryhmän johdon tulospalkkioiden maksimitasot

vaihtelevat 30 – 100 prosentin välillä vuosipalkasta.

Konttoritoimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään 7 prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 30 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa.

Sijoitusorganisaatioihin kuuluvilla henkilöillä on oma tulospalkkiomallinsa, jossa palkkio määräytyy asematasosta riippuen eri tasoilta laskettavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli on vuositasona 10 - 83 prosenttia vuosipalkasta.

Tulospalkkioiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja niiden maksamisesta päättävät yhteistyövaliokunta ja hallitus vuosittain tulospalkkiokausien päätyttyä. Hallitus voi yhtiön merkittävästi heikentyneen taloudellisen tilanteen johdosta päättää tulospalkkion maksamatta jättämisestä. Vastaavasti tulospalkkioperusteiden mukaisten tulospalkkioiden maksamisesta voidaan pidättäytyä, jos osoittautuu, että tavoitteet on saavutettu ottamalla sellaista riskiä, joka realisoituu ennen palkkion maksamista.

Ansaituista palkkioista ensimmäinen erä eli 40 prosenttia maksetaan henkilöille viimeistään ansaintajakson päättymistä seuraavan kesäkuun palkanmaksupäivänä. Loput 60 prosenttia maksetaan tästä ajankohdasta yhtä, kahta ja kolmea vuotta myöhemmin kolmessa yhtä suuressa erässä. Lykätyn palkkion arvo muuttuu palkitsemista koskeissa säädöksissä tarkoitettuna rahoitusinstrumenttina käytetyn LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön taseisiin suhteutetun kokonaistuloksen (Kokonaistulos / Tase käyvin arvoin (pl. sijoitussidonnaiset henkivakuutukset), painotettuna LähiTapiola Keskinnäisen Vakuutusyhtiön ja LähiTapiola Keskinnäisen Henkivakuutusyhtiön taseiden suhteessa) mukaan ansaintajakson lopusta palkkion maksuhetkeä edeltävän vuoden loppuun.

Lisäksi LähiTapiola-ryhmän henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkio-erä, joka määräytyy henkilöstörahastolain mukaisesti pääosin yhtiöiden tulosten ja tehokkuuden perusteella. Voittopalkkiosiiro on vähennetty ennakkoarvoin mukaisena tilikauden tuloksesta.

LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön ylimmän johdon eläkeikä on 63 vuotta. LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiö on ottanut henkilöstölleen lisäeläkevakuutuksen, jolla parannetaan eläketurvaa siten, että lisäeläke kartuttaa työeläkettä tietyin edellytyksin vähintään 0,2 prosenttia vuosittain. Etuuden piiriin kuuluvat kaikki ne, joiden työsuhde yhtiöryhmässä on alkanut ennen 1.1.2013. Tämän jälkeen alkaneissa työsuhteissa lisäeläke-etuutta ei ole.

A.M. Bestin antama luokitusarvosana

Amerikkalainen A.M. Best Co, joka on vanhin ja arvostetuin vakuutusyhtiöiden arviointiin erikoistunut luokituslaitos on antanut LähiTapiola Vahinkovakuutukselle luokitusarvosanan A (Excellent). A.M. Best on antanut Tapiolalle luokitusarvosanan

¹⁾ LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

vuodesta 2006 alkaen ja luokitus on pysynyt muuttumattomana.

A.M. Bestin 18.12.2014 lehdistötiedotteen mukaan LähiTapiola Vahinkovakuutuksen saamaan erinomaiseen luokitukseen vaikuttivat erityisesti hyvä vakuutusliiketoiminnan tuloskehitys sekä vahvat vakavaraisuusnäkymät. Hyvässä tuloskehityksessä näkyvät suotuisa vahinkokehitys ja laskuperustemuutokset. Riskinvalintaan panostamisen uskotaan vaikuttavan hyvään tuloskehitykseen myös jatkossa.

Luokitusarvosanaa tarvitaan liiketoiminnassa asiakkaan tai yhteistyökumppanin sellaista edellyttäessä. Yrityskuvan ja maineen kannalta hyvä luokitusarvosana lisää luotettavuutta ja arvostusta.

Tilikauden tapahtumia

Vahinkovakuutus

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen keskeisimpiä tavoitteita vuodelle 2014 olivat myyntiin keskittyminen, liikekulujen vähentäminen sekä kannattavuuden varmistaminen. Kannattavuus pysyikin hyvällä tasolla yhdistetyn kulusuhteen ollessa 96,2 prosenttia (ilman laskuperustemuutoksen vaikutusta). Kasvun osalta positiivista kehitystä näkyi erityisesti loppuvuonna, kun mm. liikennevakuutuksen rekisteröintien markkinaosuus kääntyi kasvuun. Tilikauden aikana on jatkettu kannattavuustoinenpiteiden toteuttamista, palveluprosessien uudistamista, korvauspalvelun tason parantamista ja uusien tuotteiden rakentamista. Hoitoketjuja on tiivistetty ja prosessien automatisointia on kehitetty.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallintoneuvosto päätti kokouksessaan 5.6.2014 LähiTapiolan pääkaupunkiseudun vapaaehtoisen vahinkovakuutusliiketoiminnan siirtämisestä perustettavaan uuteen alueyhtiöön. Liiketoimintojen siirrosta ja osittaisesta vakuutuskannan luovutuksesta syksyllä 2014 perustetulle alueyhtiölle tullaan päättämään myöhemmin LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yhtiökokouksessa. Tarkoituksena on, että LähiTapiola Vahinkovakuutus luovuttaa 30.6.2015 pääkaupunkiseudulla harjoittamansa vapaaehtoisia vahinkovakuutuksia käsittävän liiketoimintansa eräin poikkeuksin alueella, joka käsittää Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit. Luovutus ei koske liiketoimintaa ja vakuutuskantaa siltä osin, kun kyse on yli 50 työntekijää työllistävillä yhteisöillä tarjottavista vapaaehtoisista vahinkovakuutuksista.

LähiTapiolan ja S-ryhmän välinen bonusyhteistyö, jossa S-ryhmän osuuskauppojen asiakasomistajat saavat Bonusta LähiTapiolan kotitalouksille tarjoamista vahinko- ja henkivakuutuksista, käynnistyi 1.6.2014. Bonusyhteistyö on osa LähiTapiolan ja S-ryhmän strategista yhteistyötä. Yhteistyö on lähtenyt hyvin käyntiin ja vuoden lopussa yli 520 000 asiakasta oli rekisteröinyt asiakasomistajuuden LähiTapiolaan.

Omnibus II -direktiivi, jolla muutettiin Solvenssi II -direktiiviä, hyväksyttiin EU-parlamentissa maaliskuussa 2014. Solvenssi II -direktiiviä ja siihen liittyvää vakioitua raportointia ryhdytään soveltamaan 1.1.2016 alkaen.

Finanssivalvonta on 1.1.2014 saattanut voimaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) 31.10.2013 julkai-

semat kansallisille valvojille annetut ohjeet, joiden mukaan valvottavien vakuutusyritysten tulee valmistautua Solvenssi II:n voimaantuloon 1.1.2016. Ohjeet koskevat vakuutusyrityksen hallinnon järjestämistä mukaan lukien yrityksen oma riski- ja vakavaraisuusarvio (ORSA-raportti), sisäisten mallien ennakoarviointien kriteerit sekä valvojalle toimitettava raportointi. LähiTapiola Vahinkovakuutuksessa jatketaan Solvenssi II -direktiiviin valmistautumista ohjeistusten pohjalta osana LähiTapiola -ryhmän valmistautumista.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö sekä LähiTapiola Palvelut Oy allekirjoittivat 30.1.2015 liikkeenluovutus sopimuksen, jossa vahvistettiin vuonna 2014 päätetty LähiTapiola -ryhmän yhteisten asiakas-, asiantuntija- ja tukipalveluiden tuottamisen siirto LähiTapiola -ryhmän yhtiöiden yhteisesti omistamaan LähiTapiola Palvelut Oy:hyn 1.1.2015. Järjestelyn tarkoituksena on yhtiöryhmäsynergiaa hyödyntämällä tuottaa kustannustehokkaasti palveluita LähiTapiola Palvelut Oy:n asiakasyhtiöille ja näin auttaa niitä liiketoiminnallisten ja muiden tavoitteiden saavuttamisessa.

LähiTapiola Palveluyhtiöön tapahtuneen liikkeenluovutuksen lisäksi toteutettiin myös muiden LähiTapiola Vahinkovakuutuksen ja LähiTapiola Henkiyhtiön yhteisorganisaation henkilöstön työsuhteiden eriyttäminen. Aiemmin henkilöstö oli työsuhteessa samaan aikaan molempiin edellä mainittuihin yhtiöihin ja toteutetun muutoksen jälkeen työsuhteet ovat vain yhteen yhtiöön. Liikkeenluovutuksen ja työsuhteiden eriyttämisen jälkeen henkilöstön lukumäärät olivat 1.1.2015 LähiTapiola Palveluyhtiössä 1 107, LähiTapiola Vahinkovakuutuksessa 542 ja LähiTapiola Henkiyhtiössä 149.

Vastuullisuus

LähiTapiolan yhteiskuntavastuu on paikallisia ja valtakunnallisia tekoja kestävästä kehityksen sekä vastuullisen toiminnan edistämiseksi. Lähtökohtana ovat yhtiöryhmän erilaiset roolit ja vaikutukset yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Vastuullinen toiminta merkitsee ihmisten ja yhteisöjen turvallisuuden, hyvinvoinnin ja menestymisen edistämistä, taloudellisen vastuun kantamista, työyhteisöön panostamista, ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämistä, riskien hallintaa sekä aktiivista osallistumista lähiyhteisöjen ja yhteiskunnan kehittämiseen. Käytännön tekemistä ohjaavat yhtiöryhmän yhteiset vastuullisuusperiaatteet sekä vastuullisuuslupaukset asiakkaille, henkilöstölle, ympäristölle sekä lähiyhteisöille ja yhteiskunnalle. Pääteemana on ihmisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen koko elämänsäajan ajalta, pääkohderyhminä nuoret ja seniorit.

Asiakkaiden kuuleminen ja osallistaminen on keskinäiselle yhtiöille erityisen tärkeää. Kuluneena vuonna on kehitetty muun muassa asiakaspalautejärjestelmää ja asiakkaiden osallistumisen tapoja. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat olleet keskeisiä panostuksen kohteina vuonna 2014. LähiTapiola pyrkii tavoitteellisesti vähentämään ympäristö- ja ilmastovaikutustaan erilaisin keinoin, kuten rakennuttamisen ratkaisuissa, omistamiensa kiinteistöjen energiatehokkuudella ja sähköisten palvelujen ja toiminta-

^{*)} LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

tapojen edistämällä. Uusiutuvan energian käyttöä lisään tuulivoimaisijoitusten kautta. Vakavaraisuudesta huolehtiminen on keskeinen osa vakuutusyhtiön taloudellista vastuuta ja tukee yhteiskunnallista vakautta.

LähiTapiolan alueyhtiöiden läsnäolo lähiyhteisöissään tuo turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisen teot ihmisten arkeen ympäri Suomen. Yhteiskuntavastuun kumppaneiden kanssa pyritään vaikuttamaan yhteiskunnallisiin haasteisiin. Ihmisten yksinäisyyttä ja syrjäytymistä ollaan mukana ehkäisemässä Suomen punaisen ristin Ystävätoiminnan kautta. Marttojen kanssa on edistetty nuorten taloudellista osaamista Pidä rahoitasi kiinni -kurssien muodossa sekä oltu mukana uudessa nuorten itsenäistymistä tukevassa Aikuispakkauksessa. Suomen luonnonsuojeluliiton Negawatti-hankkeen avulla on lisätty ihmisten tietoisuutta energiatehokkaista asumisen ja remontoimisen ratkaisuista sekä energiansäästöstä. Lisäksi vuoden 2014 aikana on edistetty muun muassa paloturvallisuutta, vesillä liikkumisen turvallisuutta, liikenneturvallisuutta sekä osallistuttu henkilöstön voimin Joulupuu-keräykseen vähävaraisten perheiden hyväksi.

LähiTapiola on sitoutunut Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n julkaisemaan Elinkeinoelämän peruskirjaan kestävästä kehityksestä sekä vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. Espoon Tapiolan toimitalo on mukana WWF:n Green Office -ympäristöjärjestelmässä.

LähiTapiola-ryhmän vuosiraportissa 2014 ”Lähellä läpi elämän” raportoidaan yhteiskuntavastuusta laajemmin. Se on luettavissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/vastuullisuus.

Tulevaisuuden näkymät

Vahinkovakuutusliiketoiminta

Suomen kansantalouden kasvun hidastuminen heijastuu kasvun hidastumisena myös vahinkovakuutusliiketoimintaan. Haasteellisessa toimintaympäristössä Vahinkoyhtiö on asettanut ensi vuodelle neljä pää tavoitetta:

- Vauhditamme kasvua
- Varmistamme asiakastytytyvyyden
- Rakennamme voittajajoukkueen
- Ylläpidämme kannattavuutta

LähiTapiola ryhmän uusi rakenne vaatii oikean tasapainon löytämistä yhteisten toimintamallien ja alueellisten kilpailutekijöiden painottamisessa. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen osalta erityisen tärkeää on, että tuemme ja varmistamme Alueyhtiössä tapahtuvaa myyntiä ja hoitoa. Kehitämme myyntiprosesseja ottamalla parhaan hyödyn toisaalta nykyisten asiakkaiden ristiinmyyntipotentiaalista ja toisaalta aktiivisesta uusasiakashankinnasta.

Suurten asiakkaiden vakuutuksia hoitava Suuret Yritykset – yksikkö hakee kokonaisasiakkuuksia tarjoamalla parhaat arvoa tuovat ratkaisut yritysten omaisuuden, toiminnan ja henkilöstön vakuuttamiseen, työkyvyn johtamiseen sekä liiketoiminnan riskien hallintaan.

Korvauspalveluissa huolehditaan korvaus- ja varauspolitiikoiden mukaisesta korvauspalvelusta ensisijaisina tavoitteina korkea asiakastytytyvyys ja kannattavuus.

Sähköiset palvelut ja digitalisaatio lisääntyvät jatkuvasti myös vakuutusallalla. Sähköisen korvauspalvelun kehittäminen ja toisaalta mm. liikennevakuuttamiseen liittyvään Vares (sähköinen rekisteröinti) -uudistukseen valmistautuminen ovat keskeisiä tekemisiä yhtiössä.

Sijoitustoiminta

Euroalueen kasvunäkymä on kroonisesti heikentynyt väestön ikääntymisen, julkisen sektorin ylivelkaantumisen sekä pankkijärjestelmän ongelmien vuoksi. Samanaikaisesti deflaation riski on kasvanut, mitä voimistavat öljyn ja raaka-aineiden hintojen lasku sekä Kiinan talouskasvun pysyvä hidastuminen. Kasvun tukemisessa on nojaututtu liikaa Euroopan keskuspankin toimiin, joita rajoittavat jäsenmaiden näkemyserot keskuspankin mandaatin laajuudesta. Talouspolitiikassa ei ole kyetty toimeenpanemaan riittävästi rakenneuudistuksia, jotka parantaisivat pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja lisäksi siten yritysten kannustimia työllistää ja investoida. Suomi on tässä suhteessa yksi euroalueen suurimmista epäonnistujista.

Euroopassa nimellisen bruttokansantuotteen kasvuodotus tuleville vuosille on edelleen hyvin alhainen. Tämän seurauksena korkotasolla on vain rajalliset nousumahdollisuudet. Toisaalta kasvuanemia vaikeuttaa valtioiden velkasuhteiden korjaantumista, mikä pitää yllä riskiä eurokriisin kärjistyisestä uudelehen. Yhdysvalloissa talous näyttäisi asettuneen 2,5 – 3,0 prosentin kasvu-uralle. Työttömyysasteen ollessa jo nyt hyvin lähellä luonnollista tasapainotasoaan, keskuspankki FED:n ensimmäiset koronnostot vuoden 2015 puolivälissä ovat todennäköisiä. Riskinä tosin on, että kansainvälisen talouden hidastuminen tarttuu myös Yhdysvaltain talouteen, jolloin FED voi joutua poikkeamaan ennakko-ohjeistuksestaan.

Dollarin vahvistuminen sekä öljyn ja raaka-aineiden halpeneminen ovat herättäneet huolta kehittyvien talouksien kasvun kestävydestä. Dollarin kallistuminen on eittämättä riski, sillä kehittyvien valtioiden ja niillä toimivien yritysten velasta edelleen merkittävä osa on kovissa valuutoissa. Öljyn hinnan vaihtelulla sen sijaan on kapea-alaisemmin merkitystä. Valtaosa kehittyvistä talouksista ovat öljyn nettotuojia, joten niiden kannalta öljyn hinnan lasku on hyvä uutinen. Suurimmissa vaikeuksissa ovat valtiot, joissa budjetti-tasapaino perustuu selvästi korkeampaan öljyn hintaan (Venäjä, Nigeria, Venezuela sekä jotkin Pohjois-Afrikan maat).

Kokonaisuutena talouden syklit ovat lyhentyneet ja talouden perustekijöiden vaihtelu lisääntynyt. Uuteen taantumaan ajautetaan korkean työttömyyden oloissa ilman, että talouspolitiikan elvytysvara olisi merkittävästi palautunut. Lisäksi talouspolitiikan toimenpiteiden ajoittaminen on entistä vaikeampaa talouspolitiikan viipeiden vuoksi.

Kansainvälisen talouden merkittävimmät riskit liittyvät geopolitiisiin jännitteisiin, euroalueen ratkaisemattomiin velkaongelmiin, teollisuusmaiden deflaatioon sekä Kiinan talouden odottamattoman nopeaan jähdytymiseen.

¹⁾ LähiTapiola Vahinkovakuutuksen suluissa olevat tuloslaskelmaa koskevat vertailukauden luvut eivät ole 31.12.2013 tehdystä liiketoimintasiirrosta johtuen pääsääntöisesti vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkovakuutus) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiö- lakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiötä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriö ja Finanssivalvonta, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseränmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelumenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäyksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta tai muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavien johdannaissopimusten mahdollinen enimmäistappio.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivisen arvomuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisten negatiivisesta arvomuutoksesta, joka ylittää

suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvomuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Huoneistojen peruskorjaukset	5 v
Atk-järjestelmien suunnittelukustannukset	5–10 v

Kiinteistöt

Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40–50 v
Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset	30–40 v
Teollisuus-, varasto ym. rakennukset	20–30 v
Rakennusten ainesosat 25 %:n menojäännöspoisto	

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms. 25 %:n menojäännöspoisto

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana. Tunnuslukuja laskettaessa on otettu huomioon yhden vuoden laskennalliset verovelat.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arvointiperiaatteita ja niiden arvointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arvointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arvointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat yhteistyössä auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan kanssa.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupankehityskurssia tai sen puuttessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Selostus vastuuvelan vähennyseristä ja korvausvastuun laskennassa käytetystä korkoutuksesta

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksoitus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korkoutusta sovelletaan ainaismetsä- ja ainaispalo- vakuutuksen vakuutusmaksuvastuun laskennassa, jolloin on käytetty 4,5 prosentin laskuperustekorkoa

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,8 prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa

käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2011, joka on laadittu Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen yhteistyönä.

Selostus henkilökunnan eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Elossa ja lisäeläketurva LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiössä, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta. Lisäedun piirissä ovat kaikki viiden palveluvuoden jälkeen. Lisäedun piirissä ovat kaikki 31.12.2012 mennessä alkaneet työsuhteet 5 palveluvuoden jälkeen. Lisäeläkettä karttuu koko palvelusajalta.

Päätoimisten hallituksen jäsenten, jotka ovat työsuhteessa LähiTapiola Vahinkovakuutukseen ja LähiTapiola Henkivakuutusyhtiöön, eläkeikä on 63 vuotta. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä on yleinen vanhuuseläkeikä eli 63–68 vuotta. Lisäeläketurva on järjestetty lisäeläkkeellä LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiössä.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Irtisanomisen ja työsuhteen päättämissopimuksen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomisen tai työsuhteen päättämissopimuksenyhteydessä suoritettavat etuudet kirjataan kuluksi kun yhtiö on sitoutunut peruuttamattomasti päättämään työntekijän työsuhteen. Irtisanottujen henkilöiden etuuksiin liittyvät erilaisten sopimusten perusteella todennäköisesti syntyvät muut velat on arvioitu tilinpäätöshetkellä ja kirjattu kuluksi ja velaksi.

Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vertailuvuoden tiedot, liiketoimintasiirrot 31.12.2013

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö luovutti 31.12.2013 henkilöasiakkaiden, mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten vapaaehtoiset vahinkovakuutukset lukuun ottamatta pääkaupunkiseudun asiakkaiden vakuutuksia 19 Alueyhtiölle. Liiketoimintasiirrosta yhtiö luovutti alueellisiin vakuutuskantoihin liittyvät vakuutussopimukset, vastuuvelan (mukaan lukien tasoitusmäärän) ja sen katteena olevat varat sekä muut alueelliseen vakuutustoimintaan kuuluvat varat, velat ja varaukset Alueyhtiöille saaden vastikkeeksi Alueyhtiöiden liikkeeseen laskemia uusia takuusuusuuksia. Vertailuvuoden tuloslaskelmassa esitetään vastuuvelan muutoksen ja jälleenvakuuttajien vastuuvelan muutoksen kohdalla erikseen vakuutuskannan luovutuksen osuus vastuuvelan muutoksesta.

Tuloslaskelman osalta vertailukauden luvut eivät ole liiketoimintasiirrosta johtuen vertailukelpoisia katsauskauden lukuihin. Taseen luvut ovat vertailukelpoisia.

Konsernitilinpäätös

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin sisältyy emoyhtiön lisäksi mm. tytäryhtiöt LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Palvelut Oy ja atk-palveluja tuottava Tieto-Tapiola Oy.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatetta on muutettu tilikaudella. Konsernitaseessa rahoitusalan varat ja velat on sijoitettu vakuutusalan kaavaan ja vastaavasti on menetelty konsernituloslaskelmassa rahoitusalan toimintojen tuottojen ja kulujen osalta.

Vertailuvuoden osalta rahoitusalan varat ja velat on esitetty yhdellä rivillä konsernitaseessa sijoitettuna vakuutusalan kaavaan. Konsernituloslaskelmassa rahoitusalan tuotot ja kulut on esitetty muussa vakuutusteknisessä laskelmassa yhdellä rivillä. Vertailuvuodessa toimialojen tuloslaskelmien ja taseiden eliminointierinä on esitetty vakuutus- ja rahoitusalan yritysten keskinäiset liiketapahtumat. Sellaisten konserniyritysten tilinpäätökset, joihin sovelletaan luotto-laitostoiminnasta annetun lain 9 lukua tai vakuutusyhtiölain 8 lukua, yhdistellään konsernitilinpäätökseen muuttamatta näiden säännösten edellyttämiä tilinpäätösperiaatteita.

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Turvan kaikki takuuosuuksien omistajat ovat allekirjoittaneet takuuosuuksien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan LähiTapiola Keskinäisellä Vakuutusyhtiöllä on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. Näin ollen Turva on LähiTapiola Vahinkovakuutuksen tytäryhtiö. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus Turvan takuupääomasta on 67,41 prosenttia. Turvan tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 kohdan perusteella, jonka mukaan tytäryrityksen tilinpäätös saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan. Turvan takuupääoman määrä on 10 145 096,82 euroa.

Konsernitilinpäätökset on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus.

Konsernin ja sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyritykset eli yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa 20–50 % on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Asunto- ja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei yhdistellä osakkuusyrityksenä konsernitilinpäätökseen, vaikka äänivalta- ja omistusrajat täyttyisivätkin. Ei-keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöinä.

Konsernitilinpäätökseen merkitään laskennalliset verovelat ja -saamiset taseeseen. Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset merkitään taseeseen silloin kun niiden tulevia verovaikutuksia on pidettävä ilmeisinä niille konserniyrityksille, joita ne koskevat. Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden.

Vakuutustoimialan tytäryhtiöosakkeiden arvonnkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonnkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuus-erille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniliikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränä ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränä ja se tuloutetaan enimmillään viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu. Konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuun ottamatta, sen sijaan on eliminoitu.

Liitetiedot riskienhallinnasta

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

1.1 Riskienhallinnan lähtökohdat

Riskienhallinnalla varaudutaan muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista johtuviin ughiin ja mahdollisuuksiin määritellyn riskinottohalukkuuden puitteissa. Näin pyritään saavuttamaan strategiset ja toiminnan tavoitteet.

Yhtiön riskienhallinta perustuu LähiTapiola-ryhmässä määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitelaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Hyvä vakavaraisuus korostuu keskinäisen yhtiömuodon vuoksi.

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakkoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai Lähi-Tapiolan omasta strategisesta tahtotilasta.

Yhtiön riskinottohalukkuus perustuu seuraaville periaatteille:

- Riskinotto tukee liiketoiminnan strategisten päämäärien ja vuosisuunnitelmien toteutumista.
- Riskit mitoitetaan siten, etteivät ne vaaranna koko ryhmän tai sen yksittäisen yhtiön toimintaa tai talouden vakautta.
- Ryhmän yhtiöiden ja toimintojen on pysyttävä niille määriteltujen riskirajojen puitteissa
- Riskien heijastusvaikutukset ryhmään tai sen yksittäiseen yhtiöön kyetään tunnistamaan ja ottamaan huomioon toiminnassa.

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti yhtiö huolehtii ja tiedottaa luotettavasti riskeistään sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

1.2 Riskienhallinnan pääalueet

Yhtiön riskiluokitus perustuu seuraavaan pääluokka- ja alaluokkajakoon:

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen riskit
- Kilpailun luonteen ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit

Toiminnalliset riskit

- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Ulkoiset tekijät
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit
- Toiminnan valintojen riskit

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riskit
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymisriskit
- Vakuutusriskit

1.3 Riskienhallinnan toteuttamisen ja valvonnan vastuut

Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu yhtiöiden riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman ja muut riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti yhtiön riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Hallituksen työskentelyn perustaksi on laadittu työjärjestys, jossa on määritelty hallituksen tehtävät sekä säännönmukaisesti käsiteltävät raportit ja lausunnot riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä.

Hallituksen keskeisinä tehtävinä riskienhallinnassa on:

- vastata riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta siten, että se täyttää lakisääteiset vaatimukset ja on riittävällä tasolla ottaen huomioon liiketoiminnan riskit
- hyväksyä riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvät keskeiset politiikat, periaatteet ja suunnitelmat sekä riskejä ja vakavaraisuusasemaa koskevat raportit
- päättää merkittävistä riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa koskevista toimenpiteistä
- määritellä toimintaa ohjaava riskinottohalukkuus eri tavoitealueille.

Yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiöiden johto vastaavat yhtiön riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiön liiketoimintayksiköt vastaavat omaan toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Esimiesten tehtävänä on varmistaa, että liiketoimintaprosesseihin sisältyvien valvontatoimenpiteiden jatkuvuus on varmistettu ja että aina on käytettävissä luotettavaa ja ajantasaista tietoa valvonnan tuloksista. Eri johtoryhmien ja toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty niiden tehtävät riskienhallinnassa.

Jokainen LähiTapiolassa työskentelevä henkilö vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta omassa työssään ja on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista ensisijaisesti omalle esimiehelleen tai muille riskienhallinnan vastuuhenkilöille.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Eri riskienhallintaan liittyvät tahot kuten aktuaari-, riskienhallinta-, talous-, controller-, compliance- ja taseenhallintatoiminnot avustavat yhtiön hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnan ja riskien seurannan käytännön toteuttamisessa.

Sisäinen tarkastus tukee yhtiön hallitusta ja johtoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä arvioimalla määräajoin niiden toteutumista ja menettelytapoja. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

Eri riskiluokkiin liittyvät tarkemmat riskienhallinnan vastuut on kuvattu LähiTapiolan riskienhallintapolitiikkaa täydentävissä politiikoissa ja riskiluokakohtaisissa toimintaperiaatteissa.

1.4 Raportointi

Raportoinnin tavoitteena on tuottaa luotettavaa, kattavaa ja ajan tasalla olevaa taloudellista informaatiota päätöksenteon pohjaksi. Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä sekä sillä, että liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Yhtiön hallituksen, johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty säännönmukaisesti käsiteltävät raportit ja lausunnot, jotka käsittelevät kattavasti keskeisimpiä riskejä ja niiden riskienhallintaa. Valvontaviranomaisten antamissa määräys- ja ohjekokoelmissa määritellään viranomaisille toimitettavat riskeihin ja riskienhallintaan liittyvät raportit ja muut selvitykset.

2. Vakavaraisuuden hallinta

2.1 Vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet

LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuva varmistaminen koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella keskinäinen yhtiömuoto huomioon ottaen.

LähiTapiola-ryhmän tavoitteena ja toiminta-ajatukse- na on tarjota asiakkailleen kattavat vakuutus-, pankki- ja varainhoitopalvelut hyödyntäen yhtiöryhmäsynergiaa tai yhteistyössä osakkuusyhtiöiden ja kumppanien kanssa. LähiTapiola nähdään markkinoilla yhtenäisenä ryhmänä, vaikka se koostuukin juridisesti erillisistä yhtiöistä. Jos ryhmän yksittäisen yhtiön vakavaraisuusasema on heikentynyt tai jopa vaarantunut, voi se vaarantaa myös muiden ryhmän yhtiöiden maineen ja siten olla hyvin haitallista niiden liiketoiminnalle.

LähiTapiola-ryhmän perustamissopimuksessa on määritelty sen vakavaraisuuden hallinnan perusteet. LähiTapiola-ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisen ryhmän, sekä tulevan Solvenssi II:n lainsäädännön mukaisen ryhmän. LähiTapiola Vahinkovakuutus toimii ryhmän johtavana yrityksenä, ja sen tehtävänä on varmistaa, että lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset täytetään ryhmässä ja sen yhtiöissä. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen ja alueyhtiöiden välillä on perustamissopimukseen liittyen solmittu ns. yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet ryhmän yhtiöiden vakavaraisuuden- ja pääomanhallinnan varmistamiseksi tarvittavien (pääomanhallintaan liittyvien) toimenpiteiden toteuttamisesta.

Vakavaraisuuden hallinta on osa LähiTapiola-ryhmän riskienhallintaa ja siinä noudatetaan ryhmän riskienhallintapolitiikkaa. Lähtökohtana vakavaraisuuden hallinnalle ovat

voimassa oleva vakavaraisuutta koskeva lainsäädäntö sekä ryhmän ja yhtiöiden strategiat. Tältä pohjalta ryhmälle ja sen yhtiöille määritellään sisäinen vakavaraisuustavoite (riskinottohalukkuus vakavaraisuuden hallinnan osalta) ottaen huomioon riskinkantokyky suhteessa lakisääteisiin vaatimuksiin. Riskinottohalukkuuden perusteella määritellään riskinsietokyvyt (riskitoleranssit) ja riskirajat (riskilimiitit).

Keskinäisten yhtiöiden rajoitetuista ulkopuolisen lisäpääoman saantimahdollisuuksista johtuen LähiTapiola -ryhmän ja sen yhtiöiden sisäinen vakavaraisuustavoite määritellään asettamalla tavoite sille, kuinka paljon vakavaraisuuspääomaa pitää olla yli lakisääteisen tavoitteen.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on koko LähiTapiola-ryhmän ja sen yksittäisen yhtiön osalta

- varmistaa, että vakavaraisuusasema täyttää lakisääteiset vaatimukset ja sisäiset vakavaraisuustavoitteet ja että liiketoiminnan riskinotto on määritellyn riskinottohalukkuuden mukaista.
- varmistaa, että vakavaraisuusasema täyttää lakisääteiset vaatimukset myös liiketoimintaennusteissa sekä odottamattomissa mutta mahdollisissa stresseissä tai skenaarioissa.
- määrittää ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan vakavaraisuusasemaan liittyvien vaatimusten ja tavoitteiden täyttäminen

LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnan toteuttamisessa ja valvonnassa käytetään riskienhallintapolitiikassa määriteltyä kolmen puolustuslinjan mallia (ks. riskienhallinnan yleiset periaatteet). Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä. Vakavaraisuuden hallinnan toteuttamisen ja seurannan menettelytavat määritellään yhtiön hallituksen hyväksymissä LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnan periaatteissa ja LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallintasuunnitelmassa.

LähiTapiola-ryhmä ja sen yhtiöt tekevät vuosittain kattavan arvion omasta riski- ja vakavaraisuusasemastaan (ORSA-raportti). Raportissa arvioidaan vakavaraisuusasemaa laskentahetkellä ja sen kehitystä edetessä liiketoimintasuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi ORSA-raportissa arvioidaan vakavaraisuusasemaa vaihtoehtoisissa liiketoimintasuunnitelmissa ja epätodennäköisissä mutta mahdollisissa tilanteissa (stressitestit ja skenaariot). Ryhmän ja sen yhtiöiden vakavaraisuutta seurataan myös säännöllisesti neljännesvuosittaisella hallitusten vakavaraisuusraportilla. Raportti sisältää lakisääteisten vakavaraisuusvaatimusten lisäksi sisäisten vakavaraisuusmittareiden arvot laskentahetkellä sekä niiden kehityksen eri skenaarioissa. Tämän lisäksi markkinariskien vaikutusta ryhmän vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan kuukausittaisella (tai tarvittaessa useammin) vakavaraisuusraportilla, jotka raportoidaan yhtiöiden hallituksille.

2.2 Vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan kehittäminen valmistauduttaessa Solvenssi II:een

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusvalvontajärjestelmän

uudistamiseksi on EU:ssa parhaillaan meneillään Solvenssi II -hanke, joka koskee henki- ja vahinkovakuutusyhtiöitä sekä vakuutusryhmiä. Tämän hankkeen tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisesti vakuutustoiminnan riskit huomioon ottava valvontajärjestelmä. Solvenssi II -hankkeessa on hyvin keskeisessä osassa uusien yhtiön omasta riskiprofiilista riippuvien määrällisten vakavaraisuusvaatimusten kehittäminen. Solvenssi II:n mukainen vakavaraisuusjärjestelmä tulee koostumaan kolmesta pilarista:

- Pilari 1: Määrälliset vakavaraisuusvaatimukset
- Pilari 2: Laadulliset vaatimukset hallintojärjestelmälle, riskienhallinnalle ja sisäiselle valvonnalle sekä vaatimukset siitä, että yhtiö pystyy kokonaisvaltaisesti arvioimaan ja hallitsemaan vakavaraisuutensa ja riskinsä. Säännökset valvojen valvontaprosessista.
- Pilari 3: Raportointivaatimukset vakavaraisuudesta ja riskeistä.

Solvenssi II -direktiivin voimaantulo on lykkääntynyt alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna niin, että direktiivi tulee voimaan 1.1.2016. Direktiivin hallintojärjestelmää, riskienhallintaa, sisäistä valvontaa ja omaa riski- ja vakavaraisuusarvioita koskevat säännökset ovat tulleet voimaan merkittävässä määrin jo vuoden 2014 alusta lukien vakuutusyhtiölakiin tehdyillä muutoksilla. Lisäksi EU-tason vakuutusvalvontaviranomainen EIOPA on antanut edellä mainituista asiakokonaisuuksista ja raportointivaatimuksista lisäohjeistusta, jotka tulivat voimaan Suomessa vuoden 2014 alussa osana Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmaa vakuutusyhtiöille. Nämä vaatimukset eivät aseta varsinaisesti uusia lakisääteisiä vakavaraisuusvaatimuksia, vaan nykyiset pysyvät voimassa, mutta ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden pitää pystyä arvioimaan myös Solvenssi II:n mukainen vakavaraisuusasema. LähiTapiolan vakavaraisuuden hallinnassa painotetaan tällä hetkellä voimassa olevia vaatimuksia, mutta ryhmän ja sen yksittäisten vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta seurataan myös SII-pohjaisesti..

LähiTapiolan Solvenssi II -hanke ja sen jatko projekti, joissa valmistaudutaan uuden sääntelyn voimaantuloon, on aikataulutettu vuosille 2011–2015 ja ne koostuvat viidestä eri osakokonaisuudesta: henkivakuutus, vahinkovakuutus, sijoitus ja taseenhallinta, ryhmä sekä SII-järjestelmän käyttöönotto. Hankkeen ensisijainen tarkoitus on ollut toteuttaa vaatimukset, jotka aiheutuvat Solvenssi II direktiivistä. Näiden pakollisten vaatimusten lisäksi hankkeen tavoitteena on taloudellisen (riskiperusteisen) toiminnanohjauksen kehittäminen, tiedonhallinnan, laskennan ja raportoinnin kehittäminen vastaamaan Solvenssi II:n ja taloudellisen toiminnanohjauksen tarpeita sekä muutoksen johtaminen siirryttäessä Solvenssi II:een ja taloudelliseen toiminnanohjaukseen.

LähiTapiola Vahinkovakuutus on osallistunut Solvenssi II:n kvantitatiivisiin vaikuttavuustutkimuksiin. Näissä tutkimuksissa EU-alueen vakuutusyhtiöt ovat arvioineet Solvenssi II:n vakavaraisuusvaatimusten vaikutusta. Lisäksi vuonna 2014 LähiTapiola Vahinkovakuutus ja sen johtama ryhmä tekivät ensimmäisen kerran oman riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA-raportti), joissa arvioitiin niiden vakavaraisuutta myös SII-pohjaisesti. Näiden tulosten perusteella

LähiTapiola Vahinkovakuutus ja sen johtama ryhmä täyttävät valmisteilla olevat vakavaraisuusvaatimukset.

3. Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit ja vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit. Markkinariskillä tarkoitetaan varojen markkina-arvon tai vastuiden määrien muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, osakekurssien, valuuttakurssien tai kiinteistöjen arvojen tai arvonvaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammatitauteihin ja jälleenvakuutussuojiiin.

3.1 Vakuutusriskien hallinta

3.1.1 Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Yhtiön vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Yhtiön taloudellisen pääoman mallin avulla määritetään eri lajeille kannattavuustavoitteet. Hallitus hyväksyy koko yhtiön sekä asiakaslohko- ja vakuutusluokkakohtaiset yhdistetyn kulusuhteen tavoitteet. Lisäksi hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa ja oikeudenmukaista hinnoittelua.

Inflaatoriski liittyy kassavirraltaan pitkäkestoiisiin vahinkoihin. Tällaisia ovat esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyvät korvaukset. Inflaatoriski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu. Tällöin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Ammattitautiriski vakuutetaan osana lakisääteistä tapaturmavakuutusta ja sen vakuuttamista koskee paitsi tapaturmavakuutuslaki myös erillinen ammatitautilaki, joka määrittelee ammatitaudin. Kyseessä on työsuhteeseen liittyvä terveydellinen haitta, joka ei ole työtapaturmien kaltainen lyhyenä aikana syntynyt vamma. Ammatitaudit syntyvät yleensä usean vuoden kestävän altistumisen seurauksena ja ne ilmenevät usean vuoden kuluttua itse altistumisesta. Ammatitauti on sairaus, joka on aiheutunut pääasiallisesti fysikaalisesta, kemiallisesta tai biologisesta tekijästä. Ammatitautiriskin vakuuttaminen aiheuttaa erityisesti hinnoitteluriskin. Lisäksi ammatitauteihin liittyy vastuuvelan riittävyysriski, joka toteutuu, mikäli vastuuvelaan varattu määrä ei riitä varausvuonna tuntemattomina olevien ja myöhemmin ilmenevien ammatitautien korvausten suorittamiseen.

Korkotason vaihtelusta aiheutuva riski liittyy eläkemuo-

toisiin korvauksiin. Korvausvastuuta laskettaessa näistä aiheutuvat vahinkojen pitkäkestoiset kassavirrat diskontataan perustekorolla. Riski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa näitä velkoja kattavalle omaisuudelle.

Vastuuvelan riittävyysriski toteutuu, mikäli vastuuvelaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien sellaisten korvausten suorittamiseen, joihin yhtiö on sitoutunut.

Pitkäikäisyysriski on osa vastuuvelan riittävyysriskiä. Tällä tarkoitetaan korvausmenon arviointiin liittyvää epävarmuutta, joka johtuu tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuudesta. Vahinkovakuutuksessa pitkäikäisyysriski koskee lähinnä lakisääteisen tapaturma-, liikenne- ja potilasvakuutuksen vastuuvelaan sisältyvien eläkemuoitoisten korvausten pääoma-arvoista muodostuvaa eläkevastuuta. Nämä eläkevastuut ovat pääosin elinikäisiä. Eläkevastuiden pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuikin tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan oletettua pitempään.

Vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia.

Jälleenvakuutussuojiiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla huomattavan vahingollisia.

Jälleenvakuutussuojiiin liittyvää riskiä hallitaan yhtiön hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla.

3.1.2 Riskienhallintaprosessit

Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian sekä sisäisen liiketoimintamallin avulla määriteltujen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat yhtiön liiketoimintayksiköt. Vakuutustuotteiden hinnoittelun riskivastaavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Suurimpien asiakkaiden osalta riskiä arvioidaan enenevässä määrin yrityksen omien tilastotietojen perusteella.

Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä. Järjestelmien avulla saadaan oikeata ja ajan tasalla olevaa informaatiota, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan mahdollisimman nopeasti korjattua. Korvauskuluihin liittyviä riskejä hallitaan myös merkitsemällä erityisen riskialttiita vakuutusriskejä joko rajoitetusti tai jättämällä ne kokonaan merkitsemättä.

Vastuuvelan riittävyysriski liittyy erityisesti vakuutuslajeihin, joissa maksetaan pitkäaikaisia jatkuvia eläke-muotoisia korvauksia. Näistä suurin osa on lakisääteisen tapaturmava-

kuutuksen ja liikennevakuutuksen korvauksia. Näiden osalta korvausvastuun määrittämisessä käytetään Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämää kuolevuusmallia. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä alkaen käytössä olleessa ns. kohorttimallissa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli ja syntymävuosi.

Korkoriskin hallitsemiseksi korkoutus suoritetaan turvaavasti siten, että käytettävä laskuperustekorko ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määritettyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen keskimääräisenä arvioituna selviämisaikana.

Lakisääteisissä vakuutuslajeissa eläkkeiden yhteydessä maksettavia indeksikorotuksia ei varata vastuuvetoon. Niiden vuotuinen rahoitus tapahtuu jakojärjestelmällä, johon kaikki lakisääteisiä vakuutuslajeja harjoittavat vakuutusyhtiöt lain mukaan osallistuvat. Vastaavasti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen sairaanhoitokustannusten ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannusten osalta yhtiön tarvitsee varautua korvausvastuussa inflaatorisikiin ainoastaan 10 vuoden ajan vahingon sattumisesta. Tämän jälkeen kustannukset rahoitetaan jakojärjestelmällä. Liikennevakuutuksessa järjestely koskee vuonna 2005 ja tämän jälkeen sattuneiden vahinkojen sairaanhoitokustannuksia ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannuksia, kun taas ennen vuotta 2005 sattuneiden vahinkojen sairaanhoitokustannukset ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannukset siirtyvät rahoitettavaksi jakojärjestelmällä vuoden 2014 jälkeen.

Joidenkin vahinkolajien lopullisten korvausten selviämisen kestää useita vuosia. Tällaisia ovat erityisesti henkilö- ja vastuuvakuutusten korvaukset. Osana vastuuvetolan laskuperusteita esitetään keskeneräisten ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuun määrittäminen. Tämä korvausvastuun osa määrätään tilastollisten ja matemaattisten menetelmien avulla. Korvausvastuun riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa laskuperusteisiin tehdään muutoksia.

Ensivakuutettujen riskien jälleenvakuutusluokkia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutusalan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä yhtiön vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkojen omaapitäysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä. Yhtiö hyväksyy jälleenvakuuttajiksi vain luottoluokitukseen riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutus-suojat hankitaan hajautetusti, riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta.

Yhtiön hallitus on asettanut limiitit sille, kuinka paljon yksittäisen jälleenvakuuttajan osuus voi olla koko menevästä jälleenvakuutuksesta tai yksittäisestä jälleenvakuutus-suojasta. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on suhteellista. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensivakuutuksen ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutusoppi-muksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

Asiakasriskejä pienennetään asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla hallituksessa.

Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Yhtiön tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuustoitintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakastietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

3.1.3 Vakuutustekninen vastuuvetola

Vakuutusyhtiölain perusteella vakuutusyhtiöllä on oltava turvaavat laskuperusteet vakuutusteknisen vastuuvetolan määrittämiseksi. Vastuuvetolan on oltava aina riittävä siten, että yhtiö pystyy kohtuudella arvioiden vastaamaan sitoumuksiinsa. Vastuuvetolan laskennassa noudatettavista periaatteista säädetään tarkemmin vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusteknisen vastuuvetolan laskuperusteet annetaan tiedoksi Finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna vakuutusluokakohtaisten kertoimien avulla. Kertoimet on johdettu pro rata -säännön mukaisesti. Näin ollen siirtovastuu kuvaa sitä osuutta vakuutusmaksutulosta, joka vastaa tuleviin tilivuosien kohdistuvien vakuutuskausien osuutta tilivuoden aikana alkaneiden sopimusten vakuutuskausista.

Yksittäisten suurten vahinkojen tilinpäätöshetken jälkeen maksettavaksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohtaisesti kunkin liiketoimintayksikön korvausasiantuntijoiden toimesta noudattaen vakuutusmatemaatikon antamia kirjallisia ohjeita. Raja, jonka ylittävät korvaukset varataan yksilöllisesti, määrittyy lähinnä kunkin vakuutusluokan ja/tai vahinkolajin volyymin perusteella.

Eläkemutoisten korvausten korvausvastuuta määrittäessä käytetään kuolleisuusmallina Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen toimesta yhtiöiden tietoon saattamaa laskentamallia.

Ns. muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Menetelmissä käytetään hyväksi korvaushistoriasta muodostettuja, vahinkojen selviämistä kuvaavia ns. run-off-kolmioita. Muissa kuin lakisääteisten vakuutuslajien eläkemutoisten korvausten kollektiivivaruksen laskennassa inflaation oletetaan olevan tulevina vuosina sama, kuin mitä se on keskimäärin ollut arvioinnissa käytettyjen menneiden vuosien aikana. Lakisääteisissä vakuutuslajeissa eläkemutoisten korvausten indeksikorotukset rahoitetaan jakojärjestelmällä, johon osallistuvat kaikki kyseisiä lajeja harjoittavat vakuutusyhtiöt. Kollektiivivaruksen turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta.

Ennen tilinpäätöshetkeä sattuneiden vahinkojen tulevaisuudessa tapahtuvaa käsittelyä varten tehdään korvausten hoitokuluvaraus. Varauks määrätään vakuutusluokakohtaisesti suhteellisen osuutena varsinaisen korvausvastuun kokonaismäärästä.

Korkoutusta käytetään ainoastaan eläkeluotoisten korvausvastuun ja ainaisvakuutusten vakuutusmaksuvastuun laskennassa. Laskuperustekorot ovat vastaavasti 1,8 ja 4,5 prosenttia.

3.1.4 Määrällisiä tietoja vakuutusteknisestä vastuuvälästä

Seuraavissa taulukoissa on esitetty vakuutusteknisen vastuuvälän rakenne.

Vakuutustekninen vastuuvälä

	31.12.2014	31.12.2013
Vakuutusmaksuvastuu	160	152
Tunnetut eläkeluotoiset vahingot	1 280	1 130
Muu varsinainen korvausvastuu	569	548
Vahinkojen selvittelyvastuu	98	85
Yhteensä	2 035	1 915
Jälleenvakuuttajien osuus	-29	-27
Yhteensä omalla vastuulla	2 006	1 888
Tasointumäärä	474	484
Vakuutustekninen vastuuvälä	2 480	2 371

Varsinainen vastuuvälä vakuutusluokaryhmittäin

Lakisääteinen tapaturma	696	700
Moottoriajoneuvojen vastuu	1 102	1 022
Omaisuuks *	35	39
Vastuu	101	64
Muu ensivakuutus	49	47
Ensivakuutus yhteensä	1 984	1 872
Tuleva jälleenvakuutus	51	43
Vahinkovakuutus yhteensä	2 035	1 915
Jälleenvakuuttajien osuus	-29	-27
Varsinainen vastuuvälä	2 006	1 888

*Sisältää vakuutusluokaryhmittä tulipalo ja muut luonnonvoimat, muut omaisuudelle aiheutuneet vahingot ja muut varallisuusvahingot.

3.2 Markkinariskien hallinta

3.2.1 Lähtökohdat ja toimintaperiaatteet

Sijoitustoiminnalla pyritään pitkällä aikavälillä ja kaikissa olosuhteissa hyvään ja vakaiseen tuottoon kohtuullisella riskinotolla. Sijoitusten allokaatiota ohjaavat vakavaraisuuden, vastuuvälän rakenteen ja katekelvottomuuden asettamat rajat sekä pääoman tuottovaatimus. Pitkällä aikavälillä sijoitustuoton on ylitettävä asiakasetupolitiikan mukainen kokonaistuottotavoite.

Sijoitukset hajautetaan riittävästi eri instrumenttiluokien välillä ja sisällä. Yksittäisiä riskejä ja vastuita ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Sijoitustoiminnan on turvattava riittävä likviditeetti kaikissa olosuhteissa. Sijoituskannan on oltava myös riittävän yksinkertainen.

3.2.2 Markkinariskien hallinnan organisointi

Yhtiön taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen asiantuntijaelin, ja se raportoi suoraan yhtiön hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että yhtiön taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Komitea valmistelee määrääjain yhtiön hallitukselle hyväksyttäväksi esityksen strategisesta markkinariskinotosta sisältäen sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitteet (limiitit). Limiitit kattavat sijoitusten hinta- ja korkoriskit mukaan lukien vastuuvälän ominaisuudet ja vaatimukset. Asetettuja riskilimiittejä ja riskinoton tulokselisuutta seurataan jatkuvasti. Komitealla on myös pääomien hallintaan ja pääomittamiseen liittyvä päätöksentekorooli.

Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta. Johtoryhmä varmistaa, että hallituksen hyväksymän strategian mukainen sijoitustoiminnan tuottotavoite saavutetaan. Lisäksi johtoryhmä valvoo, kehittää, ohjaa ja tekee päätöksiä koskien likviditeetin ja keskittymäriskien hallintaa.

3.2.3 Riskienhallintaprosessit

Riskienhallintaprosessi perustuu ohjeistukseen, sen operatiivisen noudattamisen valvontaan, säännölliseen riskiraportointiin ja itsearviointiin. Ohjeistus sisältää mm. markkinariskistrategian, sijoitussuunnitelman ja johdannaispolitiikan. Lisäksi yhtiöllä on hyväksytyt vakavaraisuuden hallinnan, pääoman hallinnan, likviditeetin hallinnan, keskittymäriskien hallinnan ja sijoitusriskien hallinnan periaatteet, joilla ohjataan markkinariskinottoa.

Yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakauma ja tuotto-odotukset, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä päätös- ja toimivaltuudet. Hajautusperiaatteilla pyritään turvaamaan riittävä tuottotaso instrumenttiluokien sisällä ja niiden välillä kaikissa markkinaolosuhteissa. Hajautusperiaatteet koskevat eri toimialoja, maita ja sijoituskohteita. Yksittäisiä riskejä ja vastuita ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Riittävä likviditeetti turvataan sijoitusrakenteella.

Hallituksen vahvistamalla johdannaispolitiikalla kuvataan johdannaisten käytön periaatteet. Johdannaisten avulla voidaan muun muassa rajoittaa osake-, valuutta- ja korkosijoituksiin liittyviä riskejä. Riittävällä analysoinnilla, hajautuksella, johdannaisilla ja vastapuoliriskien limiiteillä pyritään turvaamaan toimintavapaus kaikissa markkinaolosuhteissa. Kiinteistöihin liittyviä riskejä analysoidaan erikseen.

Yleisesti käytettyjen markkinariski- ja raportointimenetelmien avulla seurataan sijoitustoiminnan riskejä ja tuottoja. Näiden raporttien avulla seurataan säännöllisesti korko-, kiinteistö- ja osakesijoitusten kehitystä ja riskejä sekä

valvotaan sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen toimintaperiaatteiden noudattamista. Yhtiössä on käytössä sijoituskoh-
taiseen riskiseurantaan perustuva riskienhallintajärjestelmä.

3.2.4 Markkinariskien ja vakavaraisuuden hallinta

Markkinariskien vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan nykyisen vakavaraisuuskäytännön (Solvenssi I) mukaisesti ja voimassaolevien ryhmiä koskevien vakavaraisuussäännösten mukaisesti. Valmistautuminen tulevaan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikkoon on käynnissä.

Solvenssi II:ssa arvostetaan varojen ohella myös vastuuvetä markkinaehtoisesti käypään arvoon. Vastuuvetä arvo ja vakavaraisuuspääoman määrä riippuu erityisesti korkotasosta, ja korkoriskin hallinnan merkitys korostuu. Toinen merkittävä muutos on yhtiön riskitasoon perustuva vakavaraisuuspääoman vähimmäisvaatimus (SCR).

Lähtökohtana markkinariskien hallitsemiselle on, että yhtiön vakavaraisuus on turvattu riittävällä todennäköisyydellä vähintään seuraavan vuoden ajan. Sijoitusten arvomuutosriskiä seurataan jatkuvasti todennäköisyyksimallilla, joka perustuu sijoitusten historialliseen arvovaihteluun ja sijoitusluokkien väliseen arvomuutosten riippuvuuteen (korrelaatioon). Riskiä seurataan käyttämällä arvovaihteluna (volatiliteettina) pitkän aikavälin keskimääräisiä arvoja ja lyhyemmällä aikavälillä estimoituja riskitunnuslukuja.

Sijoitustoimintaa ohjataan tarvittaessa normaalia tiukemmin ns. liikennevaloperiaatteiden ja jatkuvan markkinariskiseurannan perusteella. Vihreä valo tarkoittaa tilannetta, jossa omaisuudenhoitajat voivat toimia sijoitussuunnitelman normaaliin limiittien mukaan. Keltainen valo liittyy tilanteeseen, jossa sijoitussuunnitelman puitteissa tapahtuvat sijoitusmarkkinariskien lisäykset tai neutraali sijoitusallokaatio eivät ole enää hyväksyttävissä taseen riskillisyyden kannalta. Punaisen valon tilanteessa taseen riskillisyyden on liian korkea ja tarvitaan aktiivisia riskien vähentämistoimia. Keltaisen ja punaisen valon riskiasemassa määritellään tiukennetut rajoitukset sijoitusriskeille ja mahdolliset riskien vähentämistoimenpiteet. Kokonaisriski mitoitetaan siten, että toimintapääoma säilyy turvaavalla tasolla myös riskien toteutuessa.

3.2.5 Määrällisiä tietoja sijoituskannan riskirakenteesta

Oheisessa taulukossa on sijoitusten herkkyyshanalyysi, joka kuvaa instrumenttien arvoissa tilinpäätöshetkellä tapahtuvan muutoksen vaikutusta vakavaraisuuspääomaan.

4. Operatiivisten riskien hallinta

4.1 Riskien määrittely

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset / oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä.

4.2 Riskienhallintaprosessit

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoitukset toteutetaan sekä ryhmän organisaatorakenteen (yhtiöt, ryhmäpalvelut) että erikseen erityisen tärkeiden riskialueiden (mm. juridiikka, tietoturvasuus, turvallisuus, maine) näkökulmasta. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Riskit arvioidaan toteutumisen todennäköisyyden ja vaikutusten suhteen. Arvioinnin perusteella riskit priorisoidaan välittömiä toimenpiteitä vaativiksi riskeiksi, aktiivista hallintaa vaativiksi riskeiksi ja riskeiksi, jotka arviointihetkellä ovat vähäisiä, mutta jotka voivat kehittyä merkittäviksi riskeiksi tulevaisuudessa. Välittömiä toimenpiteitä sekä aktiivista hallintaa vaativista riskeistä laaditaan yksilöidyt riskienhallintasuunnitelmat, jotka sisältävät mm. tiedon riskin omistajasta, valvonnasta ja raportoinnista sekä arvion nykyisten riskienhallintatoimenpiteiden riittävydestä.

Tavoiteltaessa virheettömiä ja toimintavarmoja liiketoimintaprosesseja tulee liiketoimintaprosessien sisältää riittävä määrä valvonta- eli kontrollitoimenpiteitä, joiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Valvontatoimenpiteitä kuvataan tarkemmin yhtiön Sisäisen valvonnan politiikassa.

Toteutuneita riskejä ja läheltä piti -tapahtumia seurataan ja raportoidaan säännöllisesti. Seurannan tavoitteena on

- oppia ilmenneistä tapahtumista ja estää niiden tapahtuminen uudelleen tulevaisuudessa
- tunnistaa, mitkä ja missä ovat merkittävimmät riskit ja haasteet operatiivisessa toiminnassamme
- auttaa parantamaan ja korjaamaan toimintatapojamme, prosessejamme ja tietojärjestelmiämme.

Sijoitussalkun herkkyyshanalyysi

	31.12.2014	Muutoksen vaikutus		
		Osakekurssit -20%	Kiinteistöjen arvo -10%	Korkotaso +1 %-yksikköä
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	1685,2	-175,6	-64,1	-70,1
Vakavaraisuusaste, %	84,0	-9,3	-3,4	-3,7
Sijoitusten tuotto-%	4,1	-4,4	-1,6	-1,8

Riskitapahtumien seuranta toteutetaan yksiköittäin. Ryhmän riskienhallintapalveluissa laaditaan kvartaaleittain yhteenvetoraportti johdolle ja hallitukselle.

Vakuutus- ja rahoitusyrityksille on säädetty velvollisuus ennalta varautua markkinoiden toimivuuden kannalta välttämättömien toimintojen ylläpitämiseen poikkeus-oloissa. Käytännössä tämä tarkoittaa ennakkosuunnitelmia, organisatoristen toimintavalmiuksien luomista ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi etukäteen tehtäviä materiaalisia varajärjestelyjä. Jatkuvuus- ja valmiussuunnittelun avulla pyritään ennaltaehkäisemään liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavien häiriö- ja kriisitilanteiden syntymistä sekä luomaan edellytykset hallita näitä poikkeustilanteita ja niiden seurauksia.

Riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutus-turva)

4.3 Kuvaus olennaisista riskeistä ja odotukset vuodelle 2015

Olellisimmat operatiiviset riskit liittyvät tietojärjestelmien häiriöttömään toimintaan, asiakkaalle näkyvien liiketoimintaprosessien toimintavarmuuteen ja tehokkuuteen sekä toimintaympäristön muutoksiin ja yllättäviin tapahtumiin. Lisäksi laaja-alaiset osaamisvaatimukset, muutosten hallinta ja tuottotehokkuustoimenpiteiden kohdistaminen vaativat aktiivisia riskienhallintatoimenpiteitä.

Toteutetuissa riskikartoituksissa vuoteen 2015 kohdistuvat operatiiviset riskit ovat hyvin samansuuntaiset kuin edellisenä vuonna. Oleelliset riskit liittyvät tietojärjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin ja muutostilanteiden hallintaan.

Vuoden 2015 aikana tullaan operatiivisten riskien hallinnassa jatkamaan Solvenssi II -vaatimusten kartoittamista ja toteuttamista. Lisäksi huomiota kiinnitetään jo olemassa olevien riskienhallintaprosessien jatkuvuuteen ja laadulliseen parantamiseen.

5. Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

5.1 Riskien määrittely

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen, kilpailun luonteen ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

5.2 Riskienhallintaprosessit

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät merkittävät riskit kartoitetaan ja niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdollisen realisoitumisen merkitys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi.

Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana organisaatio-osien vuosisuunnitelmia.

5.3 Kuvaus olennaisista riskeistä ja odotukset vuodelle 2015

Merkittävimmät toimintaympäristön riskit liittyivät globaalin talouskehityksen epävarmuuteen ja digitalisaatioon varautumiseen.

Talouskehityksen epävarmuus oli seurausta sekä finanssialan kriisin heijastusvaikutuksista että USA:n ja Euroopan unionin eräiden jäsenvaltioiden velkaantumisongelmista. Suurimmat riskit liittyivät Kiinan talouden tilanteeseen, Yhdysvaltain keskuspankki FEDin rahapolitiikkaan, valuuttasotaan, teollisuusmaiden deflaatoriskeihin ja geopolittisiin jännitteisiin. Suomen talouden suurimmat haasteet liittyivät teollisuuden rakennemuutoksen, väestön ikääntymiseen ja kilpailukykyyn.

Digitalisaation etenemiseen varautumisessa on oltava ajoissa liikkeellä, jotta tulevina vuosina osataan täyttää uusien mobiilimaailmaan syntyneiden asiakassukupolvien palveluodotukset.

Vakuutus- ja pankkitoimialat ovat hyvin keskittyneet ja kilpailua käydään pääasiassa keskittämiseduin ja palvelujen hinnoilla sekä erilaistavilla asiakkaiden arvostamilla palveluilla.

Kilpailua ohjasi vahvasti myös uusien kumppanuusien muodostaminen ja oheispalveluvalikoiman laajentaminen kumppanuusverkostojen kautta. LähiTapiola erottui kilpailijoistaan erityisesti alueyhtiörakenteen ja asiakasläheisyyden kautta. Riskiksi voi muodostua, että kumppanuusverkostot eivät ole riittävän kattavia tai niitä ei pystytä riittävästi hyödyntämään. Lisäksi riskinä on, että paikallisen asiakaspalvelun tarjoaminen ei ole kustannustehokasta asiakkaiden siirtyessä yhä enemmän käyttämään sähköisiä palvelukanavia.

Yhtiön strategia on johdettu keskinäisyydestä. Asiakkaiden ja omistajien intressin yhtenevyys tarjosi edelleen hyvän mahdollisuuden kasvuun ja kannattavuuden kohentamiseen. Riskiksi voi muodostua se, että keskinäisyyden perusteita ja etuja ei tunneta riittävästi markkinoilla.

Odotukset vuoden 2015 riskeiksi ovat hyvin samansuuntaiset kuin päättyneen vuoden loppupuoliskolla. Talouden epävarmuus jatkuu tai jopa lisääntyy, kilpailu keskittyy edelleen mahdollisten kilpailijoiden rakennemuutostenkin myötä sekä kumppanuusverkostojen ja palvelukanavien kattavuuden ja tehokkuuden tärkeys korostuu.

Tunnuslukujen laskentakaavat ja tunnuslukujen laskentaperiaatteet

1) Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

1.1 Liikevaihto =

Vahinkovakuutuksen liikevaihto:

- + Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + Muut tuotot

1.2 Liikevoitto tai -tappio ja kokonaistulos

Vahinkovakuutusyhtiön tulosanalyysi

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset.

niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista ¹⁾

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tuloverot ja muut välittömät verot

Vähemmistöosuudet ¹⁾

Tilikauden voitto tai tappio

1) koskee konsernitilinpäätöstä

Kokonaistulos

- + Liikevoitto/-tappio
- +/- Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonorotusrahaston muutos

1.3 A Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

1.3 B Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

- + Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
- + Arvonmuutokset kirjanpidossa
- + Arvostuserojen muutos.

1.4. Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

1.5 Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin) =

- ± Liikevoitto tai tappio
- + Korkokulut ja muut rahoituskulut
- + Perustekorkokulu
- ± Arvonkorotusrahastoon/ käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus
- ± Sijoitusten arvostuserojen muutos

— x 100

+Taseen loppusumma

± Sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

1.6 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

2) Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

2.1 Vakuutusmaksutulo =

Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

2.2 Vahinkosuhde – prosentteina =

Korvauskulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina =

Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Riskisuhde – prosentteina =

Korvauskulut ilman korvaustoiminnan hoitokuluja

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

2.3 Liikekulusuhde prosentteina =

Liikekulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Toimintakulusuhde – prosentteina =

Liikekulut + korvaustoiminnan hoitokulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

2.4 Yhdistetty kulusuhde prosentteina =

+ Vahinkosuhde

+ Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua) =

+ Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua)

+ Liikekulusuhde

2.5 Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa =

+ Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen

+ Tilinpäätössiirtojen kertymä

± Sijoitusten arvostuserot

± Laskennalliset verovelat

+ Pääomalainat (Fivan luvalla)

– Aineettomat hyödykkeet

± Muut laissa säädettyt erät

2.6 Toimintapääoma-aste tai -suhde

Toimintapääoman määrä suhteessa sen vähimmäismäärään Toimintapääoman vähimmäismäärä määritetään vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusyhtiön toimintapääoman on ylitettävä tämä määrä.

2.7 Tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa

2.8 Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa =

+Toimintapääoma

+Tasoitusmäärä

+ Vähemmistöosuus 1)

1) koskee konsernitilinpäätöstä

2.9 Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvasta (vakavaraisuusaste) =

Vakavaraisuuspääoma

_____ x 100

Vakuutustekninen vastuuvasta – Tasoitusmäärä

Vakuutustekninen vastuuvasta lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

2.10 Vastuunkantokyky prosentteina =

Vakavaraisuuspääoma

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta

Vakuutusmaksutuotot lasketaan kahdeltatoista edeltävältä kuukaudelta jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

T A S E

31.12.2014

31.12.2013

V a s t a a v a a

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot	9		20 467 525,76		23 428 246,70
------------------------------	---	--	---------------	--	---------------

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset	5				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	6	225 678 634,24		190 068 688,63	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		113 015 115,08	338 693 749,32	84 197 122,70	274 265 811,33
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		28 920 209,69		114 074 700,13	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		7 998 978,67		10 112 288,00	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		77 846 583,34		109 538,04	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		298 500,00	115 064 271,70	0,00	124 296 526,17
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet		933 709 965,68		970 290 115,03	
Rahoitusmarkkinavälineet		1 513 674 461,95		1 375 204 622,34	
Kiinnelainasaamiset		162 646 187,67		220 510 845,92	
Muut lainasaamiset	8	61 461 151,79		89 610 832,17	
Talletukset		2 000 000,00	2 673 491 767,09	0,00	2 655 616 415,46
Jälleenvakuutustaltesaamiset			619 155,79	703 354,59	3 054 882 107,55

Saamiset

Ensisvakuutustoiminnasta	15				
Vakuutuksenottajilta			107 453 705,54		113 366 831,24
Jälleenvakuutustoiminnasta			9 734 364,87		19 441 446,60
Muut saamiset			92 509 717,54	209 697 787,95	61 283 310,99

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	9	5 035 855,49		5 794 096,21	
Muut aineelliset hyödykkeet		1 556 091,28	6 591 946,77	1 090 360,66	6 884 456,87
Rahat ja pankkisaamiset			95 042 566,24		126 970 148,57
Muu omaisuus			3 136 503,75	104 771 016,76	3 077 103,75

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat			24 927 117,02		27 873 208,40
Muut siirtosaamiset			11 242 362,83	36 169 479,85	8 630 072,95

Vastaavaa yhteensä

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

3 498 974 754,22

3 445 836 933,62

T A S E

V a s t a t t a v a a

Oma pääoma

Pohjarahasto	10		8 641 380,35		8 641 380,35
Arvonkorotusrahas			218 348,97		218 348,97
Muut rahastot			861 040 647,42		807 183 399,93
Tilikauden voitto			60 325 105,67	930 225 482,41	54 127 347,49

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	11		0,00		70 822,22
-----------	----	--	------	--	-----------

Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutusmaksuvastuu		159 662 738,00		152 163 042,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 869 936,00	156 792 802,00	-3 148 242,00	149 014 800,00
Korvausvastuu	12	1 875 039 907,00		1 762 656 214,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		-26 008 609,00	1 849 031 298,00	-23 897 890,00	1 738 758 324,00
Tasotusmäärä			474 287 000,00	2 480 111 100,00	483 705 000,00

Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset	13		5 060 204,90	5 060 204,90	3 044 832,25
---------------------------	----	--	--------------	--------------	--------------

Jälleenvakuutustaltelevelat

			6 293,11		5 361,30
--	--	--	----------	--	----------

Velat

Ensisvakuutustoiminnasta	15		14 613 275,24		11 544 276,47
Jälleenvakuutustoiminnasta			12 352 154,18		2 433 475,92
Muut velat			29 664 040,89	56 629 470,31	160 590 938,11

Siirtovelat

	15		26 942 203,49		26 498 626,61
--	----	--	---------------	--	---------------

Vastattavaa yhteensä

3 498 974 754,22

3 445 836 933,62

Epäsuora rahoituslaskelma

2014

2013

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto varsinaisesta toiminnasta/voitto
ennen satunnaisia eriä

60 254 283,45

51 554 162,98

Oikaisut

Vakuutusteknisen vastuuvuvelan muutos

108 632 976,00

-423 527 010,00

Liiketoimintasiirron osuus

0,00

570 379 688,00

Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset

45 434 435,76

26 685 354,13

Pakollisten varausten muutos

2 015 372,65

298 236,46

Suunnitelman mukaiset poistot

12 316 496,60

13 587 273,05

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

0,00

0,00

Muut oikaisut

-68 369 079,52

-73 329 508,17

Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta

160 284 484,94

165 648 196,45

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten

lisäys (-)/vähennys (+)

-15 272 397,62

39 093 557,81

Liiketoimintasiirron osuus

0,00

-54 511 755,01

Lyhytaikaisten korottomien velkojen

lisäys (+)/vähennys (-)

-117 494 711,50

102 453 268,44

Liiketoimintasiirron osuus

0,00

-109 350 658,20

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja

27 517 375,82

143 332 609,49

Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan
rahoituskuluista

-27 493 736,43

-20 937 651,75

Rahavirta ennen satunnaisia eriä

23 639,39

122 394 957,74

Liiketoiminnan rahavirta

23 639,39

122 394 957,74

Investointien rahavirta

Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)

-119 184 570,98

197 044 347,83

Liiketoimintasiirron osuus

0,00

-400 887 427,03

Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)

95 862 815,95

94 267 160,36

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä

muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)

-8 359 366,69

-398 444,64

Liiketoimintasiirron osuus

0,00

-5 629 848,20

Investointien rahavirta

-31 681 121,72

-115 604 211,68

Rahoituksen rahavirta

Takuupääoman takaisinmaksu

0,00

0,00

Maksetut osingot/takuupääoman korot ja

muu voitonjako

-270 100,00

-67 720,84

Rahoituksen rahavirta

-270 100,00

-67 720,84

Rahavarojen muutos

-31 927 582,33

6 723 025,22

Rahavarat tilikauden alussa

126 970 148,57

120 247 123,35

Rahavarat tilikauden lopussa

95 042 566,24

126 970 148,57

TUOSLASKELMAN LIITTEET

	2014		2013	
1. Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	512 702 391,33	512 702 391,33	838 689 216,24	838 689 216,24
Jälleenvakuutus		72 862 524,27		64 878 467,46
Vakuutusmaksutulo ennen		585 564 915,60		903 567 683,70
jälleenvakuuttajien osuutta				

1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	7 945 951,97	5 097 184,99
Jakojärjestelmämaksut	47 126 132,04	45 974 986,19
Vakuutusmaksuvero	80 910 724,97	140 205 118,24
Palosuojelumaksu	475 737,20	1 747 993,49
Liikenneturvallisuusmaksu	2 106 401,00	2 280 963,96
Työsuojelumaksu	2 129 686,64	2 383 823,12
Yhteensä	140 694 633,82	197 690 069,99

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen tapaturma	2014	133 884 448,62	134 050 202,62	-103 298 533,34	-32 605 549,10	-372 936,00	-2 226 815,82
	2013	149 047 457,84	147 964 196,84	-78 390 530,15	-25 511 326,52	-346 862,00	43 715 478,16
	2012	135 004 464,74	126 583 398,74	-125 603 838,94	-19 538 297,91	-285 794,00	-18 844 532,11
Muu tapaturma ja sairaus	2014	20 234 193,57	19 803 803,57	-18 288 505,81	-4 727 757,35	-50 971,53	-3 263 431,12
	2013	101 714 758,80	101 167 327,80	-69 426 339,68	-22 742 674,78	-88 317,55	8 909 995,79
	2012	67 742 108,91	67 744 341,91	-51 563 063,32	-17 360 159,31	-110 211,03	-1 289 091,75
Moottoriajoneuvon vastuu	2014	227 033 883,70	221 629 833,70	-207 671 148,90	-54 253 924,31	3 731 630,93	-36 563 608,58
	2013	220 143 192,85	221 761 003,85	-122 353 294,94	-44 535 770,16	1 769 380,09	56 641 318,84
	2012	134 367 007,72	136 123 556,72	-78 915 902,93	-34 017 773,09	-452 837,04	22 737 043,66
Maa-ajoneuvot	2014	29 516 109,69	28 207 318,69	-21 245 600,45	-9 184 910,86	-428 270,72	-2 651 463,35
	2013	125 316 859,96	122 514 604,96	-86 994 006,91	-36 249 830,97	-762 683,26	-1 491 916,17
	2012	120 714 959,67	120 308 481,67	-81 632 228,43	-27 686 947,54	-934 833,97	10 054 471,73
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2014	3 881 596,66	3 916 045,66	-1 813 020,07	-2 474 527,84	-62 018,50	-433 520,75
	2013	7 945 992,65	8 191 371,65	-5 488 283,05	-2 930 791,27	-224 650,96	-452 353,63
	2012	8 635 795,96	8 910 475,96	-2 859 061,82	-2 248 099,56	-287 975,72	3 515 338,86
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2014	38 654 378,02	38 291 312,02	-32 403 801,74	-16 040 731,18	-1 714 930,42	-11 868 151,32
	2013	173 443 551,08	168 189 113,08	-127 599 598,07	-64 703 293,87	-9 386 306,62	-33 500 085,48
	2012	163 501 037,04	161 536 820,04	-116 582 462,12	-49 267 501,57	-1 985 909,30	-6 299 052,95
Vastuu	2014	46 818 147,48	46 682 496,48	-48 527 347,57	-5 194 380,07	18 644,53	-7 020 586,63
	2013	34 126 429,64	34 020 312,64	-23 367 285,62	-8 032 559,05	-2 080 552,55	539 915,42
	2012	27 017 358,29	27 005 470,29	-22 162 403,28	-6 145 787,16	1 241 241,99	-61 478,16
Luotto ja takaus	2014	2 324 596,63	2 418 204,63	-18 470,89	-466 086,50	-561 403,44	1 372 243,80
	2013	2 653 565,27	2 750 389,27	-270 172,38	-333 597,01	-495 231,64	1 651 388,24
	2012	2 336 427,37	2 531 534,37	-101 132,93	-256 781,04	-710 327,68	1 463 292,72
Oikeusturva	2014	4 086 651,10	3 971 497,10	-4 308 932,78	-1 451 677,97	0,00	-1 789 113,65
	2013	12 247 665,99	12 076 084,99	-11 827 592,07	-4 172 075,54	0,00	-3 923 582,62
	2012	10 842 478,97	10 548 610,97	-8 149 513,71	-3 179 650,22	0,00	-780 552,96
Muut	2014	6 268 385,86	6 579 302,86	-2 691 299,19	-1 824 864,93	-865 716,98	1 197 421,76
	2013	12 049 742,16	11 454 061,16	-7 036 204,13	-2 917 437,43	-1 104 706,06	395 713,54
	2012	10 107 787,81	10 104 829,81	1 694 456,17	-2 231 672,11	-8 101 401,65	1 466 212,22
Ensivakuutus yhteensä	2014	512 702 391,33	505 550 017,33	-440 266 660,75	-128 224 410,11	-305 972,13	-63 247 025,66
	2013	838 689 216,24	830 088 466,24	-532 753 307,00	-212 129 356,60	-12 719 930,55	72 485 872,09
	2012	680 269 426,48	671 397 520,48	-485 875 151,31	-161 932 669,51	-11 628 048,40	11 961 651,26
Jälleenvakuutus	2014	72 862 524,27	72 515 202,27	-63 873 222,23	-19 025 102,41	-1 171 763,23	-11 554 885,60
	2013	64 878 467,46	64 789 484,46	-41 531 873,22	-22 061 635,37	-6 619 481,62	-5 423 505,75
	2012	46 454 462,19	46 403 655,19	-41 470 933,46	-16 576 423,23	1 188 859,27	-10 454 842,23
Yhteensä	2014	585 564 915,60	578 065 219,60	-504 139 882,98	-147 249 512,52	-1 477 735,36	-74 801 911,26
	2013	903 567 683,70	894 877 950,70	-574 285 180,22	-234 190 991,97	-19 339 412,17	67 062 366,34
	2012	726 723 888,67	717 801 175,67	-527 346 084,77	-178 509 092,74	-10 439 189,13	1 506 809,93
Tasotusmäärän muutos	2014						9 418 000,00
	2013						-158 303 000,00
	2012						-79 493 000,00
Vakuutus- tekninen kate	2014						-65 383 911,26
	2013						-91 240 633,66
	2012						-77 986 190,97

Rahayksikkö EUR

TUOSLASKELMAN LIITTEET

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2014	2013
3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	46 996 749,72	62 832 434,49
Liikekulut	142 559 297,21	230 974 563,16
Sijoitustoiminnan hoitokulut	7 155 548,81	6 514 281,78
Muut kulut	65 828 203,68	34 871 915,44
<i>Yhteensä</i>	<u>262 539 799,42</u>	<u>335 193 194,87</u>
3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	8 587 247,01	27 240 947,34
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	18 811 631,38	13 933 023,27
Muut vakuutusten hankintamenot	27 828 451,30	84 735 375,64
	<u>55 227 329,69</u>	<u>125 909 346,25</u>
Vakuutusten hoitokulut	58 629 736,33	72 160 179,09
Hallintokulut	33 392 446,50	36 121 466,63
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-4 690 215,31	-3 216 428,81
<i>Yhteensä</i>	<u>142 559 297,21</u>	<u>230 974 563,16</u>
3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot		
3.3.1. Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	79 808 294,80	95 564 933,85
Eläkekulut	17 511 409,91	20 629 572,20
Muut henkilösivukulut	5 596 583,59	5 558 908,07
<i>Yhteensä</i>	<u>102 916 288,30</u>	<u>121 753 414,12</u>
3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset		
Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	497 325,00	512 576,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	1 774 390,00	3 136 470,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimitushteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeikäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	151 840,00	164 100,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		
Konttorihenkilöstö	1 667	1 415
Myyntihenkilöstö	0	871
3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin		
Tilintarkastus	67 426,55	124 899,08
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	0,00	0,00
Veroneuvonta	9 139,11	6 250,73
Muut palvelut	35 779,09	103 501,23
<i>Yhteensä</i>	<u>112 344,75</u>	<u>234 651,04</u>

TULOS-LASKELMAN LIITTEET
2014
2013
4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely
Sijoitustoiminnan tuotot

Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin

Osinkotuotot	239 348,24		619 348,24	
Korkotuotot	395 022,46		459 140,48	
Muut tuotot	<u>542 963,21</u>	1 177 333,91	<u>2 685 713,98</u>	3 764 202,70

Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin

Osinkotuotot	200 000,00		500 000,00	
Korkotuotot	<u>8 533,56</u>	208 533,56	<u>0,00</u>	500 000,00

Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin

Korkotuotot	3 844 436,05		4 413 278,29	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	3 844 436,05	<u>1 088 088,85</u>	5 501 367,14

Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin

Korkotuotot	31 500,03		56 216,92	
Muut tuotot	<u>36 040 134,61</u>	36 071 634,64	<u>36 715 346,59</u>	36 771 563,51

Tuotot muista sijoituksista

Osinkotuotot	48 832 599,73		37 312 990,33	
Korkotuotot	48 231 175,21		57 153 118,65	
Muut tuotot	<u>4 888 988,00</u>	101 952 762,94	<u>1 572 731,12</u>	96 038 840,10
Yhteensä		143 254 701,10		142 575 973,45

Arvon alentumisten palautukset

Myyntivoitot	17 323 107,72		19 746 680,79	
Yhteensä	<u>110 550 364,08</u>		<u>109 370 767,60</u>	
	271 128 172,90		271 693 421,84	

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista

Saman konsernin yritykset	-10 699 705,91		-11 194 946,09	
Muut yritykset	<u>-17 892 025,59</u>	-28 591 731,50	<u>-19 116 918,79</u>	-30 311 864,88

Kulut muista sijoituksista

	-10 580 221,30		-7 679 192,37	
--	----------------	--	---------------	--

Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut

Saman konsernin yritykset	-1 386,84		-2 273,51	
Muut yritykset	<u>-1 858 368,86</u>	-1 859 755,70	<u>-1 028 601,35</u>	-1 030 874,86
Yhteensä		-41 031 708,50		-39 021 932,11

Arvon alentumiset ja poistot

Arvon alentumiset	-61 107 543,48		-46 275 998,32	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-763 298,87</u>	-61 870 842,35	<u>-1 637 026,59</u>	-47 913 024,91

Myyntitappiot

	<u>-14 687 548,13</u>		<u>-15 103 607,24</u>	
--	-----------------------	--	-----------------------	--

Yhteensä

	-117 590 098,98		-102 038 564,26	
--	------------------------	--	------------------------	--

Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua

	153 538 073,92		169 654 857,58	
--	----------------	--	----------------	--

Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu

	<u>-1 650 000,00</u>	-1 650 000,00	<u>-156 036,60</u>	-156 036,60
--	----------------------	---------------	--------------------	-------------

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa

	<u>151 888 073,92</u>		<u>169 498 820,98</u>	
--	------------------------------	--	------------------------------	--

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely
Muut tuotot

Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin tuotot

Muut muut tuotot	60 531 336,05		32 298 294,84	
Yhteensä	<u>492 380,94</u>		<u>102 498,46</u>	
	61 023 716,99		32 400 793,30	

Muut kulut

Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin kulut

Henkilöstörahasiirto	-62 624 735,14		-31 994 016,22	
Muut muut kulut	-2 289 661,01		-2 155 724,31	
Yhteensä	<u>-913 807,53</u>		<u>-722 174,91</u>	
	-65 828 203,68		-34 871 915,44	

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2014 Jäljellä oleva hankintameno	2014 Kirjanpitoarvo	2014 Käypä arvo	2013 Jäljellä oleva hankintameno	2013 Kirjanpitoarvo	2013 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	7 803 107,94	7 803 107,94	10 024 274,13	13 330 082,18	13 356 571,78	21 501 569,99
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	111 499 855,42	116 282 081,77	169 594 365,17	90 552 637,48	98 180 756,43	146 171 794,88
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	1 379 134,96	1 411 329,28	1 365 001,35	1 410 329,28	1 410 329,28	1 406 476,26
Muut kiinteistöosakkeet	94 941 890,39	100 182 115,25	125 270 375,65	74 856 127,14	77 121 031,14	117 670 476,18
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	113 015 115,08	113 015 115,08	113 015 115,09	84 197 122,70	84 197 122,70	84 197 122,70
	328 639 103,79	338 693 749,32	419 269 131,39	264 346 298,78	274 265 811,33	370 947 440,01
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	28 920 209,69	28 920 209,69	28 920 209,69	114 074 700,13	114 074 700,13	114 074 700,13
Rahoitusmarkkinavälineet	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Lainasaamiset	7 998 978,67	7 998 978,67	7 998 978,67	9 812 288,00	9 812 288,00	9 812 288,00
	36 919 188,36	36 919 188,36	36 919 188,36	124 186 988,13	124 186 988,13	124 186 988,13
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	77 846 583,34	77 846 583,34	77 846 583,34	109 538,04	109 538,04	109 538,04
Rahoitusmarkkinavälineet	298 500,00	298 500,00	298 500,00	0,00	0,00	0,00
	78 145 083,34	78 145 083,34	78 145 083,34	109 538,04	109 538,04	109 538,04
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	933 709 965,68	933 709 965,68	1 102 863 418,93	961 782 361,69	970 290 115,03	1 150 153 211,44
Rahoitusmarkkinavälineet	1 513 674 461,95	1 513 674 461,95	1 581 130 650,26	1 375 204 622,34	1 375 204 622,34	1 426 125 545,39
Kiinnelainasaamiset	162 646 187,67	162 646 187,67	162 646 187,63	220 510 845,92	220 510 845,92	220 510 845,92
Muut lainasaamiset	61 461 151,79	61 461 151,79	61 461 151,79	89 610 832,17	89 610 832,17	89 610 832,17
Talletukset	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00
	2 673 491 767,09	2 673 491 767,09	2 910 101 408,61	2 647 108 662,12	2 655 616 415,46	2 886 400 434,92
Jälleenvakuutustalletesaamiset	619 155,79	619 155,79	619 155,79	703 354,59	703 354,59	703 354,59
	3 117 814 298,37	3 127 868 943,90	3 445 053 967,49	3 036 454 841,66	3 054 882 107,55	3 382 347 755,69

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

	2014	2013
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:		
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoa erotusta	-12 131 494,28	-8 824 540,41
Kirjanpitoarvo sisältää		
Tuloutettuja arvonorotuksia	9 289 988,52	9 128 365,94
Muita arvonorotuksia	764 657,01	791 146,61
	10 054 645,53	9 919 512,55
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)	317 185 023,59	327 465 648,14

5.2 Ei-suojaavien johdannaisien käypä arvo ja arvostusero

	2014	2014	2014	2013	2013
Johdannaisopimukset	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo
Muut siirtosaamiset ja -velat	-201 047,19	-201 047,19	-201 047,19	0,00	0,00
Futuuri- ja termiinisopimukset	-201 047,19	-201 047,19	-201 047,19	0,00	0,00
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)	-201 047,19	-201 047,19	-201 047,19	0,00	485 086,91
			0,00		485 086,91

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2014 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2014 Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	2014 Lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	219 631 561,10	84 197 122,70	0,00
Lisäykset	55 065 244,62	27 075 941,88	0,00
Vähennykset	-17 245 716,91	-11 092 441,39	0,00
Siirrot erien välillä	579 994,43	12 834 491,89	0,00
Hankintameno 31.12.	258 031 083,24	113 015 115,08	0,00
Kertyneet poistot 1.1.	-8 918 420,94		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 220 186,18		
Tiilikauden poistot	-232 676,13		
Kertyneet poistot 31.12.	-7 930 910,89		
Arvon alentumiset 1.1.	-32 343 392,34		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-2 587 219,56		
Tiilikauden arvonalentumiset	-2 660 000,00		
Arvon alentumisten palautukset	1 335 000,00		
Arvon alentumiset 31.12.	-36 255 611,90		
Arvonkorotukset 1.1.	11 698 940,81		
Vähennykset	-1 676 489,60		
Siirrot erien välillä	1 811 622,58		
Arvonkorotukset 31.12.	11 834 073,79		
Kirjanpitoarvo 31.12.	225 678 634,24	113 015 115,08	0,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

	2014
Jäljellä oleva hankintameno	6 396 644,42
Kirjanpitoarvo	6 557 307,67
Käypä arvo	8 363 962,65

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ
TASEEN LIITTEET 31.12.2014
7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

	2014	2013
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	139 656 623,50	109 652 323,50
Lisäykset	23 998 087,17	30 004 300,00
Vähennykset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-133 362 595,17	0,00
Hankintameno 31.12.	30 292 115,50	139 656 623,50
Arvon alentumiset 1.1.	-25 581 923,37	0,00
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	24 306 927,75	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	-96 910,19	-25 581 923,37
Arvon alentumisten palautukset	0,00	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-1 371 905,81	-25 581 923,37
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 920 209,69	114 074 700,13

**Saman konsernin yritysten liikkeeseenlaskemat rahoitus-
markkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä**

Hankintameno 1.1.	10 112 288,00	10 157 144,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	-1 813 309,33	-1 642 856,00
Siirrot erien välillä	-300 000,00	1 598 000,00
Hankintameno 31.12.	7 998 978,67	10 112 288,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 998 978,67	10 112 288,00

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	109 538,04	109 538,04
Lisäykset	1 250,00	0,00
Vähennykset	-4 204,70	0,00
Siirrot erien välillä	133 362 595,17	0,00
Hankintameno 31.12.	133 469 178,51	109 538,04
Arvon alentumiset 1.1.	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-24 306 927,75	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	-31 315 667,42	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-55 622 595,17	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	77 846 583,34	109 538,04

**Omistusyhteisöjen liikkeeseenlaskemat rahoitus-
markkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä**

Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	300 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	300 000,00	0,00
Arvon alentumiset 1.1.	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-1 500,00	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-1 500,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	298 500,00	0,00
Yhteensä	115 064 271,70	114 184 238,17

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Aura-Karelia Oy	Espoo	100,00	170 354,21	-65 724,52
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	Tampere	67,41	33 267 740,57	932 658,14
Kestap Ky	Espoo	100,00	8 821,02	-236,10
Omre Oy	Espoo	100,00	8 304,22	-236,91
LähiTapiola APFF GP Oy	Helsinki	100,00	870,29	-1 629,71
LähiTapiola Palvelut Oy	Espoo	68,76	18 007 815,27	-246,70
LähiTapiola Varainhoito Oy	Espoo	80,56	15 275 749,15	8 928 695,79
Tapiolan Revontuli Oy	Espoo	100,00	44 539,47	2 088,52
Tieto-Tapiola Oy	Espoo	51,11	1 018 815,10	47 337,60
Tietotyö Oy	Espoo	100,00	844 134,02	428,45
Yhteensä			68 647 143,32	9 843 134,56

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy	Espoo	50,00	7 084 805,50	2 901 128,08
Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,33	11 144,40	-232,18
Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,33	11 087,17	-232,26
S-Pankki Oy	Helsinki	20,00	382 778 443,00	11 151 052,00
Yhteensä			389 885 480,07	14 051 715,64

7.3 TASEEN LIITETIETO 31.12.2014
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
MUUT SIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Amer- Sports Oyj	0,33	387 886,00	2 681 742,21	6 229 449,16	Suomi
Componenta Oyj	1,04	1 016 300,00	726 654,50	726 654,50	Suomi
Ilkka-Yhtymä Oyj	0,98	252 786,00	640 271,76	640 271,76	Suomi
Kone Oyj B	0,04	170 000,00	2 651 189,52	6 429 400,00	Suomi
Nokia Oyj	0,03	1 100 000,00	5 826 580,76	7 216 000,00	Suomi
Nokian Renkaat Oyj	0,12	156 300,00	2 067 809,12	3 171 327,00	Suomi
Stockmann Oyj B	0,36	148 039,00	941 528,04	941 528,04	Suomi
Vaisala Oyj A	1,24	183 820,00	3 441 387,08	4 023 819,80	Suomi
MUUT		993 600,00	690 781,50	824 953,50	
Yhteensä		4 408 731,00	19 667 944,49	30 203 403,76	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Diacor terveyspalvelut Oy	8,75	1 969,00	8 321 040,00	8 321 040,00	Suomi
Fingrid Oyj	1,50	50,00	1 681 879,27	12 500 000,00	Suomi
LokalTapiola Sydysten	100,00	339,00	3 479 051,95	3 479 051,95	Suomi
LähiTapiola Etelä	100,00	250,00	2 590 632,11	2 590 632,11	Suomi
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa	100,00	44,00	4 462 591,67	4 462 591,67	Suomi
LähiTapiola Itä	100,00	303,00	3 337 014,92	3 337 014,92	Suomi
LähiTapiola Kaakkois-Suomi	100,00	310,00	3 146 718,69	3 146 718,69	Suomi
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	92,39	437,00	4 319 382,73	4 319 382,73	Suomi
LähiTapiola Keski-Suomi	100,00	43,00	4 664 135,61	4 664 135,61	Suomi
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	85,23	635 000,00	32 042 411,69	32 042 411,69	Suomi
LähiTapiola Lappi	100,00	593,00	6 212 333,03	6 212 333,03	Suomi
LähiTapiola Loimi-Häme	100,00	514,00	5 185 329,47	5 185 329,47	Suomi
LähiTapiola Lännen	100,00	211,00	2 290 886,54	2 290 886,54	Suomi
LähiTapiola Pirkanmaa	100,00	423,00	4 511 222,96	4 511 222,96	Suomi
LähiTapiola Pohjanmaa	100,00	200,00	2 414 282,78	2 414 282,78	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen	100,00	643,00	6 439 714,71	6 439 714,71	Suomi
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu	100,00	1 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	Suomi
LähiTapiola Satakunta	100,00	220,00	2 394 876,26	2 394 876,26	Suomi
LähiTapiola Savo	100,00	322,00	3 268 327,20	3 268 327,20	Suomi
LähiTapiola Savo-Karjala	42,98	453,00	4 762 889,36	4 762 889,36	Suomi
LähiTapiola Uusimaa	84,09	740,00	7 399 403,45	7 399 403,45	Suomi
LähiTapiola Varsinais-Suomi	100,00	393,00	4 041 686,68	4 041 686,68	Suomi
LähiTapiola Vellamo	100,00	562,00	6 808 266,61	6 808 266,61	Suomi
Pihlajalinna Oy	6,80	910 770,00	4 473 702,24	4 534 635,77	Suomi
Rederiaktiebolaget Eckerö 1 sid.	1,69	33 920,00	866 291,25	1 356 800,00	Suomi
Sato Oyj	2,46	1 252 470,00	6 219 978,34	18 298 586,70	Suomi
Seligson & Co Oyj	14,94	190 525,00	1 232 220,92	2 762 612,50	Suomi
MUUT		325 174,00	2 225 076,51	2 432 790,94	
Yhteensä		3 357 878,00	148 791 346,95	173 977 624,33	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut					
ABB	0,01	300 000,00	4 749 489,74	5 274 451,10	Sveitsi
Amec Foster Wheeler	0,10	405 000,00	4 435 293,36	4 435 293,36	Iso-Britannia
Axa	0,01	220 000,00	4 206 329,60	4 225 100,00	Ranska
BASF	0,01	92 000,00	6 293 519,66	6 428 960,00	Saksa
BG Group	0,01	360 000,00	3 997 945,82	3 997 945,82	Iso-Britannia
Bayer	0,01	65 000,00	3 893 411,72	7 345 000,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec	0,35	284 113,00	3 709 398,48	5 994 784,30	Saksa
DNB ASA	0,03	511 310,00	4 332 740,99	6 259 900,13	Norja
Deutsche Bank Ag-Registered	0,01	200 000,00	4 997 000,00	4 997 000,00	Saksa
Eaton Corp	0,03	142 000,00	5 530 147,84	7 948 538,01	Irlanti
Exova Group	0,73	1 834 545,00	3 768 483,76	3 768 483,76	Iso-Britannia
Fresenius Medical Care	0,05	146 000,00	7 199 061,40	9 030 100,00	Saksa
Gemalto	0,08	70 400,00	4 782 272,00	4 782 272,00	Ranska
Heineken	0,01	65 000,00	3 831 750,00	3 831 750,00	Alankomaat
Hennes & Mauritz	0,01	160 000,00	2 326 681,93	5 546 257,85	Ruotsi
Hologic	0,13	358 000,00	5 745 254,41	7 884 787,09	Yhdysvallat
ING Groep	0,01	360 000,00	3 898 800,00	3 898 800,00	Alankomaat
Inmarsat	0,17	740 000,00	5 280 050,70	7 595 711,90	Iso-Britannia
Lloyds Tsb Group	0,01	4 000 000,00	3 893 696,24	3 893 696,24	Iso-Britannia
Medtronic	0,01	116 400,00	5 499 384,59	6 922 065,73	Yhdysvallat
Mondelez International	0,01	215 000,00	5 321 816,84	6 432 645,58	Yhdysvallat

7.3 TASEEN LIITETIETO 31.12.2014
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
MUUT SIIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
National Grid	0,02	610 000,00	4 389 626,25	7 190 152,78	Iso-Britannia
Nestle	0,00	70 000,00	4 168 983,22	4 246 922,82	Sveitsi
PepsiCo	0,01	105 000,00	5 441 118,38	8 177 909,56	Yhdysvallat
Reed Elsevier	0,09	610 000,00	5 388 916,26	12 102 400,00	Alankomaat
SES	0,08	275 000,00	5 441 782,99	8 171 625,00	Luxemburg
Sanofi	0,01	78 500,00	5 246 545,25	5 939 310,00	Ranska
Stada Arzneimittel	0,26	160 000,00	3 685 130,73	4 040 000,00	Saksa
Statoil	0,01	240 000,00	3 284 418,21	3 482 415,39	Norja
Syngenta	0,03	28 500,00	7 584 830,34	7 584 830,34	Sveitsi
Telenor	0,03	400 000,00	5 071 841,02	6 702 057,07	Norja
TeliaSonera	0,03	1 290 000,00	6 333 239,72	6 875 700,00	Ruotsi
Thermo Fisher Scientific	0,02	83 000,00	2 822 255,08	8 565 249,98	Yhdysvallat
Total	0,00	90 000,00	3 826 800,00	3 826 800,00	Ranska
US Bancorp	0,02	270 000,00	6 750 463,54	9 996 293,55	Yhdysvallat
Unilever	0,01	130 000,00	4 243 200,00	4 243 200,00	Alankomaat
United Technologies	0,01	79 500,00	4 034 746,28	7 530 269,34	Yhdysvallat
VF	0,03	138 000,00	3 991 839,23	8 513 466,77	Yhdysvallat
Vienna Insurance Group	0,12	150 464,00	5 579 205,12	5 579 205,12	Itävalta
Vinci	0,02	139 000,00	5 087 017,43	6 325 890,00	Ranska
WPP	0,04	540 000,00	5 043 998,99	9 324 688,66	Iso-Britannia
Zurich Insurance Group	0,02	34 000,00	7 023 932,92	8 813 872,26	Sveitsi
MUUT		21 826,00	153 788,31	491 493,98	
Yhteensä		16 187 558,00	202 286 208,35	268 217 295,49	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
European Alliance Partners Company	9,52	7 047,00	595 792,99	739 017,24	Sveitsi
MUUT		19,00	165 036,33	165 036,33	
Yhteensä		7 066,00	760 829,32	904 053,57	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			16 288 721,25	16 288 721,25	Ranska
FIM Brazil			2 260 278,08	2 260 278,08	Brasilia
LähiTapiola Aasia-Tyynimeri A			2 830 336,01	3 442 391,30	Suomi
LähiTapiola Eurooppa A			10 618 363,33	13 011 013,50	Suomi
LähiTapiola High Yield A			15 882 085,48	20 299 401,88	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi A			3 073 329,16	5 108 792,13	Suomi
LähiTapiola Infra A			9 305 309,43	11 391 217,56	Suomi
LähiTapiola Itä-Eurooppa A			7 561 058,13	7 561 058,13	Suomi
LähiTapiola Japani A			5 594 320,34	5 594 320,34	Suomi
LähiTapiola Kassakorko A			2 335 083,15	2 339 740,01	Suomi
LähiTapiola Kasvu A			5 061 009,13	6 443 956,97	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			15 406 200,28	15 406 200,28	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A			2 851 742,04	5 414 386,35	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			20 289 882,39	22 843 683,70	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja A			6 398 578,43	11 076 089,31	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko A			12 262 750,68	13 064 877,31	Suomi
LähiTapiola Osinko A			8 674 689,76	11 097 305,60	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko A			3 703 679,96	4 239 458,80	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A			12 072 398,24	12 371 044,57	Suomi
LähiTapiola Suoja A			4 155 520,63	4 502 101,41	Suomi
LähiTapiola Suomi A			2 817 726,25	3 606 298,98	Suomi
LähiTapiola USA A			6 093 469,01	9 456 391,90	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko A			10 565 737,90	13 589 136,65	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund			10 000 000,00	10 285 219,96	Luxemburg
Pimco Socially Responsible EM Bond Fund I-EUR HA			20 519 807,34	20 519 807,34	Irlanti
Robeco Lux-o-rente I EUR			4 105 442,88	5 973 443,85	Luxemburg
MUUT			386 919,83	905 580,78	
Yhteensä			221 114 439,11	258 091 917,94	
Pääomasijoitusrahastot					
AXA LBO Fund IV Supplementary FCPR			933 975,00	1 669 730,48	Ranska
AXA LBO Fund V Core			5 415 390,71	5 498 218,71	Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.			927 912,83	3 978 091,59	Jersey
AXA Secondary Fund V L.P.			1 968 393,54	3 601 452,10	Jersey
Aberdeen European Shopping Property Fund SICAV			6 577 629,69	6 577 629,69	Luxemburg

7.3 TASEEN LIITETIETO 31.12.2014
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
MUUT SIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Aberdeen Property Fund Finland I Ky			846 771,38	846 771,38	Suomi
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic			6 219 178,02	6 219 178,02	Luxemburg
Altor Fund II (No. 1) Limited Partnership			2 885 684,51	3 344 481,80	Jersey
Altor Fund III			4 842 978,68	6 245 405,47	Jersey
Amanda III Eastern Private Equity L.P.			1 427 053,50	1 597 402,42	Suomi
Amanda V East L.P.			1 698 947,00	1 698 947,00	Suomi
Apax Europe VII - B, L.P.			7 752 069,27	8 919 055,77	Iso-Britannia
Apax VIII - A L.P.			3 152 691,42	3 313 162,90	Guernsey
Armada Mezzanine IV Ky			521 837,78	521 837,78	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.			3 815 824,50	3 821 154,03	Iso-Britannia
BlackRock Europe Property Fund III			6 848 488,09	6 848 488,09	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.			4 151 695,74	4 890 702,27	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.			876 773,66	876 773,66	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.			1 680 223,00	1 680 223,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.			4 565 137,27	5 304 402,93	Iso-Britannia
CapMan Hotels RE Ky			4 471 938,54	4 749 999,62	Suomi
CapMan RE II Ky			3 513 132,67	3 947 842,00	Suomi
CapMan Real Estate I Ky			994 375,00	994 375,00	Suomi
Capvis Equity III L.P.			3 589 409,27	3 589 409,27	Jersey
Capvis Equity IV LP			982 160,00	982 160,00	Jersey
Charterhouse Capital Partners VIII LP No. 1.2			3 058 092,04	3 058 092,04	Iso-Britannia
Crescent Mezzanine Partners VI, L.P.			12 108 053,43	13 644 765,67	Yhdysvallat
Dasos Timberland Fund II			1 310 531,32	1 310 531,32	Luxemburg
European Added Value Fund, L.P.			2 574 125,21	2 574 125,21	Iso-Britannia
European Fund Investments II Limited Partnership			510 117,84	547 130,35	Iso-Britannia
FPCI Indigo Capital			1 417 860,00	1 417 860,00	Ranska
Gresham 4A			1 290 510,94	1 290 510,94	Iso-Britannia
ICECAPITAL Housing Fund II Ky			1 000 000,00	1 426 752,16	Suomi
ICG Europe Fund V			15 773 032,63	17 503 944,74	Jersey
ICG Senior Debt Partners Fund			12 678 650,75	12 791 414,93	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III S.ä.r.l.			14 195 825,76	14 741 324,03	Luxemburg
Indigo Capital V L.P.			2 552 839,53	2 552 839,53	Iso-Britannia
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III			727 239,00	727 239,00	Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III			4 591 255,60	5 365 804,02	Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.			7 906 218,22	9 517 529,03	Yhdysvallat
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky			19 396 973,67	19 396 973,67	Suomi
LähiTapiola KR PK2 Ky			15 087 984,00	15 087 984,00	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.			3 970 206,52	4 050 615,86	Guernsey
MB Equity Fund IV Ky			1 695 976,08	2 057 897,00	Suomi
MezzVest III, L.P.			4 529 236,21	4 698 090,07	Jersey
Nexit INFOCOM II L.P.			3 565 710,36	3 565 710,36	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership			3 862 421,75	3 865 187,66	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.			3 977 519,32	3 977 519,32	Luxemburg
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.			2 614 675,62	2 948 878,68	Yhdysvallat
Real Estate Debt & Secondaries Ky			2 296 921,17	2 660 037,57	Suomi
Real Estate Fund of Funds II Ky			3 454 103,56	3 884 391,62	Suomi
Rockspring PanEuropean Limited Partnership			3 508 415,79	3 508 415,79	Iso-Britannia
Russian and Baltics Retail Properties Ky			5 600 000,00	5 928 000,00	Suomi
TPG Partners VI, LP			13 813 167,32	18 815 873,49	Yhdysvallat
Taaleritehtaan Asuntorahasto I			10 300 304,23	10 300 304,23	Suomi
Taaleritehtaan Asuntorahasto III			3 490 379,16	3 490 379,16	Suomi
Tapiola KR I Ky			2 269 066,00	2 269 066,00	Suomi
Tapiola KR III Ky			47 797 702,97	47 797 702,97	Suomi
Tapiola KR IV Ky			748 920,59	1 071 803,62	Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited Partnership			4 965 924,14	4 965 924,14	Iso-Britannia
The Triton Fund III L.P.			5 921 064,00	6 569 653,00	Jersey
Top Tier Venture Capital III, L.P.			2 404 863,93	2 611 608,22	Yhdysvallat
Top Tier Venture Capital IV, L.P.			3 159 095,97	4 709 199,18	Yhdysvallat
TuuliTapiola Ky			5 604 792,00	5 604 792,00	Suomi
MUUT			4 699 749,73	7 446 358,28	
Yhteensä			341 089 197,43	371 469 123,84	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		23 961 233,00	933 709 965,65	1 102 863 418,93	

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

8. Muut sijoitukset

	2014	2013
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	47 520,50	61 198,50
Muu vakuus	14 236 446,23	4 823 323,57
Jäljellä oleva hankintameno	14 283 966,73	4 884 522,07
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	47 177 185,06	84 726 310,10
	<u>61 461 151,79</u>	<u>89 610 832,17</u>

8.2. Pääomalainojen yhteismäärä

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä (Muut)	1 427 546,67	1 598 000,00
Muut lainasaamiset	3 392 309,89	58 110 760,59
Jäljellä oleva hankintameno	<u>4 819 856,56</u>	<u>59 708 760,59</u>

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto
Hankintameno 1.1.	78 545 506,47	55 008 797,12
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-2 269 392,16	-20 174 034,29
Lisäykset	6 913 858,64	1 375 237,72
Vähennykset	0,00	-454 860,29
Hankintameno 31.12.	83 189 972,95	35 755 140,26
Kertyneet poistot 1.1.	-55 117 259,77	-49 214 700,91
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	2 269 392,16	20 174 034,29
Tilikauden poistot	-9 874 579,58	-1 678 618,15
Kertyneet poistot 31.12.	-62 722 447,19	-30 719 284,77
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 467 525,76	5 035 855,49

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

10.1. Oman pääoman muutokset

	1.1.2014	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2014
Pohjarahasto	8 641 380,35	0,00	0,00	8 641 380,35
Arvonkorotusrahasto	218 348,97	0,00	0,00	218 348,97
Varmuusrahasto	806 047 920,77	54 000 000,00	0,00	860 047 920,77
Käyttörahaso	1 135 479,16	127 347,49	-270 100,00	992 726,65
Tilikauden voitto	54 127 347,49	60 325 105,67	-54 127 347,49	60 325 105,67
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>870 170 476,74</u>	<u>114 452 453,16</u>	<u>-54 397 447,49</u>	<u>930 225 482,41</u>

10.2. Arvonkorotusrahaston erittely

Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	218 348,97
Yhteensä	<u>218 348,97</u>

10.3. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto	60 325 105,67
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	860 047 920,77
Käyttörahaso	992 726,65
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u>921 365 753,09</u>

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä**Poistoero**

Poistoero 1.1.

70 822,22

2 644 006,73

Lisäykset

91 168,23

0,00

Vähennykset

-161 990,45

-2 573 184,51

Poistoero 31.12.

0,00

70 822,22

Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä

0,00

70 822,22

12. KorvausvastuuKorvausvastuusta vähennetyt riidattomat
regressisaamiset

Lakisääteinen tapaturma

32 890 779,00

29 061 072,00

13. Muut pakolliset varaukset

Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus

4 004 059,00

2 546 404,20

Työttömyysturvan omavastuuvaraus

1 056 145,90

498 428,05

5 060 204,90

3 044 832,25

14. Laskennalliset verovelatVerotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja
muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka

152 931,40

158 229,32

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista
pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

12 000 000,00

8 200 000,00

12 152 931,40

8 358 229,32

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

2014

2013

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Muut saamiset

7 042 988,22
7 042 988,22

11 543 073,37
11 543 073,37

15.2. Velkojen erittely

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat

1 002 083,74
1 002 083,74

2 332 308,29
2 332 308,29

15.3 Siirtovelkojen erittely

Velat henkilöstölle

19 645 132,86

20 728 497,41

Johdannaisten arvostustappio

201 047,19

0,00

Muut siirtovelat

7 096 023,44
26 942 203,49

5 770 129,20
26 498 626,61

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2014	2014	2013	2013
16.1. Vakuudet	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi	0,00	0,00	0,00	0,00
16.2. Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut				
Johdannaissopimukset		2014		2013
Valuuttajohdannaiset				
Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet				
Kohde-etuus		-8 258 467,59		25 419 756,45
Käypä arvo		-201 047,19		485 086,91
Leasingvastuut				
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä		778 755,31		498 974,90
Seuraavina vuosina maksettava määrä		739 402,11		567 646,22
		<u>1 518 157,42</u>		<u>1 066 621,12</u>
Vuokravastuut				
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä		2 568 149,53		1 054 427,25
Seuraavina vuosina maksettava määrä		14 887 134,74		1 759 861,49
		<u>17 455 284,27</u>		<u>2 814 288,74</u>
Arvonlisäverovastuut				
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen				
Konserniyritykset		400 056,99		311 947,73
Osakkuusyritykset		-199 088,95		-311 372,55
Yhteistoimintayritykset		3 522 515,34		541 854,95
		<u>3 723 483,38</u>		<u>542 430,13</u>
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu				
- 10 v. tarkistuskausi				
Yhtiö		693 726,06		471 647,26
Muut ryhmän yritykset		46 104 124,03		46 337 228,23
		<u>46 797 850,09</u>		<u>46 808 875,49</u>
Muut vastuusitoumukset				
Ostositoumukset		0,00		0,00
Merkintäsitoumukset		206 594 896,31		233 990 262,09
Myönnetty limiitti		30 000 000,00		30 000 000,00
		<u>236 594 896,31</u>		<u>263 990 262,09</u>

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Vahinkovakuutuksen johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi.

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

17. Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konserniin kuuluville yrityksille ja osakkuusyrityksille myönnetyt lainat yhteensä 165.905.297,43 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10 - 40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

17.1 Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

18. Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot

Toimintapääoma

	2014	2013
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	930 225 482,41	870 170 476,74
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,00	70 822,22
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	317 185 023,59	327 950 735,05
Aineettomat hyödykkeet (-)	-20 467 525,76	-23 428 246,70
VYL 11 luvun 5§:n kohta 10	-	-
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-	-
Muut erät	-15 566 965,36	-12 272 229,32
	1 211 376 014,88	1 162 491 557,99
 VYL 11 luvun 7§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	 142 091 441,00	 142 091 441,00
 Runsasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	 474 287 000,00	 483 705 000,00
 Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	 72,0	 79,5
 Vastuunkantokyky prosentteina eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%) 1)		
2014	307,8	
2013	234,6	
2012	210,9	
2011	194,3	
2010	206,7	
 Vakavaraisuuspääoma prosentteina vakuutusteknisestä vastuuvastausta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuvelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%) 1)		
2014	84,0	
2013	87,2	
2012	82,2	
2011	76,1	
2010	87,9	

1) Arvostuseroista on vähennetty verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

MUUT LIITETIEDOT	TULOSANALYYSI				1 000 €
	2014	2013	Muutos	Muutos-%	
Vakuutusmaksutuotot	547 566	857 569	-310 003	-36,1 %	
Korvauskulut	-479 809	-559 532	79 723	-14,2 %	
Liikekulut	-142 559	-230 975	88 416	-38,3 %	
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-74 802	67 062	-141 864	-88,7 %	
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset ja niiden oikaisut	151 888	169 499	-17 611	-10,4 %	
Muut tuotot ja kulut	-4 804	-2 471	-2 333	94,4 %	
Liikevoitto	72 282	234 090	-161 808	-69,1 %	
Tasoitusmäärän muutos	9 418	-158 303	167 721	-105,9 %	
Voitto ennen satunnaisia eriä	81 700	75 787	5 913	7,8 %	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	81 700	75 787	5 913	7,8 %	
Tilinpäätössiirrot	71	2 573	-2 502	-97,2 %	
Tuloverot ja muut välittömät verot	-21 445	-24 233	2 788	-11,5 %	
Kauden voitto	60 325	54 127	6 198	11,5 %	
Liikevoitto	72 282	234 090	-161 808	-69,1 %	
Arvostuserojen muutos ennen liiketoimintasiirtoja	-10 766	-11 361	595	-5,2 %	
Kokonaistulos (v. 2013 ennen liiketoimintasiirtoja)	61 516	222 729	-161 213	-72,4 %	
Liiketoimintasiirtojen vaikutus arvostuseroihin		-73 262			
Kokonaistulos liiketoimintasiirtojen jälkeen		149 467			

M€

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUNNUSLUVUT TILINPÄÄTÖS 2014

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2014	2013	2012	2011	2010
Liiketulos	72,3	234,1	143,1	-45,7	7,2
Kokonaistulos ²⁾	61,5	222,7	230,4	-52,5	51,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	4,1	4,0	8,0	3,4	5,4
Kokonaispääoman tuotto prosentteina ²⁾	2,4	6,0	8,8	-1,1	2,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana ¹⁾	1 667	2 286	2 039	2 044	2 052
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna ¹⁾	1 400	1 884	1 567	1 551	1 548

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2014	2013	2012	2011	2010
Vakuutusmaksutulo	585,6	903,6	726,7	712,3	691,9
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua prosentteina	81,8	61,6	71,2	93,8	86,2
Vahinkosuhte prosentteina	87,6	65,2	74,3	96,6	88,8
Liikekulusuhde prosentteina	26,0	26,9	25,5	25,8	26,2
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	107,8	88,5	96,7	119,5	112,4
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	113,7	92,2	99,8	122,4	115,0
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	1 211,4	1 162,5	1 175,6	840,2	824,0
VYL 11 luvun 7§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	142,1	142,1	166,2	136,9	128,6
Toimintapääoma suhteessa minimimääräänsä	8,5	8,2	7,1	6,1	6,4
Tasotusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	474,3	483,7	616,0	456,4	532,0
Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	1 685,7	1 646,2	1 791,7	1 296,6	1 356,0
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvälästä	84,0	87,2	82,2	76,1	87,9
Vastuunkantokyky prosentteina ²⁾	307,8	234,6	210,9	194,3	206,7

¹⁾ Henkilöstö on työsuhteessa LähiTapiola-ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin.

²⁾ Kokonaistulos, kokonaispääoman tuotto prosentteina ja vastuunkantokyky prosentteina vuosi 2013 on ennen liiketoimintasiirtoa ja vastuunkantokyky prosentteina vuosi 2012 on pro forma-luku

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2014

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2014		31.12.2013		31.12.2014		31.12.2013
	milj.eur	%	milj.eur	%	milj.eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	2043,9	57,4	1993,5	56,4	2043,9	57,4	56,4
Lainasaamiset ¹⁾	186,4	5,2	207,5	5,9	186,4	5,2	5,9
Joukkovelkakirjalainat	1724,6	48,4	1590,3	45,0	1724,6	48,4	45,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ²⁾	132,9	3,7	195,7	5,5	132,9	3,7	5,5
Osakesijoitukset yhteensä	878,2	24,6	913,2	25,8	878,2	24,6	25,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	399,1	11,2	492,5	13,9	399,1	11,2	13,9
Pääomasijoitukset ⁴⁾	197,4	5,5	156,6	4,4	197,4	5,5	4,4
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	281,6	7,9	264,0	7,5	281,6	7,9	7,5
Kiinteistösijoitukset yhteensä	640,9	18,0	628,4	17,8	640,9	18,0	17,8
Suorat kiinteistösijoitukset	466,9	13,1	485,2	13,7	466,9	13,1	13,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	174,0	4,9	143,1	4,0	174,0	4,9	4,0
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	3563,0	100,0	3535,1	100,0	3563,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset yhteensä	3563,0	100,0	3535,1	100,0	3563,0	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

3,4

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1.-31.12.2014

	Sijoitusten nettotuotot markkina arvo 8)	Sitoutunut pääoma 2)	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	31.12.2014			31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Tuotto € % sit. pääomalle	milj. euroa	milj. euroa	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	75,7	1 956,4	3,9	1,2	8,1	5,0	3,7
Lainasaamiset 1)	9,4	217,5	4,3	3,8	3,3	3,9	3,5
Joukkovelkakirjalainat	65,7	1 581,0	4,2	1,1	9,0	5,3	3,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 1) 2)	0,6	157,9	0,4	0,3	1,5	2,1	1,1
Osakesijoitukset yhteensä	48,0	889,2	5,4	11,1	13,0	-2,6	13,4
Noteeratut osakkeet 3)	32,2	443,1	7,3	19,0	16,7	-12,6	16,9
Pääomasijoitukset 4)	28,1	169,2	16,6	9,7	12,9	20,4	13,8
Noteeraamattomat osakkeet 5)	-12,3	276,9	-4,5	-9,0	4,2	4,3	4,7
Kiinteistösijoitukset yhteensä	26,8	627,0	4,3	5,0	4,4	6,3	3,1
Suorat kiinteistösijoitukset	27,0	473,4	5,7	5,0	4,3	6,1	4,6
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-0,2	153,6	-0,1	5,1	4,8	6,7	-2,3
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	-2,6	0,0	-9,7	-13,1
Hedge- rahastosijoitukset 6)	0,0	0,0	0,0	-2,6	0,0	-9,7	-13,1
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
muut sijoitukset 7)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	150,6	3 472,6	4,3	4,2	8,3	3,7	5,6
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-9,4						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	141,1	3 472,6	4,1	4,0	8,1	3,4	5,4

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden loppu ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ -KONSERNI

TULOSLASKELMA

Vakuutustekninen laskelma:	liite	1.1.-31.12.2014		1.1.-31.12.2013	
Vakuutusmaksutuotot					
Vakuutusmaksutulo	1	585 564 915,60		903 567 683,70	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-30 220 680,64</u>	555 344 234,96	<u>-37 306 710,00</u>	866 260 973,70
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Kokonaismuutos		-7 499 696,00		135 346 213,00	
Liiketoimintasiirron osuus				<u>-144 035 946,00</u>	-8 689 733,00
Jälleenvakuuttajien osuus					
Kokonaismuutos		-278 306,00		-551 274,00	
Liiketoimintasiirron osuus				<u>549 153,00</u>	-2 121,00
Korvauskulut			547 566 232,96		-8 691 854,00
Maksetut korvaukset		-386 508 698,28		-601 310 935,30	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>22 220 316,97</u>	-364 288 381,31	<u>23 399 878,02</u>	-577 911 057,28
Korvausvastuun muutos					
Kokonaismuutos		-112 383 693,00		171 564 179,00	
Liiketoimintasiirron osuus				<u>-142 775 115,00</u>	28 789 064,00
Jälleenvakuuttajien osuus					
Kokonaismuutos		2 110 719,00		-15 139 108,00	
Liiketoimintasiirron osuus				<u>6 492 220,00</u>	-8 646 888,00
Liikekulut	3	<u>-110 272 974,00</u>	-474 561 355,31	<u>20 142 176,00</u>	-557 768 881,28
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			-150 713 342,15		-238 751 676,92
Tasoitusmäärän muutos			-77 708 464,50		61 048 561,50
Kokonaismuutos		9 418 000,00		132 307 000,00	
Liiketoimintasiirron osuus			<u>9 418 000,00</u>	<u>-290 610 000,00</u>	-158 303 000,00
Vakuutustekninen kate	2		-68 290 464,50		-97 254 438,50
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:			-68 290 464,50		-97 254 438,50
Vahinkovakuutuksen tekninen kate					
Sijoitustoiminnan tuotot	4	268 822 075,24		295 558 656,92	
Sijoitustoiminnan kulut	4	-82 441 248,99		-105 830 778,37	
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	<u>-1 650 000,00</u>	184 730 826,25	<u>-156 036,60</u>	189 571 841,95
Muut tuotot	4				
Muut			101 125 557,27		31 952 503,67
Muut kulut	4				
Muut			-84 596 946,13		-24 062 895,79
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta			-28 280 307,75		934 342,83
Eliminointierät	II				<u>4 027 258,87</u>
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä			104 688 665,14		105 168 613,03
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan laskelma					
liikevoitto/-tappio	I				10 940 642,23
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut		<u>-13 718,53</u>	-13 718,53	<u>0,00</u>	0,00
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			104 674 946,61		116 109 255,25
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden vero		-24 855 598,78		-26 283 651,29	
Aikaisempien tilikausien verot		-548 195,59		-628 691,31	
Laskennalliset verot		<u>-100 005,51</u>	-25 503 799,88	<u>910 835,50</u>	-26 001 507,10
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			<u>-2 064 253,76</u>		<u>-8 128 654,37</u>
Tilikauden voitto/tappio			77 106 892,97		81 979 093,78

TASE			31.12.2014		31.12.2013
VASTAAVAA	liite				
Vakuutustoiminnan varat:					
Aineettomat hyödykkeet	9				
Aineettomat oikeudet		2 468 214,39		3 459 273,43	
Muut pitkävaikutteiset menot		<u>21 473 247,76</u>	23 941 462,15	<u>24 205 472,17</u>	27 664 745,60
Sijoitukset	5				
Kiinteistösijoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		335 720 991,79		262 507 258,10	
Lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		<u>0,00</u>	335 720 991,79	<u>0,00</u>	262 507 258,10
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		6 252 856,96		129 466 470,96	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		0,00		300 000,00	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä		88 958 020,26		2 311 894,00	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		<u>298 500,00</u>	95 509 377,22	<u>0,00</u>	132 078 364,96
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet		935 347 395,03		971 564 883,85	
Rahoitusmarkkinavälineet		1 527 650 571,61		1 375 204 622,34	
Kiinnelainasaamiset		162 646 187,67		220 510 845,92	
Muut lainasaamiset	8	61 461 151,79		89 610 832,17	
Talletukset		2 000 000,00		0,00	
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	2 689 105 306,10	<u>0,00</u>	2 656 891 184,28
Jälleenvakuutustalletesaamiset		<u>619 155,79</u>	3 120 954 830,90	<u>703 354,59</u>	3 052 180 161,93
Saamiset	15				
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta		107 453 705,54		113 366 831,24	
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	107 453 705,54	<u>0,00</u>	113 366 831,24
Jälleenvakuutustoiminnasta					
Vakuutusedustajilta		9 734 364,87		19 441 446,60	
Muut saamiset		101 286 235,00		53 979 752,22	
Laskennalliset verosaamiset	14	<u>1 250 961,59</u>	219 725 267,00	<u>1 408 388,59</u>	188 196 418,65
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	9	7 138 568,86		10 993 995,90	
Muut aineelliset hyödykkeet		1 674 186,63		1 253 841,90	
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	8 812 755,49	<u>68 895,75</u>	12 316 733,55
Rahat ja pankkisaamiset		143 479 376,60		158 494 027,47	
Muu omaisuus		<u>3 136 503,75</u>	155 428 635,84	<u>3 077 103,75</u>	173 887 864,77
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		24 807 364,07		27 900 093,53	
Muut siirtosaamiset		<u>15 467 959,28</u>	40 275 323,35	<u>11 133 450,69</u>	39 033 544,22
Eliminointierät	II				<u>-202 031 455,96</u>
Yhteensä			3 560 325 519,24		3 278 931 279,21
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan varat	I				2 177 578 119,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ			3 560 325 519,24		5 456 509 398,54

TASE

VASTATTAVAA	liite		31.12.2014		31.12.2013
Oma pääoma:	10				
Pohjarahasto		8 641 380,34		8 641 380,34	
Arvonkorotusrahaso		218 348,97		277 670,38	
Käyvän arvon rahasto		4 570,63		-78 294,22	
Muut rahastot		861 040 647,43		807 996 300,56	
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		1 310 722,29		1 518 556,59	
Edellisten tilikausien tappio/voitto		-7 449 952,94		-37 428 306,67	
Tilikauden voitto/tappio	77	106 892,97	81 979 093,78		
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta		207 834,30	77 314 727,27	941 080 443,99	2 126 607,40
				84 105 701,18	865 033 008,16
Vähemmistöosuus			20 078 262,29		46 296 547,47
Pääomalainat			266 666,66		0,00
Vakuutustoiminnan velat:					
Vakuutustekninen vastuuvélka					
Vakuutusmaksuvastuu		159 662 738,00	152 163 042,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 869 936,00	-3 148 242,00	149 014 800,00	
Korvausvastuu	12	1 875 039 907,00	1 762 656 214,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		-26 008 609,00	-23 897 890,00	1 738 758 324,00	
Tasotusmäärä		474 287 000,00	483 705 000,00		
Yhteistakuuerä		0,00	0,00	2 371 478 124,00	
Pakolliset varaukset					
Eläkevaraukset		0,00	0,00		
Muut pakolliset varaukset	13	5 939 060,12	5 939 060,12	3 679 662,41	3 679 662,41
Jälleenvakuutustallettevelat			6 293,11		5 361,30
Velat					
Ensivakuutustoiminnasta		1 063 594,14		1 137 230,55	
Jälleenvakuutustoiminnasta		12 352 154,18		2 433 475,92	
Lainat vakuutusyhtiöiltä		4 059 207,82		-40 171,16	
Muut velat		45 469 595,56		167 590 920,48	
Laskennallinen verovelka	11/14	382 074,84	63 326 626,54	456 543,24	171 577 999,04
Siirtovelat	15		49 517 066,52		43 696 764,99
Eliminointierät	II				-1 143 607,70
Yhteensä			2 598 900 146,29		2 589 294 304,04
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan velat	I				1 955 885 538,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			3 560 325 519,24		5 456 509 398,54

EPÄSUORA RAHOITUSLASKELMA

2014

2013

Liiketoiminnan rahavirta

liite

Vakuutustoiminnan voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	79 184 865,26	79 908 217,18
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	108 632 976,00	-423 527 010,00
Liiketoimintasiirron osuus		570 379 688,00
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	14 045 622,15	917 430,76
Pakollisten varausten muutos	2 259 397,71	547 591,38
Suunnitelman mukaiset poistot	21 564 131,64	23 240 074,86
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan oikaisut	74 744 171,35	
Muut oikaisut	-128 468 834,60	-75 100 851,53
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	171 962 329,51	176 365 140,65
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten		
lisäys (-)/vähennys (+)	-32 876 628,02	46 274 714,47
Liiketoimintasiirron osuus		-54 511 755,01
Lyhytaikaisten korottomien velkojen		
lisäys (+)/vähennys (-)	15 837 579,28	-5 221 171,74
Liiketoimintasiirron osuus		-109 350 658,20
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	154 923 280,77	53 556 270,17
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1 775 768,72	-1 687 141,96
Maksetut välittömät verot	-30 179 415,81	-20 653 351,47
Liiketoiminnan rahavirta		
- Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	III	-135 297 976,34
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	122 968 096,24	-104 082 199,60
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)	-13 718,53	
Liiketoiminnan rahavirta	122 954 377,71	-104 082 199,60

Investointien rahavirta

Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-145 562 061,97	284 971 778,10
Liiketoimintasiirron osuus		-400 887 427,03
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	95 207 923,43	96 253 340,66
Vähennistöosuuden lisäys/vähennys 1)	-28 282 538,94	-18 563 494,60
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-10 075 476,86	-4 164 869,88
Liiketoimintasiirron osuus		-5 629 848,20
Investointien rahavirta		
- Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	III	-480 515,73
Investointien rahavirta	-88 712 154,35	-48 501 036,68

Rahoituksen rahavirta

Lainojen nostot - vakuutustoiminta		72 232 133,22
Lainojen takaisinmaksut - vakuutustoiminta	-116 957 449,56	
Oman pääoman lisäys/vähennys	-54 749,89	812 901,77
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1 083 001,48	-67 720,84
Rahoituksen rahavirta	-118 095 200,93	72 977 314,15

Rahavarojen muutos

	-83 852 977,57	-79 605 922,13
Vakuutustoiminnan rahavarat tilikauden alussa	80 605 650,84	81 861 429,92
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat tilikauden alussa	146 726 703,33	225 076 846,38
Rahavarat tilikauden alussa	227 332 354,17	306 938 276,30
Vakuutustoiminnan rahavarat tilikauden lopussa	143 479 376,60	80 605 650,84
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat tilikauden lopussa		146 726 703,33
Rahavarat tilikauden lopussa	143 479 376,60	227 332 354,17

Rahavarat =

+ Rahat ja pankkisaamiset
- Eliminointierä

1) Osakkeiden myynneistä ja hankinnoista johtuvat muutokset

LIITETIETO LUOTOLAITOS- JA SJOITUSPALVELUTOIMINNAN ERITTELYT

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön tytäryhtiö LähiTapiola Pankki Oyj sulautui kombinaatiofuusiolla S-Pankki Oy:n kanssa 1.5.2014 muodostaen uuden S-Pankki Oy:n.

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernituloslaskelmassa ja -taseessa on esitetty erikseen rahoitusalan ja vakuutusalan yritysten varat ja velat ja konsernituloslaskelmassa vastaavasti erikseen rahoitusalan ja vakuutusalan yritysten tuotot ja kulut tilikaudelta 2013. Tytäryhtiön fuusioitettua LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö konsernin konsernituloslaskelma- ja tasekaavat on muutettu vakuutusalan yritysten kaavoiksi.

TULOSLASKELMA

			1.1.-31.12.2013
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan laskelma			
Korkotuotot			31 433 701,70
Leasingtoiminnan nettotuotot			353 639,21
Korkokulut			-12 911 362,66
Korkokate			18 875 978,25
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista			120 896,24
Palkkiotuotot			40 466 947,38
Palkkiokulut			-4 602 776,26
Arvopaperikaupan ja valuuttatoim. nettotuotot			148 400,74
Myytavissa olevien rahoitusvarojen nettotuotot			1 212 503,86
Liiketoiminnan muut tuotot			7 012 066,98
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-14 520 342,44	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2 989 814,11	
Muut henkilösivukulut		-679 045,21	
Muut hallintokulut			
		-3 668 859,32	
		-20 983 186,27	-39 172 388,03
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä			-4 269 613,58
Liiketoiminnan muut kulut			-5 082 273,79
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista			88 566,08
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta			108 643,70
Eliminointierät			-3 966 309,34
Liikevoitto/-tappio			10 940 642,23

TASE

VASTAANVAA

			31.12.2013
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan varat			
Käteiset varat			126 148 614,31
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset			
Valtion velkasitoumukset		13 103 982,50	
Muut		113 387 527,94	126 491 510,44
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat		764 953,78	
Muut		19 813 135,24	20 578 089,02
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Vaadittaessa maksettavat		14 776 926,66	
Muut		1 825 505 288,07	1 840 282 214,73
Leasingkohteet			13 935 561,39
Saamistodistukset			
Muilta		27 020 612,05	27 020 612,05
Osakkeet ja osuudet			492 448,93
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä			1 960 920,36
Johdannaissopimukset			1 248 260,15
Aineettomat hyödykkeet			8 534 862,10
Aineelliset hyödykkeet			
Muut aineelliset hyödykkeet		288 542,53	288 542,53
Muut varat			5 600 663,99
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot			4 781 623,31
Verosaamiset			2 000 000,00
Eliminointierät			-1 785 803,98
Yhteensä			2 177 578 119,33

VASTATTAVAA

			31.12.2013
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan velat:			
Velat luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat			47 631 992,75
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset			
Vaadittaessa maksettavat		1 448 421 620,58	
Muut		318 431 127,46	1 766 852 748,04
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			139 877 317,79
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat			1 251 670,13
Muut velat			43 514 340,06
Siirtovelat ja saadut ennakot			10 031 681,37
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			25 000 000,00
Verovelat			19 803,00
Eliminointierät			-78 294 014,27
Yhteensä			1 955 885 538,87

II LIITETIETO ELIMINOINTIERÄT

TULOSLASKELMAN ELIMINOINTIERÄT

1.1.-31.12.2013

Vakuutustoiminta:

Maksetut korvaukset	660 241,01
Liikekulut	9 003 849,98
Sijoitustoiminnan tuotot	-4 214 803,23
Sijoitustoiminnan kulut	2 962 922,30
Muut tuotot	-4 355 847,23
Muut kulut	70,07
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta	-29 174,03
Yhteensä	4 027 258,87

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Korkokulut	52 801,43
Palkkiotuotot	-13 091 043,96
Palkkiokulut	2 902 717,06
Liiketoiminnan muut tuotot	-3 524 588,45
Hallintokulut	8 623 552,24
Liiketoiminnan muut kulut	1 070 238,44
Yhteensä	-3 966 323,24

TASEEN ELIMINOINTIERÄT

31.12.2013

Vastaavaa

Vakuutustoiminta:

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	-123 210 514,00
Talletukset saman konsernin yrityksissä	0,00
Rahoitusmarkkinavälineet saman konsernin yrityksissä	-300 000,00
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	-526 564,79
Muut saamiset	-103 103,75
Rahat ja pankkisaamiset	-77 888 376,63
Korot ja vuokrat	-2 896,79
Muut siirtosaamiset	0,00
Yhteensä	-202 031 455,96

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Aineettomat hyödykkeet	-642 559,18
Muut varat	-797 466,80
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-345 778,00
Yhteensä	-1 785 803,98

Vastattavaa

Vakuutustoiminta:

Muut velat	-797 829,70
Siirtovelat	-345 778,00
Yhteensä	-1 143 607,70

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	
Vaadittaessa maksettavat	-77 888 376,63
Muut	0,00
Johdannaiset	0,00
Muut velat	-102 740,85
Siirtovelat ja saadut ennakot	-2 896,79
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-300 000,00
Yhteensä	-78 294 014,27

III LIITETIETO EPÄSUORA RAHOITUSLASKELMA

ERITTELY LUOTTOLAITOS- JA SijoitusPALVELUTOIMINTA

Liiketoiminnan rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto/-tappio	10 839 694,77
Oikaisut	
Poistot ja arvonalentumiset	4 269 613,58
Realisoitumattomat arvomuutokset	-644 401,07
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	187 019,32
Muut oikaisut	-145 215,47
Oikaistu liikevoitto	14 506 711,13
Liiketoiminnan varojen ja velkojen muutos:	
Saamistodistukset (yli 3 kk)	-39 125 783,91
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-169 197 920,42
Leasingkohteet	-4 338 299,15
Osakkeet ja osuudet sekä johdannaissopimukset	6 875 688,58
Muut varat sekä siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2 779 714,83
Velat luottolaitoksille	4 354 414,08
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	37 996 818,61
Liikkeeseen lasketut velkakirjat ja johdannaissopimukset	8 535 691,53
Muut velat sekä siirtovelat ja saadut ennakot	1 990 122,10
Maksetut välittömät verot	324 866,28

Liiketoiminnan rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta **-135 297 976,34**

Investointien rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-748 694,82
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	139 974,68
Osakkeet ja osuudet vähennykset	2 702,00
Osakkeet ja osuudet osingot	125 502,41

Investointien rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta **-480 515,73**

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat =

- + Käteiset varat
- + Saamiset luottolaitoksilta
- + Saamistodistukset (alle 3 kk)

TULOSLASKELMAN LIITTEET

	2014		2013	
1. Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	512 702 391,33	512 702 391,33	838 689 216,24	838 689 216,24
Jälleenvakuutus		72 862 524,27		64 878 467,46
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta		<u>585 564 915,60</u>		<u>903 567 683,70</u>
1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät				
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista		7 945 951,97		5 097 184,99
Jakojärjestelmämaksut		47 126 132,04		45 974 986,19
Vakuutusmaksuvero		80 910 724,97		140 205 118,24
Palosuojelumaksu		475 737,20		1 747 993,49
Liikenneturvallisuusmaksu		2 106 401,00		2 280 963,96
Työsuojelumaksu		2 129 686,64		2 383 823,12
Yhteensä		<u>140 694 633,82</u>		<u>197 690 069,99</u>

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen tapaturma	2014	133 884 448,62	134 050 202,62	-103 298 533,34	-34 679 000,73	-372 936,00	-4 300 267,45
	2013	149 047 457,84	147 964 196,84	-78 390 530,15	-25 363 795,46	-346 862,00	43 863 009,23
	2012	135 004 464,74	126 583 398,74	-125 603 838,94	-19 955 833,34	-285 794,00	-19 262 067,54
Muu tapaturma ja sairaus	2014	20 234 193,57	19 803 803,57	-18 288 505,81	-5 028 404,83	-50 971,53	-3 564 078,60
	2013	101 714 758,80	101 167 327,80	-69 426 339,68	-22 611 154,73	-88 317,55	9 041 515,84
	2012	67 742 108,91	67 744 341,91	-51 563 063,32	-17 731 147,70	-110 211,03	-1 660 080,14
Moottoriajoneuvon vastuu	2014	227 033 883,70	221 629 833,70	-207 671 148,90	-57 704 039,13	3 731 630,93	-40 013 723,40
	2013	220 143 192,85	221 761 003,85	-122 353 294,94	-44 278 221,45	1 769 380,09	56 898 867,55
	2012	134 367 007,72	136 123 556,72	-78 915 902,93	-34 744 736,40	-452 837,04	22 010 080,35
Maa-ajoneuvot	2014	29 516 109,69	28 207 318,69	-21 245 600,45	-9 768 997,59	-428 270,72	-3 235 550,07
	2013	125 316 859,96	122 514 604,96	-86 994 006,91	-36 040 199,54	-762 683,26	-1 282 284,75
	2012	120 714 959,67	120 308 481,67	-81 632 228,43	-28 278 620,45	-934 833,97	9 462 798,82
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2014	3 881 596,66	3 916 045,66	-1 813 020,07	-2 631 887,98	-62 018,50	-590 880,89
	2013	7 945 992,65	8 191 371,65	-5 488 283,05	-2 913 842,61	-224 650,96	-435 404,97
	2012	8 635 795,96	8 910 475,96	-2 859 061,82	-2 296 141,68	-287 975,72	3 467 296,74
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2014	38 654 378,02	38 291 312,02	-32 403 801,74	-17 060 793,14	-1 714 930,42	-12 888 213,28
	2013	173 443 551,08	168 189 113,08	-127 599 598,07	-64 329 117,12	-9 386 306,62	-33 125 908,73
	2012	163 501 037,04	161 536 820,04	-116 582 462,12	-50 320 353,14	-1 985 909,30	-7 351 904,52
Vastuu	2014	46 818 147,48	46 682 496,48	-48 527 347,57	-5 524 701,02	18 644,53	-7 350 907,58
	2013	34 126 429,64	34 020 312,64	-23 367 285,62	-7 986 107,06	-2 080 552,55	586 367,41
	2012	27 017 358,29	27 005 470,29	-22 162 403,28	-6 277 123,26	1 241 241,99	-192 814,26
Luotto ja takaus	2014	2 324 596,63	2 418 204,63	-18 470,89	-495 725,87	-561 403,44	1 342 604,43
	2013	2 653 565,27	2 750 389,27	-270 172,38	-331 667,83	-495 231,64	1 653 317,42
	2012	2 336 427,37	2 531 534,37	-101 132,93	-262 268,48	-710 327,68	1 457 805,28
Oikeusturva	2014	4 086 651,10	3 971 497,10	-4 308 932,78	-1 543 993,06	0,00	-1 881 428,74
	2013	12 247 665,99	12 076 084,99	-11 827 592,07	-4 147 948,58	0,00	-3 899 455,66
	2012	10 842 478,97	10 548 610,97	-8 149 513,71	-3 247 599,67	0,00	-848 502,41
Muut	2014	6 268 385,86	6 579 302,86	2 556 192,53	-1 940 911,72	-865 716,98	6 328 866,69
	2013	12 049 742,16	11 454 061,16	-4 612 654,20	-2 900 566,00	-1 104 706,06	2 836 134,90
	2012	10 107 787,81	10 104 829,81	-4 723 582,57	-2 279 363,17	-8 101 401,65	4 447 647,56
Ensivakuutus yhteensä	2014	512 702 391,33	505 550 017,33	-435 019 169,02	-136 378 455,07	-305 972,13	-66 153 578,89
	2013	838 689 216,24	830 088 466,24	-530 329 757,06	-210 902 620,38	-12 719 930,55	76 136 158,25
	2012	680 269 426,48	671 397 520,48	-482 846 024,91	-165 393 187,29	-11 628 048,40	11 530 259,88
Jälleenvakuutus	2014	72 862 524,27	72 515 202,27	-63 873 222,23	-19 025 102,41	-1 171 763,23	-11 554 885,60
	2013	64 878 467,46	64 789 484,46	-41 531 873,22	-22 061 635,37	-6 619 481,62	-5 423 505,75
	2012	46 463 362,12	46 412 555,12	-41 534 425,23	-16 723 776,69	1 188 859,27	-10 656 787,53
Yhteensä	2014	585 564 915,60	578 065 219,60	-498 892 391,25	-155 403 557,48	-1 477 735,36	-77 708 464,50
	2013	903 567 683,70	894 877 950,70	-571 861 630,28	-232 964 255,75	-19 339 412,17	70 712 652,50
	2012	726 732 788,60	717 810 075,60	-524 380 450,14	-182 116 963,98	-10 439 189,13	873 472,35
Tasoitussuorituksen muutos	2014						9 418 000,00
	2013						-158 303 000,00
	2012						-79 493 000,00
Vakuutus- tekninen kate	2014						-68 290 464,50
	2013						-87 590 347,50
	2012						-78 619 527,65
Eliminointierät	2014			0,00	0,00		0,00
	2013			-660 241,01	-9 003 849,98		-9 664 090,99
	2012			-331 156,63	-10 893 487,57		-11 224 644,20
Vakuutustekninen kate tuloslaskelmassa	2014						-68 290 464,50
	2013						-87 254 438,50
	2012						-89 844 171,84

TULOSLASKELMAN LIITTEET

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2014	2013
	Tuloslaskelma	Tuloslaskelma
Maksetut korvaukset	41 749 258,02	61 069 125,57
Liikekulut	150 713 342,15	238 751 676,92
Sijoitustoiminnan hoitokulut	7 287 997,82	6 853 333,58
Muut kulut	84 596 946,13	24 062 895,79
Yhteensä	284 347 544,12	330 737 031,86

3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut

Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	8 587 247,01	27 240 947,34
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	18 811 631,38	13 933 023,27
Muut vakuutusten hankintamenot	30 598 332,66	76 805 499,70
	57 997 211,05	117 979 470,31
Vakuutusten hoitokulut	62 278 329,58	89 373 530,72
Hallintokulut	35 128 016,83	34 615 104,70
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-4 690 215,31	-3 216 428,81
Yhteensä	150 713 342,15	238 751 676,92

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2014	2013
3.3.1. Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	163 082 586,18	207 129 477,43
Eläkekulut	19 526 601,28	23 808 908,20
Muut henkilösivukulut	5 957 437,65	6 394 345,23
Yhteensä	188 566 625,11	237 332 730,86

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	907 360,00	1 271 802,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	1 774 390,00	3 146 270,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimitushteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	151 840,00	164 100,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	1 724	1 701
Myyntihenkilöstö	-	871

3.4. Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastus	76 726,55	154 710,04
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin		
2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	26 040,00	4 103,16
Veroneuvonta	9 139,11	144 469,77
Muut palvelut	35 779,09	115 947,73
Yhteensä	147 684,75	419 230,70

TULOSLASKELMAN LIITTEET
4.1. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

		2014	2013
Sijoitustoiminnan tuotot			
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin			
Osinkotuotot	239 348,24	239 348,24	
Korkotuotot	0,00	52 815,33	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	<u>2 685 713,98</u>	2 977 877,55
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin			
Korkotuotot	2 247,12	93,44	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	<u>1 070 238,44</u>	1 070 331,88
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin			
Korkotuotot		8 533,56	0,00
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin			
Korkotuotot	31 500,03	1 005 315,19	
Muut tuotot	<u>36 938 188,26</u>	<u>37 576 710,75</u>	38 582 025,94
Tuotot muista sijoituksista			
Osinkotuotot	48 852 845,53	37 315 054,65	
Korkotuotot	48 840 261,58	57 169 083,72	
Muut tuotot	<u>4 888 988,00</u>	<u>1 572 731,12</u>	<u>96 056 869,49</u>
Yhteensä		139 801 912,32	138 687 104,86
Arvon alentumisten palautukset		17 888 107,72	45 514 604,16
Myyntivoitot		111 132 055,20	111 356 947,90
Sijoitustoiminnan tuotot tuloslaskelmassa		<u>268 822 075,24</u>	<u>295 558 656,92</u>

TULOSLASKELMAN LIITTEET

4.2. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2014	2013
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-22 339 074,49	-25 481 363,52
Kulut muista sijoituksista	-7 797 750,87	-12 199 985,52
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-1 775 768,72	-1 687 141,96
Yhteensä	-31 912 594,08	-39 368 491,00
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-30 283 729,87	-46 275 998,32
Rakennusten suunnitelmapoistot	-4 320 793,27	-5 082 681,81
	-34 604 523,14	-51 358 680,13
Myyntitappiot	-15 924 131,77	-15 103 607,24
Sijoitustoiminnan kulut tuloslaskelmassa	-82 441 248,99	-105 830 778,37
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvон-		
korotuksia ja niiden oikaisua	186 380 826,25	189 727 878,55
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-1 650 000,00	-156 036,60
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	184 730 826,25	189 571 841,95

4.3. Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot		
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin tuotot	100 633 176,33	31 850 005,21
Muut muut tuotot	492 380,94	102 498,46
Muut tuotot tuloslaskelmassa	101 125 557,27	31 952 503,67
Muut kulut		
Konserniliikearvon poisto	-37 100,00	0,00
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin kulut	-81 231 939,94	-21 184 996,57
Henkilöstörahastosiiro	-2 414 098,66	-2 155 724,31
Muut muut kulut	-913 807,53	-722 174,91
Muut kulut tuloslaskelmassa	-84 596 946,13	-24 062 895,79

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

5.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2014 Jäijellä oleva hankintameno	2014 Kirjanpitoarvo	2014 Käypä arvo	2013 Jäijellä oleva hankintameno	2013 Kirjanpitoarvo	2013 Käypä arvo
Kiinteistösisjoitukset						
Kiinteistöt	228 627 370,88	234 029 263,59	310 171 274,13	175 641 614,03	183 891 116,39	259 776 569,99
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisöryityksissä	1 509 612,95	1 509 612,95	1 365 001,35	1 495 110,56	1 495 110,56	1 406 476,26
Muut kiinteistöosakkeet	92 808 773,61	100 182 115,25	125 270 375,65	74 856 127,14	77 121 031,14	117 670 476,18
	<u>322 945 757,44</u>	<u>335 720 991,79</u>	<u>436 806 651,13</u>	<u>251 992 851,74</u>	<u>262 507 258,10</u>	<u>378 853 522,43</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	6 252 856,96	6 252 856,96	6 252 856,96	129 466 470,96	129 466 470,96	129 466 470,96
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Sijoitukset omistusyhteisöryityksissä						
Osakkeet ja osuudet	88 958 020,26	88 958 020,26	88 958 020,26	2 311 894,00	2 311 894,00	2 311 894,00
Lainasaamiset	298 500,00	298 500,00	298 500,00	0,00	0,00	0,00
	<u>89 256 520,26</u>	<u>89 256 520,26</u>	<u>89 256 520,26</u>	<u>2 311 894,00</u>	<u>2 311 894,00</u>	<u>2 311 894,00</u>
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	935 347 395,03	935 347 395,03	1 104 637 246,47	971 564 883,85	971 564 883,85	1 151 153 840,90
Rahoitusmarkkinavälineet	1 527 650 571,61	1 527 650 571,61	1 581 130 650,26	1 375 204 622,34	1 375 204 622,34	1 426 125 545,39
Kiinnelainaamiset	162 646 187,67	162 646 187,67	162 646 187,67	220 510 845,92	220 510 845,92	220 510 845,92
Muut lainasaamiset	61 461 151,79	61 461 151,79	61 461 151,79	89 610 832,17	89 610 832,17	89 610 832,17
Talletukset	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00
	<u>2 689 105 306,10</u>	<u>2 689 105 306,10</u>	<u>2 911 875 236,19</u>	<u>2 656 891 184,28</u>	<u>2 656 891 184,28</u>	<u>2 887 401 064,38</u>
Jälleenvakuutuslaitteesaamiset	619 155,79	619 155,79	619 155,79	703 354,59	703 354,59	703 354,59
Taseen erä Sijoitukset	3 108 179 596,55	3 120 954 830,90	3 444 810 420,33	3 041 365 755,57	3 051 880 161,93	3 398 736 306,36
Rahoitusmarkkinavälineiden jäijellä oleva hankintameno sisältää:						
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta			0,00			0,00
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia	9 289 988,52	9 289 988,52			9 128 365,94	
Muita arvonorotuksia	6 213 278,20	6 213 278,20	15 503 266,72		6 247 189,57	15 375 555,51
			<u>323 855 589,43</u>			<u>346 856 144,43</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			0,00			485 086,91

5.2. Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2014 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2013 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	319 892 911,47	535 933 987,47
Edellisenä vuonna loppuun poistettut	0,00	-1 682 410,96
Lisäykset	116 462 953,95	15 844 417,07
Vähennykset	-27 389 652,15	-229 808 850,61
Siirrot erien välillä	-5 590 831,97	-394 231,50
Hankintameno 31.12.	403 375 381,30	319 892 911,47
Kertyneet poistot 1.1.	-36 522 184,69	-55 356 180,32
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 281 838,90	21 702 745,42
Tilikauden poistot	-8 630 429,92	-4 551 160,75
Kertyneet poistot 31.12.	-43 870 775,71	-36 522 184,69
Arvonalentumiset 1.1.	-36 239 024,20	-42 244 134,25
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	434 024,46	3 278 106,12
Tilikauden arvonalentumiset	-2 925 543,00	3 541 338,00
Arvonalentumisten palautukset	-556 337,78	-814 334,07
Arvonalentumiset 31.12.	-39 286 880,52	-36 239 024,20
Arvonkorotukset 1.1.	15 375 555,51	15 531 592,11
Lisäykset	538 201,36	0,00
Vähennykset	-3 385 811,01	-156 036,60
Siirrot erien välillä	2 975 320,86	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	15 503 266,72	15 375 555,51
Kirjanpitoarvo 31.12	335 720 991,79	262 507 258,10

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	6 372 938,88	7 132 755,48
Kirjanpitoarvo	6 533 602,13	7 312 788,91
Käypä arvo	8 217 305,18	9 940 903,34

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä

	2014	2013
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	6 255 956,96	6 252 856,96
Lisäykset	0,00	3 100,00
Vähennykset	-3 100,00	0,00
Hankintameno 31.12.	6 252 856,96	6 255 956,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 252 856,96	6 255 956,96
Konsernissa eliminoituva hankintameno 31.12.		123 210 514,00
Taseen erä Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	6 252 856,96	129 466 470,96
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	2 311 894,00	1 872 425,98
Lisäykset	2 342 332,05	939 468,02
Vähennykset	-204 368,54	-500 000,00
Siirrot erien välillä	115 823 830,16	0,00
Hankintameno 31.12.	120 273 687,68	2 311 894,00
Arvon alentumiset 1.1.	0,00	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	-31 315 667,42	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-31 315 667,42	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	88 958 020,26	2 311 894,00
Taseen erä Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	88 958 020,26	2 311 894,00
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset	298 500,00	0,00
Hankintameno 31.12.	298 500,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	298 500,00	0,00
Taseen erä Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	298 500,00	0,00

TASEEN LIITTEET 31.12.2014
7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osake/ takuupääomasta %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Akapo-Leasing Oy	Espoo	51,11	11 882,49	0,00
Aura-Karelia Oy	Espoo	100,00	170 354,21	-65 724,52
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva, konserni	Tampere	70,25	33 267 740,57	932 658,14
Kestap Ky	Espoo	100,00	8 821,02	-236,10
Omre Oy	Espoo	100,00	8 304,22	-236,91
LähiTapiola APFF GP Oy	Helsinki	100,00	870,29	-1 629,71
LähiTapiola Palvelut Oy	Espoo	67,62	18 007 815,27	-246,70
LähiTapiola Varainhoito Oy	Espoo	80,56	15 275 749,15	8 928 695,79
Tapiolan Revontuli Oy	Espoo	100,00	44 539,47	2 088,52
Tieto-Tapiola Oy -konserni	Espoo	51,11	1 018 815,10	47 337,60
Tietotyö Oy	Espoo	100,00	844 134,02	428,45
Yhteensä			68 647 143,32	9 843 134,56

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	Espoo	50,00	7 178 932,25	2 979 011,81
S-Pankki Oy -konserni	Helsinki	20,00	392 991 140,77	8 236 515,26
Vakuutusneuvonta Aura Oy	Espoo	33,33	11 144,40	-232,18
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	Espoo	33,33	11 087,17	-232,26
Yhteensä			400 192 304,59	11 215 062,63

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

7.3. Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Amer- Sports Oyj	0,33	387 886,00	2 681 742,21	6 229 449,16 Suomi
Componenta Oyj	1,04	1 016 300,00	726 654,50	726 654,50 Suomi
Ilkka-Yhtymä Oyj	0,98	252 786,00	640 271,76	640 271,76 Suomi
Kone Oyj B	0,04	170 000,00	2 651 189,52	6 429 400,00 Suomi
Nokia Oyj	0,03	1 100 000,00	5 826 580,76	7 216 000,00 Suomi
Nokian Renkaat Oyj	0,12	156 300,00	2 067 809,12	3 171 327,00 Suomi
Stockmann Oyj B	0,36	148 039,00	941 528,04	941 528,04 Suomi
Vaisala Oyj A	1,24	183 820,00	3 441 387,08	4 023 819,80 Suomi
MUUT		993 600,00	690 781,50	824 953,50
Yhteensä		4 408 731,00	19 667 944,49	30 203 403,76
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat				
Diacor terveyspalvelut Oy	8,75	1 969,00	8 321 040,00	8 321 040,00 Suomi
Fingrid Oyj	1,50	50,00	1 681 879,27	12 500 000,00 Suomi
LokalTapiola Sydysten	100,00	339,00	3 479 051,95	3 479 051,95 Suomi
LähiTapiola Etelä	100,00	250,00	2 590 632,11	2 590 632,11 Suomi
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa	100,00	44,00	4 462 591,67	4 462 591,67 Suomi
LähiTapiola Itä	100,00	303,00	3 337 014,92	3 337 014,92 Suomi
LähiTapiola Kaakkois-Suomi	100,00	310,00	3 146 718,69	3 146 718,69 Suomi
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	92,39	437,00	4 319 382,73	4 319 382,73 Suomi
LähiTapiola Keski-Suomi	100,00	43,00	4 664 135,61	4 664 135,61 Suomi
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	85,23	635 000,00	32 042 411,69	32 042 411,69 Suomi
LähiTapiola Lappi	100,00	593,00	6 212 333,03	6 212 333,03 Suomi
LähiTapiola Loimi-Häme	100,00	514,00	5 185 329,47	5 185 329,47 Suomi
LähiTapiola Lännen	100,00	211,00	2 290 886,54	2 290 886,54 Suomi
LähiTapiola Pirkanmaa	100,00	423,00	4 511 222,96	4 511 222,96 Suomi
LähiTapiola Pohjanmaa	100,00	200,00	2 414 282,78	2 414 282,78 Suomi
LähiTapiola Pohjoinen	100,00	643,00	6 439 714,71	6 439 714,71 Suomi
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu	100,00	1 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00 Suomi
LähiTapiola Satakunta	100,00	220,00	2 394 876,26	2 394 876,26 Suomi
LähiTapiola Savo	100,00	322,00	3 268 327,20	3 268 327,20 Suomi
LähiTapiola Savo-Karjala	42,98	453,00	4 762 889,36	4 762 889,36 Suomi
LähiTapiola Uusimaa	84,09	740,00	7 399 403,45	7 399 403,45 Suomi
LähiTapiola Varsinais-Suomi	100,00	393,00	4 041 686,68	4 041 686,68 Suomi
LähiTapiola Vellamo	100,00	562,00	6 808 266,61	6 808 266,61 Suomi
Pihlajalinna Oy	6,80	910 770,00	4 473 702,24	4 534 635,77 Suomi
Rederiaktiebolaget Eckerö 1 sid.	1,69	33 920,00	866 291,25	1 356 800,00 Suomi
Sato Oyj	2,46	1 252 470,00	6 219 978,34	18 298 586,70 Suomi
Seligson & Co Oyj	14,94	190 525,00	1 232 220,92	2 762 612,50 Suomi
MUUT		325 174,00	3 862 505,86	4 206 618,48
Yhteensä		3 357 878,00	150 428 776,33	175 751 451,87
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut				
ABB	0,01	300 000,00	4 749 489,74	5 274 451,10 Sveitsi
Amec Foster Wheeler	0,10	405 000,00	4 435 293,36	4 435 293,36 Iso-Britannia
Axa	0,01	220 000,00	4 206 329,60	4 225 100,00 Ranska
BASF	0,01	92 000,00	6 293 519,66	6 428 960,00 Saksa
BG Group	0,01	360 000,00	3 997 945,82	3 997 945,82 Iso-Britannia
Bayer	0,01	65 000,00	3 893 411,72	7 345 000,00 Saksa
Carl Zeiss Meditec	0,35	284 113,00	3 709 398,48	5 994 784,30 Saksa
DNB ASA	0,03	511 310,00	4 332 740,99	6 259 900,13 Norja
Deutsche Bank Ag-Registered	0,01	200 000,00	4 997 000,00	4 997 000,00 Saksa
Eaton Corp	0,03	142 000,00	5 530 147,84	7 948 538,01 Irlanti
Exova Group	0,73	1 834 545,00	3 768 483,76	3 768 483,76 Iso-Britannia
Fresenius Medical Care	0,05	146 000,00	7 199 061,40	9 030 100,00 Saksa
Gemalto	0,08	70 400,00	4 782 272,00	4 782 272,00 Ranska
Heineken	0,01	65 000,00	3 831 750,00	3 831 750,00 Alankomaat
Hennes & Mauritz	0,01	160 000,00	2 326 681,93	5 546 257,85 Ruotsi
Hologic	0,13	358 000,00	5 745 254,41	7 884 787,09 Yhdysvallat
ING Groep	0,01	360 000,00	3 898 800,00	3 898 800,00 Alankomaat
Inmarsat	0,17	740 000,00	5 280 050,70	7 595 711,90 Iso-Britannia
Lloyds Tsb Group	0,01	4 000 000,00	3 893 696,24	3 893 696,24 Iso-Britannia
Medtronic	0,01	116 400,00	5 499 384,59	6 922 065,73 Yhdysvallat
Mondelez International	0,01	215 000,00	5 321 816,84	6 432 645,58 Yhdysvallat
National Grid	0,02	610 000,00	4 389 626,25	7 190 152,78 Iso-Britannia
Nestle	0,00	70 000,00	4 168 983,22	4 246 922,82 Sveitsi
PepsiCo	0,01	105 000,00	5 441 118,38	8 177 909,56 Yhdysvallat
Reed Elsevier	0,09	610 000,00	5 388 916,26	12 102 400,00 Alankomaat
SES	0,08	275 000,00	5 441 782,99	8 171 625,00 Luxemburg
Sanofi	0,01	78 500,00	5 246 545,25	5 939 310,00 Ranska
Stada Arzneimittel	0,26	160 000,00	3 685 130,73	4 040 000,00 Saksa

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Statoil	0,01	240 000,00	3 284 418,21	3 482 415,39	Norja
Syngenta	0,03	28 500,00	7 584 830,34	7 584 830,34	Sveitsi
Telenor	0,03	400 000,00	5 071 841,02	6 702 057,07	Norja
TeliaSonera	0,03	1 290 000,00	6 333 239,72	6 875 700,00	Ruotsi
Thermo Fisher Scientific	0,02	83 000,00	2 822 255,08	8 565 249,98	Yhdysvallat
Total	0,00	90 000,00	3 826 800,00	3 826 800,00	Ranska
US Bancorp	0,02	270 000,00	6 750 463,54	9 996 293,55	Yhdysvallat
Unilever	0,01	130 000,00	4 243 200,00	4 243 200,00	Alankomaat
United Technologies	0,01	79 500,00	4 034 746,28	7 530 269,34	Yhdysvallat
VF	0,03	138 000,00	3 991 839,23	8 513 466,77	Yhdysvallat
Vienna Insurance Group	0,12	150 464,00	5 579 205,12	5 579 205,12	Itävalta
Vinci	0,02	139 000,00	5 087 017,43	6 325 890,00	Ranska
WPP	0,04	540 000,00	5 043 998,99	9 324 688,66	Iso-Britannia
Zurich Insurance Group	0,02	34 000,00	7 023 932,92	8 813 872,26	Sveitsi
MUUT		21 826,00	153 788,31	491 493,98	
Yhteensä		16 187 558,00	202 286 208,35	268 217 295,49	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
European Alliance Partners Company	9,52	7 047,00	595 792,99	739 017,24	Sveitsi
MUUT		19,00	165 036,33	165 036,33	
Yhteensä		7 066,00	760 829,32	904 053,57	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			16 288 721,25	16 288 721,25	Ranska
FIM Brazil			2 260 278,08	2 260 278,08	Brasilia
LähiTapiola Aasia-Tyynimeri A			2 830 336,01	3 442 391,30	Suomi
LähiTapiola Eurooppa A			10 618 363,33	13 011 013,50	Suomi
LähiTapiola High Yield A			15 882 085,48	20 299 401,88	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi A			3 073 329,16	5 108 792,13	Suomi
LähiTapiola Infra A			9 305 309,43	11 391 217,56	Suomi
LähiTapiola Itä-Eurooppa A			7 561 058,13	7 561 058,13	Suomi
LähiTapiola Japani A			5 594 320,34	5 594 320,34	Suomi
LähiTapiola Kassakorko A			2 335 083,15	2 339 740,01	Suomi
LähiTapiola Kasvu A			5 061 009,13	6 443 956,97	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			15 406 200,28	15 406 200,28	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A			2 851 742,04	5 414 386,35	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			20 289 882,39	22 843 683,70	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja A			6 398 578,43	11 076 089,31	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko A			12 262 750,68	13 064 877,31	Suomi
LähiTapiola Osinko A			8 674 689,76	11 097 305,60	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko A			3 703 679,96	4 239 458,80	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A			12 072 398,24	12 371 044,57	Suomi
LähiTapiola Suoja A			4 155 520,63	4 502 101,41	Suomi
LähiTapiola Suomi A			2 817 726,25	3 606 298,98	Suomi
LähiTapiola USA A			6 093 469,01	9 456 391,90	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko A			10 565 737,90	13 589 136,65	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund			10 000 000,00	10 285 219,96	Luxemburg
Pimco Socially Responsible EM Bond Fund I-EUR HA			20 519 807,34	20 519 807,34	Irlanti
Robeco Lux-o-rente I EUR			4 105 442,88	5 973 443,85	Luxemburg
MUUT			386 919,83	905 580,78	
Yhteensä			221 114 439,11	258 091 917,94	

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Pääomasijoitusrahastot					
AXA LBO Fund IV Supplementary FCPR			933 975,00	1 669 730,48	Ranska
AXA LBO Fund V Core			5 415 390,71	5 498 218,71	Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.			927 912,83	3 978 091,59	Jersey
AXA Secondary Fund V L.P.			1 968 393,54	3 601 452,10	Jersey
Aberdeen European Shopping Property Fund SICAV			6 577 629,69	6 577 629,69	Luxemburg
Aberdeen Property Fund Finland I Ky			846 771,38	846 771,38	Suomi
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic			6 219 178,02	6 219 178,02	Luxemburg
Altor Fund II (No. 1) Limited Partnership			2 885 684,51	3 344 481,80	Jersey
Altor Fund III			4 842 978,68	6 245 405,47	Jersey
Amanda III Eastern Private Equity L.P.			1 427 053,50	1 597 402,42	Suomi
Amanda V East L.P.			1 698 947,00	1 698 947,00	Suomi
Apax Europe VII - B, L.P.			7 752 069,27	8 919 055,77	Iso-Britannia
Apax VIII - A L.P.			3 152 691,42	3 313 162,90	Guernsey
Armada Mezzanine IV Ky			521 837,78	521 837,78	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.			3 815 824,50	3 821 154,03	Iso-Britannia
BlackRock Europe Property Fund III			6 848 488,09	6 848 488,09	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.			4 151 695,74	4 890 702,27	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.			876 773,66	876 773,66	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.			1 680 223,00	1 680 223,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.			4 565 137,27	5 304 402,93	Iso-Britannia
CapMan Hotels RE Ky			4 471 938,54	4 749 999,62	Suomi
CapMan RE II Ky			3 513 132,67	3 947 842,00	Suomi
CapMan Real Estate I Ky			994 375,00	994 375,00	Suomi
Capvis Equity III L.P.			3 589 409,27	3 589 409,27	Jersey
Capvis Equity IV LP			982 160,00	982 160,00	Jersey
Charterhouse Capital Partners VIII LP No. 1.2			3 058 092,04	3 058 092,04	Iso-Britannia
Crescent Mezzanine Partners VI, L.P.			12 108 053,43	13 644 765,67	Yhdysvallat
Dasos Timberland Fund II			1 310 531,32	1 310 531,32	Luxemburg
European Added Value Fund, L.P.			2 574 125,21	2 574 125,21	Iso-Britannia
European Fund Investments II Limited Partnership			510 117,84	547 130,35	Iso-Britannia
FPCI Indigo Capital			1 417 860,00	1 417 860,00	Ranska
Gresham 4A			1 290 510,94	1 290 510,94	Iso-Britannia
ICECAPITAL Housing Fund II Ky			1 000 000,00	1 426 752,16	Suomi
ICG Europe Fund V			15 773 032,63	17 503 944,74	Jersey
ICG Senior Debt Partners Fund			12 678 650,75	12 791 414,93	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III S.á.r.l.			14 195 825,76	14 741 324,03	Luxemburg
Indigo Capital V L.P.			2 552 839,53	2 552 839,53	Iso-Britannia
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III			727 239,00	727 239,00	Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III			4 591 255,60	5 365 804,02	Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.			7 906 218,22	9 517 529,03	Yhdysvallat
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky			19 396 973,67	19 396 973,67	Suomi
LähiTapiola KR PK2 Ky			15 087 984,00	15 087 984,00	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.			3 970 206,52	4 050 615,86	Guernsey
MB Equity Fund IV Ky			1 695 976,08	2 057 897,00	Suomi
MezzVest III, L.P.			4 529 236,21	4 698 090,07	Jersey
Nexit INFOCOM II L.P.			3 565 710,36	3 565 710,36	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership			3 862 421,75	3 865 187,66	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.			3 977 519,32	3 977 519,32	Luxemburg
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.			2 614 675,62	2 948 878,68	Yhdysvallat
Real Estate Debt & Secondaries Ky			2 296 921,17	2 660 037,57	Suomi
Real Estate Fund of Funds II Ky			3 454 103,56	3 884 391,62	Suomi
Rockspring PanEuropean Limited Partnership			3 508 415,79	3 508 415,79	Iso-Britannia
Russian and Baltics Retail Properties Ky			5 600 000,00	5 928 000,00	Suomi
TPG Partners VI, LP			13 813 167,32	18 815 873,49	Yhdysvallat
Taaleritehtaan Asuntorahasto I			10 300 304,23	10 300 304,23	Suomi
Taaleritehtaan Asuntorahasto III			3 490 379,16	3 490 379,16	Suomi
Tapiola KR I Ky			2 269 066,00	2 269 066,00	Suomi
Tapiola KR III Ky			47 797 702,97	47 797 702,97	Suomi
Tapiola KR IV Ky			748 920,59	1 071 803,62	Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited Partnership			4 965 924,14	4 965 924,14	Iso-Britannia
The Triton Fund III L.P.			5 921 064,00	6 569 653,00	Jersey
Top Tier Venture Capital III, L.P.			2 404 863,93	2 611 608,22	Yhdysvallat
Top Tier Venture Capital IV, L.P.			3 159 095,97	4 709 199,18	Yhdysvallat
TuuliTapiola Ky			5 604 792,00	5 604 792,00	Suomi
MUUT			4 699 749,73	7 446 358,28	
Yhteensä			341 089 197,43	371 469 123,84	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		23 961 233,00	935 347 395,03	1 104 637 246,47	

8. Muut sijoitukset

	2014	2013
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	47 520,50	61 198,50
Muu vakuus	<u>14 236 446,23</u>	<u>4 823 323,57</u>
Jäljellä oleva hankintameno	14 283 966,73	4 884 522,07
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>47 177 185,06</u>	<u>84 726 310,10</u>
	<u>61 461 151,79</u>	<u>89 610 832,17</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä (Muut)	1 427 546,67	1 598 000,00
Muut lainasaamiset	<u>3 392 309,89</u>	<u>58 110 760,59</u>
Jäljellä oleva hankintameno	<u>4 819 856,56</u>	<u>59 708 760,59</u>

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	2014 Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	2014 Konserni- liikearvo	2014 Kalusto
Hankintameno 1.1.	104 782 310,15	0,00	103 890 554,79
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-6 970 291,19	0,00	-53 756 505,30
Lisäykset	7 130 406,22	600,00	2 074 776,21
Vähennykset	0,00	0,00	-5 055 970,87
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	52 958,72
Hankintameno 31.12.	104 942 425,18	600,00	47 205 813,55
Kertyneet poistot 1.1.	-77 117 564,55	0,00	-92 896 558,89
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	6 970 291,19	0,00	53 756 505,30
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 364 016,75	0,00	4 097 840,85
Tilikauden poistot	-12 217 706,42	-600,00	-5 025 031,95
Kertyneet poistot 31.12.	-81 000 963,03	-600,00	-40 067 244,69
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 941 462,15	0,00	7 138 568,86

TASEEN LIITTEET 31.12.2014**10.1. Oman pääoman muutokset**

	1.1.2014	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2014
Pohjarahasto	8 641 380,34	0,00	0,00	8 641 380,34
Arvonkorotusrahasto	277 670,38	0,00	-59 321,41	218 348,97
Käyvän arvon rahasto	-78 294,22	82 864,85	0,00	4 570,63
Varmuusrahasto	806 047 920,77	54 000 000,00	0,00	860 047 920,77
Käyttöraha	1 948 379,79	127 347,49	-1 083 000,62	992 726,66
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	1 518 556,59	-206 390,06	-1 444,24	1 310 722,29
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-37 428 306,67	29 978 353,73	0,00	-7 449 952,94
Konsernin tilikauden voitto/tappio	81 979 093,78	77 106 892,97	-81 979 093,78	77 106 892,97
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta	2 126 607,40	207 834,30	-2 126 607,40	207 834,30
	84 105 701,18	77 314 727,27	-84 105 701,18	77 314 727,27
Oman pääoman muutokset yhteensä	865 033 008,16	161 296 903,28	-85 249 467,45	941 080 443,99

10.2. Arvonkorotusrahaston erittely

Arvonkorotusrahasto 1.1.	277 670,38
Lisäykset	0,00
Arvonkorotusten peruutukset	-59 321,41
Arvonkorotusrahasto 31.12.	218 348,97
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	218 348,97

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2014	2013
Poistoero		
Kertynyt poistoero 1.1.	479 400,22	3 192 776,00
Lisäykset	91 168,23	64 184,39
Vähennykset	-311 409,39	-2 777 560,17
Kertynyt poistoero 31.12.	259 159,06	479 400,22
 Asuintalovaraus 1.1.	1 803 316,00	1 803 316,00
Vähennykset	-154 360,00	0,00
Asuintalovaraus 31.12.	1 648 956,00	1 803 316,00
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	1 648 956,00	1 803 316,00
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	1 908 115,06	2 282 716,22
 Jaettu		
Omaan pääomaan	-1 526 492,04	-1 801 069,76
Vähemmistöosuuteen	-0,01	-25 103,22
Laskennalliseen verovelkaan	-381 623,01	-456 543,24
	0,00	0,00
 Verokanta	20,0 %	20,0 %

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

12. Korvausvastuu	2014	2013
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Lakisääteinen tapaturma	32 890 779,00	29 061 072,00
13. Muut pakolliset varaukset	2014	2013
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	4 004 059,00	2 546 404,20
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	1 056 145,90	498 428,05
	<u>5 060 204,90</u>	<u>3 044 832,25</u>
14.1. Laskennalliset verosaamiset	2014	2013
Negatiivisesta poistoerosta johtuva laskennallinen verosaaminen	1 250 961,59	1 250 961,59
Sisäisten järjestelmäkauppojen katteen eliminoinnista johtuva laskennallinen verosaaminen	0,00	157 427,00
	<u>1 250 961,59</u>	<u>1 408 388,59</u>
14.2. Laskennalliset verovelat	2014	2013
Poistoeron ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	382 074,84	456 543,24
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	5 288 698,11	158 229,32
Arvotuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.	12 000 000,00	8 200 000,00
	<u>17 670 772,95</u>	<u>8 814 772,56</u>

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

15. Saamiset ja velat

15.1. Saamisten erittely	2014	2013
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Muut saamiset	1 985 984,24	82 468,50
	<u>1 985 984,24</u>	<u>82 468,50</u>
15.2. Velkojen erittely	2014	2013
Velat omistusyhteisyrityksille		
Muut velat	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
15.3. Siirtovelkojen erittely	2014	2013
Velat henkilöstölle	19 645 132,86	20 728 497,41
Johdannaisten arvostustappio	201 047,19	0,00
Muut siirtovelat	29 670 886,47	22 968 267,58
Taseen erä Siirtovelat	<u>49 517 066,52</u>	<u>43 696 764,99</u>

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2014	2014	2013	2013
16.1. Vakuudet	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	45 500 000,00	1 881 824,98	0,00	0,00

16.2. Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2014	2013
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	-8 258 467,59	25 419 756,45
Käypä arvo	-201 047,19	485 086,91
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	778 755,31	498 974,90
Seuraavina vuosina maksettava määrä	<u>739 402,11</u>	<u>567 646,22</u>
	<u>1 518 157,42</u>	<u>1 066 621,12</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	2 568 149,53	1 054 427,25
Seuraavina vuosina maksettava määrä	<u>14 887 134,74</u>	<u>1 759 861,49</u>
	<u>17 455 284,27</u>	<u>2 814 288,74</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen</i>		
Osakkuusyritykset	-199 088,95	-311 372,55
Yhteistoimintayritykset	<u>3 552 515,34</u>	<u>541 854,95</u>
	<u>3 353 426,39</u>	<u>230 482,40</u>
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120 §:n mukainen tarkistusvastuu</i>		
<i>- 10 v. tarkistuskausi</i>		
Konserni	5 369 796,78	3 779 889,50
Muut ryhmän yhtiöt	<u>41 428 053,31</u>	<u>43 028 985,99</u>
	<u>46 797 850,09</u>	<u>46 808 875,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	0,00	0,00
Merkintäsitoumukset	206 594 893,31	233 990 262,09
Myönnetty limiitti	<u>30 000 000,00</u>	<u>30 000 000,00</u>
	<u>236 594 893,31</u>	<u>263 990 262,09</u>

TASEEN LIITTEET 31.12.2014

17. Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö -konserniin kuuluville yrityksille ja osakkuusyrityksille myönnetyt lainat 165 905 297,43 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10 - 40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

17.1. Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	TUNNUSLUVUT				M €
	2014	2013	2012	2011	2010
Vahinkovakuutus toiminnan yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liikevoitto/- tappio	95,3	263,7	142,0	-49,6	8,0
Kokonaistulos	71,8	183,4	227,2	-56,4	52,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina (emoyhtiö)	4,1	4,0	8,0	3,4	5,4
Kokonaispääoman tuotto prosentteina	2,7	5,6	8,8	-1,2	2,4
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	585,6	903,6	726,7	712,4	692,0
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	80,8	61,3	70,8	93,4	85,7
Vahinkosuhde prosentteina	86,7	65,0	73,8	96,2	88,3
Liikekulusuhde prosentteina	27,5	26,8	26,0	26,6	26,6
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	108,3	88,1	96,8	120,0	112,3
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	114,2	91,8	99,9	122,8	115,0
Tasotitus määrä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	474,3	483,7	616,0	456,4	532,0
Vähemmistöosuus	20,1	46,3	56,7	53,4	45,2

MUUT LIITETIEDOT

TULOSANALYYSI

1 000 €

Vahinkovakuutustoiminta

	01-12 2014	01-12 2013	Muutos	Muutos-%
Vakuutusmaksutuotot	547 566	857 569	-310 003	-36,1
Korvauskulut	-474 561	-557 109	82 547	-14,8
Liikekulut	-150 713	-229 748	79 034	-34,4
Vakuutustekninen kate ennen tasoitus- määrän muutosta	-77 708	70 713	-148 421	-209,9
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	184 731	188 503	-3 772	-2,0
Muut tuotot ja kulut	16 529	3 534	12 995	367,7
Osuus osakkuusyritysten voitosta tai tappiosta	-28 280	905	-29 185	-3 224,3
Liikevoitto/-tappio	95 271	263 655	-168 384	-63,9
Tasotusmäärän muutos	9 418	-158 303	167 721	-105,9
Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä	104 689	105 352	-663	-0,6
Liikevoitto/-tappio	95 271	263 655	-168 384	-63,9
Sijoitusten arvostuserojen muutos	-23 486	-80 300	56 814	-70,8
Kokonaistulos	71 785	183 355	-111 570	-60,8

TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET 31.12.2014

TYTÄRYRITYKSET			Kotipaikka	Omistususuus
1	Kiinteistö Oy	Adoxa	Espoo	100,0 %
2	Asunto Oy	Ajurinkuja	Espoo	100,0 %
3	Oy	Akapo-Leasing	Espoo	51,1 %
4	Oy	Aura-Karelia	Espoo	100,0 %
5	Kiinteistö Oy	Auralax	Espoo	100,0 %
6	Kiinteistö Oy	Bulevardi 28	Helsinki	93,5 %
7	Asunto Oy	Espoon Anni	Espoo	51,4 %
8	Asunto Oy	Espoon Aura	Espoo	100,0 %
9	Asunto Oy	Espoon Lintuvaarantie 30	Espoo	100,0 %
10	Asunto Oy	Espoon Nöykkis	Espoo	56,8 %
11	Asunto Oy	Espoon Piispankivi	Espoo	100,0 %
12	Asunto Oy	Espoon Valkeakuulas	Espoo	100,0 %
13	Asunto Oy	Espoon Zanseninkuja 2	Espoo	100,0 %
14	Kiinteistö Oy	Eurocity	Turku	90,0 %
15	Asunto Oy	Helsingin Ajomies	Helsinki	100,0 %
16	Asunto Oy	Helsingin Kaunotar	Helsinki	100,0 %
17	Asunto Oy	Helsingin Sauvontie 7	Helsinki	100,0 %
18	Oy	Kaisaniemenkatu 1	Helsinki	78,2 %
19	Limited partnership	Kestap	Espoo	100,0 %
20	TavarataloKiinteistö Oy	L.Kela	Espoo	100,0 %
21	Kiinteistö Oy	Lahden Vapaudenkatu 13	Lahti	100,0 %
22	Kiinteistö Oy	Lappeenrannan Myllymäki 2	Espoo	100,0 %
23	Kiinteistö Oy	Lautatarhankatu 10	Espoo	100,0 %
24	Ki Oy	Lintutörmä	Espoo	100,0 %
25	Oy	LähiTapiola APFF GP	Helsinki	100,0 %
26	Oy	LähiTapiola Palvelut Oy	Espoo	67,6 %
27	Oy	LähiTapiola Varainhoito	Espoo	80,6 %
28	Oy	Omre	Espoo	100,0 %
29	Asunto Oy	Tampereen Atalan Linnapiha	Tampere	100,0 %
30	Oy	Tapiolan Revontuli	Espoo	100,0 %
31	Oy	Tieto-Tapiola, konserni	Espoo	51,1 %
32	Oy	Tietotyö	Espoo	100,0 %
33	Kiinteistö Oy	Vaasan Lemmenpolku 1	Espoo	100,0 %
34	Asunto Oy	Vantaan Kiulukuja	Vantaa	100,0 %
35	Kiinteistö Oy	Vantaan Kärkikuja	Vantaa	100,0 %
36	Kiinteistö Oy	Vantaan Sähkötie 3	Espoo	90,0 %
37	Kiinteistö Oy	Vantaan Sähkötie 5	Espoo	90,0 %
38	Kiinteistö Oy	Vantaan Tuupakantie 32	Espoo	100,0 %

OSAKKUUSYRITYKSET			Kotipaikka	Omistususuus
1	Oy	Glasnost	Espoo	33,3 %
2	Oy	Kampintorni	Espoo	50,0 %
3	Oy	LähiTapiola Kiinteistövarainhoito, konserni	Espoo	50,0 %
4	Oy	Pohja-yhtymä	Espoo	28,8 %
5	Oy	S-Pankki, konserni	Helsinki	20,0 %
6	Oy	Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,3 %
7	Oy	Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,3 %

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 60 325 105,67 euroa käytetään seuraavasti:

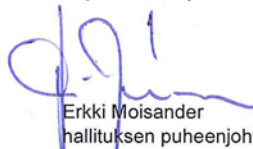
Varmuusrahastoon siirretään	60 200 000,00
Käyttörahastoon siirretään	125 105,67

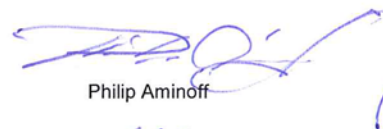
Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Pohjarahasto	8 641 380,35
Takuupääoma	0,00
Arvonkorotusrahasto	218 348,97
Varmuusrahasto	920 247 920,77
Käyttörahasto	1 117 832,32
	<u>930 225 482,41</u>

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2014 ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 31. päivänä maaliskuuta 2015

Erkki Moisander
hallituksen puheenjohtaja

Philip Aminoff

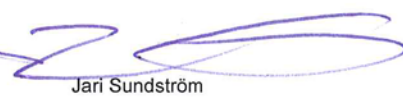

Jari Eklund

Pentti Kuusela

Harri Lauslahti

Marjatta Leiviskä

Hannu Niilekselä

Jari Sundström
toimitusjohtaja

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 14. päivänä huhtikuuta 2015

KPMG Oy AB
KHT-yhteisö

Mikko Haavisto
KHT

Tilintarkastuskertomus

TILINTARKASTUSKERTOMUS

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet vakuutusyhtiölakia, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoo 14. huhtikuuta 2015

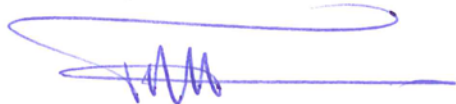
KPMG OY AB

Mikko Haavisto
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2014 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus tilikauden voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 15.4.2015

Timo U. Korhonen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

LähiTapiola on lähellä läpi elämän

LähiTapiola on lähellä Sinua kaikkialla Suomessa. 20 alueyhtiötämme tarjoavat Sinulle kokonaispalvelut vakuutuksissa, pankkipalveluissa sekä säästämisessä ja sijoittamisessa. Olemme paikallinen kumppanisi turvallisuuden, hyvinvoinnin ja talouden asioissa.

Tervetuloa tutustumaan LähiTapiolaan!

LähiTapiola-ryhmä
Käyntiosoite: Revontulenkuj 1
02100 Espoo
Postiosoite: 02010 LähiTapiola
Puh: (09) 4531
Faksi: 02060 51084
www.lahitapiola.fi